Poštnina plačana v gotovini.
Leto XII., štev. 72
Ljubljana, petek 27. marca 1931
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana. Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122. 3123, 3124 3125 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št 13 — Telefon št 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št 2. — Telefon št 190
Račun pri pošt ček zavodih: Ljubljana št 11.842 Praha číslo 78 180 Wien št 105 241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št 3122 3123 3124 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13 Telefon št 2440 (ponoči 2582)
Celje: Kocenova ul 8 Telef št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

Beneš o carinski uniji

Jasne in točne izjave češkoslovaškega zunanjega ministra o znaki in nevarnostih avstrijsko-nemške pogodbe

Praga, 26. marca, s. Zunanji minister dr. Beneš je na današnji seji zunanjega odbora poslanske zbornice podal izjavo o carinskem dogovoru med Avstrijo in Nemčijo. Izvajal je:

»Nemško-avstrijski carinski dogovor bo zelo važen dogodek v svojih političnih in gospodarskih posledicah, ako bo stopil v veljavo. Vsa stvar doslej še ni gotova. Pogajanja se nadaljujejo in vlade ter javno mnenje interesiranih držav bodo še nekaj časa zaposlene s tem. Mi smo gotovi svoje stvari ter pripravljeni na razne eventualnosti. Vso zadevo je treba presojati s treh vidikov, z gospodarskega, političnega in mednarodno-pravnega. S političnega in gospodarskega stališča bi nas najavljena konstrukcija mogla zadovoljiti le tedaj, ako bi se izvedla v splošno-evropskem okviru in ako bi se izpremenila tako, da bi odgovarjala interesom vseh držav. Konstrukcija, kakor je namerava na, pa ne bi odgovarjala niti našim političnim, niti gospodarskim interesom ter bi pri tem vitalno tangiralo našo državo. Poleg tega bi mogla težko prizadeti tudi interese drugih držav ter tako povzročiti v Srednji Evropi nove in za mir nevarne težkoče. Zakaj v zvezi s carinskim dogovorom se pojavlja tudi politično vprašanje priključitve Avstrije k Nemčiji: o tem vprašanju je naše stališče znano in ne moremo sprejeti najavljenega načrta.

Z mednarodno-pravne strani se postavlja popolnoma upravičeno vprašanje, ali ne tangira ta načrt obveznosti, ki jih vsebujejo mednarodne pogodbe, zlasti st. germainska mirovna pogodba in ženevski protokol o sanaciji Avstrije od 4. oktobra 1922. Naše mnenje je, da bi se z izvedbo tega načrta kršile te obveznosti. Zaradi tega menim, da je bilo na konferenci zunanjih ministrov Brianda in Hendersona pravilno sklenjeno, da se mora to vprašanje iz političnih in pravnih razlogov predložiti v proučitev svetu Društva narodov. Rade volje bomo sprejeli ženevsko rešitev, ki bo gotovo odgovarjala evropskim interesom, ne pa samo interesom ene strani.

Svoje stališče smo zavzeli po natančnem premišljevanju. S to zadevo sta se bavila odbora gospodarskih in političnih ministrov. Jaz sam sem v zadnjem tednu razpravljal o tem vprašanju z zastopniki vseh interesiranih držav. Tukaj hočem le ugotoviti, da so bile vlade držav Male antante v svojih naziranjih o tem vprašanju takoj od prvega početka popolnoma sporazumne, da smo skupno postopali tudi s francosko vlado in da popolnoma odobravamo postopanje angleške vlade, ki hoče skupno s francosko vlado predložiti to zadevo svetu Društva narodov.

V svoji izjavi hočem tudi poudariti, da naša vlada odkritosrčno obžaluje, ker se je v vsej tej zadevi, ki se tako vitalno tiče nas in cele vrste drugih držav, izbralo postopanje, ki ne odgovarja duhu, uvedenemu v odnošajih evropskih držav do Društva narodov, in da je zlasti v trenutku, ko se pripravljamo, da ustvarimo dobro atmosfero za bodočo razorožitveno konferenco, padla na mednarodni položaj ta senca. Upam, da bo ta senca v nadaljnjem razvoju dogodkov izginila. Vsek kor bi hotel ugotoviti, da so se vsi razgovori, ki smo jih o tem vprašanju imeli z zastopniki nemške in avstrijske vlade vršili v prijateljskem duhu in tonu, zaradi česar lahko upam, da prijateljski politični odnošaji naše države zaradi tega ne bodo trpeli.«

Na koncu je poudaril minister, da more češkoslovaška javnost glede na sedanji razvoj stvari biti pomirjena. Vlada bo ohranila to zadevo stalno v evidenci ter ukrenila vse potrebne notranje in zunanje korake, da bo pripravljena za vse eventualnosti.

Komunistična poslanca dr Stern in Kopecky sta nato predlagala, naj se takoj prične debata o izjavi zunanjega ministra.

Dr Beneš je sicer pristal na to, da odbor začne debato o tem, vendar pa je prosil, naj se debata združi z razpravo o njegovem podrobnem ekspozeju, ki ga bo v kratkem podal v zunanjem odboru, ko bo položaj popolnoma jasen. Predlog komunistov je bil nato odklonjen.

Odgoditev čsl. parlamenta

Praga, 26. marca h. Poslanska zbornica je danes zaključila svoje zasedanje ter se bo sestala šele po Veliki noči.

V senatu je govorilo več govornikov vladnih strank in opozicije o carinski uniji. Opozicijski poslanec slovaške klerikalne stranke Kovalik je govoril zelo ostro proti carinski uniji ter je izjavil, da bi morala velika moč Nemčije spraviti vse slovanske narode do edinosti. Član agrarne stranke senator Botto je opozarjal na to, da bi moralo vprašanje carinske unije dati inicijativo za čimprejšnjo regulacijo Dunava, s čimer bi se pripravila pot do Jugoslavije, da bi mogla biti ČSR pri izvedbi unije Nemčije in Avstrije pripravljena. Nemški govorniki so seveda govorili za carinsko unijo.

„IZGINITI MORA VSAKA SLOVENSKA BESEDA“

Fašistične oblasti zabranjujejo vse, kar je tiskano v slovenščini ali hrvaščini — Praški list o preganjanju slovanske duhovščine

Trst, 26. marca. M. Fašizem, ki je zadnje dni v svojih napadih na vse, kar je jugoslovensko, naravnost besen, je doprinesel zopet nov dokaz, da hoče iztrebiti sleherno slovensko besedo na ozemlju, ki pripada italijanskemu državnemu teritoriju.

Kakor znano je bil že pred časom ustavljen zadnji slovenski list, ki je izhajal v Julijski Krajini, goriška »Družina«, tako da so ljudem ostali samo še stari molitveniki. **Slovenci v Julijski Krajini se tako vzgajajo v popolne analfabete, ker italijanskih listov in knjig ne razumejo, slovenskih pa ne smejo brati. Zato se tudi vedno bolj množe primeri, da kaznujejo oblasti Slovence zaradi raznih prestopkov, ki so jih zagrešili v nepoznavanju zakonov. Da bi se temu odpomoglo, je sklenila skupina slovenskih inteligentov izdajati periodično brošuro pod naslovom »Gospodar«, ki bi tolmačila italijanske zakone in razmotrivala predvsem o gospodarskih vprašanjih ter poročala tudi o važnih dogodkih. Oblasti so prvotno izhajanje lista dovolile in pred par dnevi je izšla prva številka v 6000 izvodih. Ko pa so začeli list razpošiljati, so si oblasti na enkrat premislile, vse pošiljke zaplenile in nadaljnje izhajanje lista prepovedale.** Tako je bila zatrta zadnja tiskana beseda in stotisoči Jugoslovenov v Julijski Krajini nimajo sedaj niti ene same tiskovine v svojem jeziku.

Fašistične oblasti so posegle tudi po cerkvenih knjigah. Nedavno je izšla v Gorici pod naslovom »Verbum Dei« zbirka slovenskih pridig, namenjena duhovščini v onih krajih, kjer ljudstvo ne razume italijanskih pridig. Ker pa je že mnogo duhovnikov, ki ne znajo dobro slovenskega jezika, je bila izdaja take knjige nujno potrebna. Toda čim je knjiga izšla, so jo oblasti zabranile in natisnjene izvode zaplenile.

Enaka usoda je doletela tudi molitvenik za otroke pod imenom »Jasni se«. Očividno je fašizem odločen zabraniti sleherno tiskano slovensko besedo, da bi tako izpolnil svojo napoved, da bo v petih letih slovenski jezik popolnoma izginil.

Praga, 25 marca. r. Organ čeških klerikalcev »Lidove Listy« prinaša obširen članek pod naslovom: »Muke slovanskih katolikov v Italiji spominjajo na čase katakomb«. V članku pravi list med drugim:

Znano je, da so jugoslovenski katoliki na poziv zagrebškega nadškofa dr. Bauerja molili na dan sv. Jožefa za svoje slovanske brate v Italiji, ki jim fašizem brani razgovor z Bogom v njihovem materinskem jeziku. Zaradi tega koraka jugoslovenskih katolikov fašistični tisk napada nadškofa dr. Bauerja in se obrača na Sveto stolico, ki je že večkrat dvignila svoj glas zoper preganjanje Slovanov v Italiji.

Dalje navaja članek podrobne podatke o preganjanju Slovanov v Italiji in o mukah, ki so jim izpostavljeni duhovniki, ki si upajo z narodom govoriti v njegovem materinskem jeziku. Nato pravi člankar: »Krivice in nezakonitosti, ki se vrše nasproti slovanskemu narodu v Italiji, odtujujejo prebivalstvo od Boga in cerkve in ga gonijo v brezboštvo in komunizem. Nihče nima moči, da bi nastopil proti temu.« Na koncu naglaša člankar potrebo po akciji vsega katoliškega sveta, da se katoliški Slovani v Italiji osvobode nepriateljev svete cerkve.

Dunaj in Berlin se protivita Ženevi

Obe vladi izjavljata, da Društvo narodov ni kompetentno odločati o sklenjeni carinski pogodbi

Dunaj, 26. marca. d. Podkancelar in zunanji minister dr. Schober je sprejel včeraj popoldne angleškega poslanika sira Erica Phippsa, ki mu je po nalogu zunanjega ministra Hendersona sporočil angleške pomisleke glede na nameravani avstrijsko nemški gospodarski dogovor. **Zunanji minister Henderson izraža upanje, da bo imel svet Društva narodov na svojem zasedanju meseca maja priliko, razpravljati o vprašanju skladnosti nameravanega gospodarskega dogovora z ženevskim protokolom iz leta 1922.**

Podkancelar dr. Schober je odgovoril, da je po mnenju avstrijske zvezne vlade nemško - avstrijski gospodarski dogovor popolnoma v okviru ženevskega protokola iz leta 1922. Zato nima avstrijska vlada ničesar proti temu, da pravno stran dogovora proučе vlade, ki so svoječasno podpisale ženevski protokol, proučitev dogovora s političnega vidika pa spričo njegovega gospodarskega značaja po mnenju avstrijske vlade ne pride v poštev.

Berlin, 26. marca. d. Angleški poslanik sir Horace Humbold je včeraj posetil državnega kancelarja zaradi nemško - avstrijskega dogovora o carinski uniji ter mu sporočil, da smatra zunanji minister Henderson kot potrebno v splošnem interesu, da se zadeva obravnava skupno glede na ženevski protokol od 4. oktobra 1922 in da bi Nemčija ter Avstrija do prihodnjega zasedanja sveta Društva narodov ne sklenili ničesar definitivnega.

Državni kancelar dr. Brüning je odgovoril poslaniku, da je nemško - avstrijski dogovor popolnoma v okviru ženevskega protokola in da zato po mnenju nemške in avstrijske vlade ni nobenega povoda, da bi se svet Društva narodov bavil z njim. Ako žele druge vlade proučiti pravno stran tega vprašanja, se nemška in avstrijska vlada tega ne bojita, proučitev dogovora po svetu Društva narodov s političnih vidikov pa državna vlada ne smatra za primerno, ker ima dogovor čisto gospodarski značaj.

Berlin, 26. marca AA. Nemško časopisje odločno brani vlado in načrt avstrijsko-nemškega sporazuma pred napadi drugih držav. Listi splošno odobravajo, da je kancelar Brüning odklonil predlog, naj predloži carinsko pogodbo svetu Društva narodov.

„Nočemo, da bi nas imeli za bedake!“

Vodja francoske levice Herriot izredno ostro zavrača germanske imperijalistične nakane

Pariz, 26. marca h. Vodja radikalnih socialistov in bivši ministrski predsednik Herriot objavlja danes v listu »Ere Nouvelle« dalji članek o avstrijsko-nemški carinski pogodbi. Herriot pravi med drugim:

»Avstrija in Nemčija nameravata poenostaviti zakonodajo carinske tarife. To je zelo resna zadeva. Naša miroljubnost sicer ni odvisna od takih incidentov vendar pa nočemo, da bi nas prevarili in smatrali za bedake. Reči moramo torej, da ta nemško-avstrijska pogodba ni samo udarec proti evropski uniji, temveč tudi proti miru. Gotovo nočem reči nekaj, kar bi še bolj razdražilo že itak razburjene strasti na Poljskem, v Rumuniji, Jugoslaviji in Češkoslovaški, odkrito pa moram izjaviti: 1. da je prvi člen protokola, ki govori o regijonalnem dogovoru, slaba šala; 2. da se s čl. 2. ustvarja carinska unija; 3 da nas smatrajo za bedake, če menijo, da smo pozabili, da se je politična združitev Nemčije izvršila na carinskem polju. 4. da je nemško-avstrijski carinski dogovor v nasprotju s stremljenji po ustvaritvi evropske federacije; 5 da se predstavlja Nemčija od slej eo ipso z dvema žariščema. 6. da je razširitev carinske unije na Madžarsko pred izvedbo, ako ni gotovo dejstvo; 7 da so nacijonalistični in imperijalistični elementi pognali nemško demokracijo v to zadevo, 8. da sta nemška demokracija in mir ogrožena. 9. da je zadnji čas zvedeti, ali so pripravljeni pridružiti se ženevski politiki ali pa pod njeno krinko pripravljajo ofenziven blok, ki bi v danem trenutku nastopil z brutalnostjo, od katere nam je primer nemško-avstrijski protokol.«

Pariz, 26. marca AA. Francosko časopisje obširno komentira nemško-avstrijski carinski sporazum. »Petit Parisien« predlaga, naj se izvede na Nemčijo finančni pritisk. »Volonte« dvomi o uspešnosti angleške in italijanske podpore in zahteva, naj se uvede politika evropskega razvoja in opusti politika nedotakljivosti pogodb. V »Echo de Paris« objavlja Pertinax članek, kjer pravi, da je Anglija predlagala, naj se spor o carinskem sporazumu med Avstrijo in Nemčijo predloži svetu Društva narodov, ker se boji, da bi razburjenje v Franciji škodilo svetovni razorožitveni konferenci.

Odgoditev nemškega parlamenta do jeseni

Po sprejetju proračuna je nemški državni zbor odgodil svoje zasedanje do 13. oktobra — Izjava finančnega ministra o gospodarskem položaju Nemčije

Berlin, 26. marca g. Državni zbor je danes zaključil svoje zimsko zasedanje ter se je nato proti glasovom komunistov odgodil do 13. oktobra. Danes je še sprejel v tretjem čitanju carinski pooblastilni zakon.

Ob končnem sprejetju državnega proračuna je finančni minister *Dietrich* podal novinarjem izjavo, v kateri je poudarjal, da predstavlja pravočasna rešitev proračuna uspeh vlade. Sedaj se more reči, da je strašna zima pri kraju in da ni več nobenega dvoma, da se je v popolnem obsegu ohranil državni red. Zaupanje v to dejstvo je pogoj za oživljenje gospodarstva. Kar se tiče oživljenja zunanje trgovine, Nemčija ne gleda ravno z zaupanjem v bodočnost, odkar se je izjavil ženevski dogovor in streme v inozemstvu za tem, da se zidajo novi carinski zidovi. Zato Nemčija ne more računati, da se bo njen izvoz povečal in zmanjšal njen uvoz. Največja nevarnost je v tem, da Nemčija ne bo mogla na vsej črti izpolniti svojih obveznosti iz Youngovega načrta, ker ostale države ne storijo ničesar, da bi Nemčiji olajšale plačila.

„Do carinske unije ne bo prišlo!“

Avstrijski industrijci in finančniki odklanjajo nameravano carinsko unijo in napovedujejo, da načrt ne bo nikdar realiziran

Dunaj, 26. marca. d. »Die Börse«, glasilo avstrijskih industrijskih in finančnih krogov, objavlja članek pod naslovom »Mali in veliki«. Med drugim piše:

Od dr. Curtiusa zahtevana carinska unija prinaša Avstriji samo škodljive posledice pridružitve, ker so morebitne prednosti mednarodno prepovedane. Še bolj se bo izpraznila avstrijska državna blagajna, ker bodo odpadli carinski dohodki, ki znašajo okoli 600 milijonov šilingov od uvoza iz Nemčije. 40 odstotkov avstrijske industrije bo moralo ustaviti obratovanje, ker se preosnove že zaradi pomanjkanja nemškega kapitala in zaradi nadprodukcije industrijskih obratov nihče ne bo upal podvzeti.

Ako gresta Nemčija in Avstrija pod skupno streho, se ne more dvomiti o nadaljnji usodi Avstrije. Povabljeni so sicer tudi drugi, ki pa gotovo ne bodo prišli zraven. Carinska unija, ki se omejuje samo na Nemčijo in Avstrijo, nima za Nemčijo nobene večje resne vrednosti, tudi ne v slučaju, ako naj bi postal Dunaj izhodišče za ekspanzivnost proti jugovzhodu, za Avstrijo pa pomenja žrtev same sebe. Do carinske unije ne bo prišlo, ker nočejo sodelovati Madžarska, Rumunija, Jugoslavija pa tudi Italija ne, niti ne posamezno niti ne v celoti. Zato nihče ne misli zaradi tega v Parizu ali kje drugje na grožnje z vojno ali kaj sličnega, na drugi strani pa tudi ne misli noben odgovoren državnik na Dunaju in Berlinu resno na to, da bi se upri ugovoru vsega inozemstva in se tako gospodarsko ter finančno izoliral pred zunanjim svetom.«

Karolyi o svojem posetu v Rimu

Milan, 26. marca d. Madžarski zunanji minister grof Karolyi je izrazil zastopnikom italijanskega tiska svoje prepričanje, da bodo njegovi razgovori z Mussolinijem in Grandijem imeli za posledico še uspešnejše sodelovanje, ki obstoja že več let med vladama Italije in Madžarske in ki temelji na obojestranskem zaupanju ter dobri volji. Poudarjal je, da postajajo gospodarski in politični odnošaji med obema državama vedno boljši in da temelje na popolni iskrenosti ter obojestranski ustrežljivosti. V interesu obeh držav je, da se od časa do časa temeljito prouče in razjasnijo veliki sodobni problemi, ako naj bo njihova rešitev koristna ne samo za Italijo in Madžarsko, temveč tudi za vso Evropo.

Otvoritev mednarodne žitne konference

Mussolini proti znižanju produkcije žita — Za predsednika konference izvoljen italijanski minister za kmetijstvo

Rim, 26. marca. Dopoldne je bila slovesno otvorjena mednarodna žitna konferenca. Pripravljalna komisija je že včeraj dovršila svoje delo ter je med udeležnike konference razdelila celo vrsto znanstvenih strokovnih razprav in statistik žita v zadnjih petih letih, kakor tudi statistične primerjave s predvojnimi leti. Na podlagi tega gradiva je razvidno, da se je površina z žitom posejane zemlje silno povečala. Razen tega so se nekateri znanstveni krogi bavili z ukrepi in metodami za omiljenje žitne krize ter so predložili v tem pogledu bogat statistični materijal.

Otvoritveni govor je imel Mussolini, ki je poudarjal, da je svetovna kriza dosegla najnižjo točko in da se bo v bližnji bodočnosti položaj zboljšal. Mussolini smatra to za srečen znak konference, ki bo po njegovem mnenju proučila problem, ali je zmanjšanje konzuma žita trajnega značaja. Bil bi zločin, je nadaljeval, če bi se omejila produkcija žita v trenutku, ko na vsem svetu trpe milijoni pomanjkanje.

Po govoru predsednika mednarodnega poljedelskega zavoda italijanskega ministra za kmetijstvo De Michelisa je bila konferenca odgodena do popoldne. Za predsednika konference je bil izvoljen De Michelis. Konferenca bo trajala do srede prihodnjega tedna.

Pesimizem madžarskega vojnega ministra

Budimpešta, 26. marca. č. Vojni minister Gömbös je imel snoči govor, v katerem je med drugim izjavil, da je evropski položaj zelo resen in da more vsak čas povzročiti kako presenečenje. Za Madžarsko je edina rešilna pot edinstvo naroda, predvsem pa to, da skrbi bolj za notranjo konsolidacijo kakor za zunanje razmere. Mi nočemo biti nikomur za reklamo, je dejal, ker bo drugače prišel veter, ki bo Madžarsko odnesel. Mi nimamo časa za eksperimente in poizkuse, za to so potrebni drugi časi in močna nacijonalna politika. V Madžarski se neprestano poudarjajo nekakšne ideje, načela in gesla, toda narod od tega ne more živeti. Propagiramo madžarsko blago, nosimo pa angleške obleke. Občudujemo naše kmetijstvo, jemo pa banane. Gospodarstvu ne bo prav nič pomagalo, ako se izpremeni volilni zakon. Gospodarstvo in volilni zakon nimata ničesar skupnega. Srečno Madžarsko si je mogoče misliti tudi pod avtokratsko vlado.

Uradniški zakon pred ministrskim svetom

Beograd, 26. marca. AA. Danes je bila od 11. do 13. pod predsedništvom predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev generala Petra Živkovića seja ministrskega sveta, na kateri se je nadaljevala razprava o uradniškem zakonu.

Proslava 25-letnice nadškofa dr. Sedeja

Gorica, 26. marca. d. Včeraj se je vršila svečana proslava 25letnice škofovanja vladike dr. Frančiška Sedeja. Poleg ogromne množice vernikov, ki so napolnili prostrano cerkev in velik trg pred njo, so se udeležili slovesne službe božje tudi zastopniki fašističnih oblasti z goriškim prefektom, nadalje stotnija fašistične milice v paradni uniformi in šolska mladina. Pred pričetkom službe božje je tržaški škof Fogar prečital papeževo pismeno čestitko jubilantu k redkemu jubileju. Ob koncu maše, med katero so se pele samo latinske pesmi, je podelil nadškof zbranim vernikom svoj blagoslov, nakar so množice jubilanta spremile v škofijski dvorec, kjer se je nato vršila pojedina.

Priprave za glavno skupščino SKJ

Beograd, 26. marca. p. V nedeljo se bo vršila v Beogradu prva glavna skupščina Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Poleg delegatov sokolskih žup in društev bosta prisostvovala tudi br. Stepanek, podstarosta ČOS, in načelnik prosvetnega oddelka ČOS Antunin Krejči. Ker so prostori v Sokolskem domu premajhni za tako veliko zborovanje, se bo vršila skupščina v prostorih državne razredne loterije. V soboto se bo vršila predkonferenca, na kateri bodo sestavljeni predlogi za glavno skupščino.

Zadušnica za skladateljem Nedbalom v Zagrebu

Zagreb, 26. marca. č. Dopoldne je bila v cerkvi Sv. Blaža maša zadušnica za pokojnega češkoslovaškega dirigenta in skladatelja Oskarja Nedbala, ker je bila danes obletnica njegovega rojstva. Kakor znano, je Nedbal o božiču izvršil samomor v Zagrebu, ko je skočil skozi okno Narodnega gledališča na ulico. Današnji zadušnici so prisostvovali mnogoštevilni pokojnikovi osebni in glasbeni prijatelji, predstavniki Narodnega gledališča, Glasbene akademije, Filharmoničnega društva in ostalih kulturnih ustanov v Zagrebu.

Predavanje ministra Demetrovića v Pragi

Beograd, 26. marca AA. Minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrović je prejel povabilo Slovanskega instituta v Pragi, da bi tam predaval o gospodarskih razmerah v Jugoslaviji. Minister je povabilo sprejel in bo imel predavanje v času praškega velesejma.

Evidenca plemenske perutnine

Beograd, 26. marca. AA. Oddelek za živinorejo v ministrstvu za kmetijstvo poziva vse posestnike in poljedelce, ki rede plemensko perutnino, naj pošljejo omenjenemu oddelku svoj točni naslov in podatke o kapaciteti svoje perutnine, posebno o številu plodne perutnine. Podatki so potrebni, da se morejo obvestiti one stranke, ki se obračajo na ministrstvo z vprašanji, kje lahko dobijo v naši državi perutnino za pleme. Treba je povedati, ali se vodi kontrola nad plemensko čistostjo perutnine, v vsaki meri in na kak način.

Mussolini si išče naslednika

Zanimive informacije madžarskega lista o položaju v Italiji in o skrbeh fašističnega vodstva

Budimpešta, 26. marca M. Organ madžarske socialnodemokratske stranke »Nepszava« objavlja daljši članek svojega curiškega dopisnika o položaju v Italiji Pisec pravi med drugim, da je najbolj značilno za nesigurnost, ki vlada v Italiji, dejstvo, da si Mussolini že delj časa išče naslednika Fašistični diktator se med svojimi lastnimi pristaši ne čuti več varnega, čeprav ga obdajajo cele legije policajev in detektivov Pred vsem zaradi njegove osebne varnosti je bila osnovana politična policija »Ovra«, ki ima glavno nalogo odkrivati zarote proti Mussoliniju Ovra vestno vrši svojo nalogo in ne mine skoro dan, da bi ne odkrila kake nove tajne organizacije, ki streže Mussoliniju po življenju. Po aretaciji anarhista Schiruja je postal strah pred zarotniki še večji. Mussolini sam je prepričan, da ga bo nekega dne kljub vsej previdnosti in največji čuječnosti njegove osebne straže vendarle dohitela usoda Zato je začel razmišljati o tem, kdo naj bo njegov naslednik kot voditelj fašizma in glava režima To vprašanje je seveda izzvalo v vrhovih fašizma precej sporov, kajti kandidatov je vse polno. Mussolini sam se je, kakor zatrjujejo dobro poučeni krogi, odločil za tri kandidate: kot taki se imenujejo zrakoplovni minister general Balbo, prometni minister Ciano in bivši tajnik fašistične stranke, sedanji direktor »Stampe« Turati.

Članek »Nepszave« končuje z ugotovitvijo, da je vse to dokaz, da Mussolini sam več ne veruje v stabilnost svojega režima in skuša že sedaj pripraviti stranko na novega voditelja, ki naj zavlada za njim.

Poboji Indov in muslimanov v Indiji

V Cawnpuru je bilo ubitih v medsebojnem pokolju 90 ljudi. 300 pa ranjenih, večinoma muslimanov — Ostra opozicija ekstremnih indskih nacionalistov proti Gandhiju

London, 26. marca, g. Zadnje vesti iz Cawnpura javljajo, da se je število smrtnih žrtev pokolja med Indi in mohamedanci zvišalo na 90 Dve tretjini ubitih so mohamedanci. Število ranjenih se ceni na 300 Mnogo poslopij gori Množica je uničila brzojavne in telefonske zveze zaradi česar prihajajo le redke vesti. Fanatična množica je hotela napasti in sežgati tudi bančno poslopje in sodišče Po cestah so koraki le velike skupine oboroženih mohamedancev ter ubile vsakogar, ki se jim je upiral Policija je brez moči ter se omejuje na to, da obvaruje evropski okraj Prišla so vojaška ojačenja. Približno 25.000 prebivalcev beži iz mesta.

London, 26 marca. g. Po brezžični vesti iz Bombaya je v okraju Travadi izbruhnila revolta domačinov. Uporniki so napadli angleške vladne čete, bili pa so odbiti ter izgubili 30 mrtvih in ranjenih. Podrobnosti še manjkajo.

Karachi, 26 marca. g Odpor ekstremnih nacijonalistov proti Gandhiju je že tako velik, da je Gandhi v oficijelni izjavi zagrozil, da se bo umaknil iz političnega življenja, ako ne bo prenehala kampanja proti politiki, ki jo mora zastopati z vso silo svojega prepričanja Ako kongres ne bo odobril sklenjenega dogovora s podkraljem, bo naprosil kongres naj prevzame sam vodstvo indijskih nacionalnih vprašanj.

Sovjetski dumping

Poročevalec angleškega lista »Times« javlja iz Carigrada, da se na turških tržiščih vedno huje čuti izpodrivanje evropskega blaga s cenejšimi ruskimi izdelki Uvoz cementa, lesa in premoga iz Rusije je znatno oškodoval interese drugih dobaviteljev v Turčiji. Po cenitvah so sovjeti uvozili v Turčijo 30.000 ton cementa, kj ga je Turčija rada odvzela zavoljo žive potrebe pri številnih gradnjah, ki jih pospešuje vlada in zavoljo nizke cene, ki izključuje iz konkurence vsako tuje blago.

Pač pa so sovjeti s svojim izvozom tobaka prizadejali turškemu gospodarstvu silen udarec. Prehiteli so turške izvoznike tobaka ter preplavili tržišča s silnimi množinami cenenega tobaka. V Berlinu so prodali okoli 5 milijonov kilogramov tobaka, kar gre vse v škodo turškim pridelovalcem tobaka, ki so doslej pokrivali vso potrebo Nemčije po finejšem tobaku Kakor poročajo, so sovjeti z ključili veliko oddajo svojega tobaka celo v Egiptu

V trgovini z žitom se še posebno čutijo posledice dumpinga. Lansko leto je SSSR izvozila na evropski zapad ogromne količine pšenice, ječmena in koruze, tako da Rumunija in Bolgarija svojih pridelkov nista mogli oddati. Zato sta bili prisiljeni znižati cene in vreči svoje pridelke na trg v Carigradu ter sta s tem močno ogrozili žitno produkcijo anatolskih poljedelcev. Tudi pridelovalci bombaža v južni Anatoliji se pritožujejo nad občutno rusko konkurenco, ki je s svojim turkestanskim bombažem uspela prodreti na vseh trgih. Enaki pojavi se opazujejo tudi že v kovinarski industriji Sovjeti so si zagotovili znatne naročbe na surovi cink in cinkove polizdelke ter so temu blagu znižali cene za 10 do 15 odst. izpod angleških ponudb.

Avstrijsko notranje posojilo

Dunaj, 26. marca. AA. Finančni minister dr Juch je podal včeraj novinarjem važna pojasnila o velikem notranjem sedem odstotnem posojilu za zidanje stanovanjskih hiš v l. 1931 Izjavil je, da po to največje notranje posojilo v Avstriji sklenjeno po končani vojni Posojilo znaša 150 milijonov šilingov ali 1.2 milijard Din Podpisovanje posojila bo od 27 marca do 11 aprila Vrnjeno bo v roku 40 let. Emisijski tečaj znaša 95 odst Minister je dodal da je to posojilo štirikrat zavarovano in sicer z državnim jamstvom za izplačilo obresti in amortizacijo, z jamstvom emisijskih zavodov samih, s hipotekarno intabulacijo na dozidane hiše in z jamstvom bančnega konzorcija, ki bo vršil službo posojila.

Pogreb bivšega kancelarja Müllerja

Berlin, 26. marca AA Popoldne se je vršil pogreb bivšega nemškega kancelarja Müllerja. Pogrebnega sprevoda se je udeležilo na deset tisoč ljudi Vsa javna in privatna poslopja so izobesila zastave na pol droga Krsto so spremljali člani vlade in diplomatski zbor iz Wilhelmstrasse do državnega zbora. S stopnišča državnega zbora je govoril predsednik državnega zbora Loebe, ki se je poslovil od pokojnika, nakar je sprevod nadaljeval pot do krematorija Pred sprevodom so korakali oddelki »Reichsbannerja«.

Likvidacija velike žitne tvrdke

Dunaj, 26. marca AA. »Die Stunde« poroča, da je znana žitna tvrdka Strasser & König sklenila likvidirati. List pravi, da se je to zgodilo, ker je zasebna trgovina z žitom postala na Madžarskem in v sosednjih državah nerentabilna.

Gladovna stavka zdravnice v zaporu

Berlin, 26. marca AA Zdravnica dr Kienle, ki je bila aretirana skupno z zdravnikom Friedrichom Wolffom zaradi nedovoljenih operacij, odklanja v stuttgarskih zaporih že 6 dni vsako hrano. Izjavila je, da bo vzdržala do smrti, če bo potrebno Državni zbor je snoči z demokratskimi, komunističnimi in socialističnimi glasovi sprejel resolucijo, v kateri poziva zvezno vlado, naj zahteva od würtemberške vlade, da izpusti obtoženko.

Konvencija o mednarodnem avtomobilskem prometu

Ženeva, 26 marca. AA Evropska konferenca za avtomobilski promet je sprejela načrt konvencije o mednarodnem avtomobilskem prometu Ta konvencija točno odreja, katere vrste potniških avtomobilov so oproščene plačevanja taks Obenem ugotavlja rok, do katerega ni treba plačevati takse za potniške avtomobile, in odredbo, po kateri dobi vsak potniški avtomobil fiskalno knjižico, ki jo mora lastnik imeti vedno pri sebi.

Razpad islama

Murat Dareš je v dunajskem listu »Das Neue Reich« opozoril na pojav svetovnozgodovinske važnosti: razpad islamske cerkvene organizacije in propadanje njenih idej Stojimo še na pragu tega pojava, vendar lahko že danes dogledamo njegov potek Islamska vera, ki je bila celo tisočletje tudi za Evropo zgodovinski činitelj, je zašla v krizo, ki ne kaže zgolj prehodnega značaja.

Nova Turčija je svoj zakonik posnela po švicarskem, proglasila svobodo vesti, zavrgla mnogoženstvo, priznala veljavnost zakona med kristjanom in muslimanko. To je prelom ogromne važnosti in že začenja prehajati iz nove Turčije v sosedne islamske dežele. Ponekod je opaziti močno približevanje katoličanom drugod, — zlasti v inteligenčnih krogih, — širjenje materializma, ki se je med tem na zapadu prevrel Prijateljske zveze s katoličani propagira posebni pokret aliujcev pod vodstvom šeika Aliue.

Islam čuti posledice dejstva, da ni več kalifata, ki je ščitil njegove verske doktrine in vezal med seboj razne narode te vere v močno islamsko enoto Panislamski kongres l. 1926 je moral ugotoviti, da nov kalifat ni mogoč: izrazil je samo željo, da se izdela socialni program islamizma in ustvarijo temelji za zvezo vseh islamskih ras Bakullahov predlog, da bi se osnoval odbor četvorice, ki bi skrbel za dogmatsko čistost, versko vzgojo, verske davke in apologetiko, se še ni izvedel Zato danes ni v islamu enote, ni nobene nadorganizacije in hierarhije

Vrhu tega se je v deželah, ki so daleč od sedanjega ogniišča islama silno razvila nacionalna samozavest in samovoljnost Danes imamo vseturško, vsearabsko, vseiransko gibanje, obstoje pa tudi štiri verskopolitične struje v območju islama: radikalnokonservativna zmernokonservativna lesničarskoreformistična in levičarskoreformistična Te struje in stranke so razcepile ves islamski svet v tabore, ki se vedno bolj oddaljujejo med seboj

Toda ne gre samo za razpad cerkvene organizacije, ki je bila tesno zraščena z državno Prizadete so tudi verske ideje Najboljši prepričevalen dokaz temu je odnos do korana. Trinajst stoletij je dajal koran islamu idealno podlago njegovega edinstva Bil je edina liturgična knjiga, psalterij, katekizem in pravni kodeks: bil je mentaliteta islama. Čim bolj pa prodira v te dežele evropski duh, bolj bledi moč in sloves korana Celo v Egiptu tožijo, da se dijaki čedalje manj poglabljajo v koran, in vlada je morala odrediti, kako naj se koran zavaruje pred potvorbami Nastopilo je vse polno modernističnih eksegetov ki tolmačijo koran dokaj drugače kot pismouki stare šole Propadanje korana je hkrati propadanje islama Mladi dijaki prihajajo z novimi, laičnimi idejami v teološke šole; teološka fakulteta v Carigradu je vsa pod vplivom laicizma, egiptsko versko vseučilišče Al Ashar pada iz krize v krizo, takisto vseučilišča v Tunisu in Fesu Da bi prišli temu v okom, ustanavljajo sedaj verske šole in seminarje za misionsko delo. Šole neverjetno naglo zanašajo moderne ideje v široke ljudske plasti.

Feministično gibanje je celo liberalnim muslimanom zraslo čez glavo in ženski tisk ima med islamskim tiskom najtrdnejšo pozicijo Vzlic tej očitni krizi zaznamuje islam sicer majhno prirast konvertitov in nekoliko vnanjih uspehov na zapadu, saj se danes že v Parizu mošeja pridružuje kupolam krščanskih cerkva. Vse to pa ne more zakriti dejstva, da se je tudi islama polotil proces razkroja, ki so ga doživele že mnoge religije in ki je danes posebno očiten tudi v budhizmu.

Teden propagande za domače blago v Zagrebu

Pomemben proglas zagrebške Zbornice za TOI o pomenu in važnosti »jugoslovenskega tedna« — Tudi konzumenti naj sodelujejo

Zagreb, 26. marca č. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je izdala danes proglas o prireditvi jugoslovenskega tedna od 30. marca do 4. aprila. V proglasu pravi, da mnogi naši domači ljudje dajejo prednost tujemu blagu, češ da je po kakovosti boljše in po ceni cenejše. To pa so samo predsodki in v večini primerov je tako naziranje popolnoma napačno. Zato je potrebno, da domača industrija s propagando opozarja javnost, zlasti pa konzumente, na proizvode svoje podjetnosti. Trgovci naj bi svoje izložbe aranžirali z domačim blagom ter se v to svrho poslževali tudi reklamnega gradiva, ki ga bo dala na razpolago zbornica Zlasti se priporoča obrtnikom, da v času jugoslovenskega tedna spravijo na trg svoje proizvode. Konzumenti naj bi v teku tega tedna zahtevali in uporabljali samo domače blago. Pri tem naj bi prednjačile predvsem naše ženske ki naj bi kupovale samo domače blago, izdelano od njihovih očetov, mož in sinov.

Svetovna žitna konferenca v Rimu

V Rimu je bila včeraj otvorjena svetovna žitna konferenca, ki je bila sklicana v sporazumu z Društvom narodov in mednarodnim poljedelskim institutom v Rimu. Kakor vse mednarodne konference, ki se bavijo z reševanjem vladajoče gospodarske krize, tudi ta konferenca v sedanjem mednarodnem razpoloženju nima mnogo izgledov na uspeh. Kljub temu pa je velevažna zlasti za vse agrarne države.

Na dnevnem redu rimske konference so trije glavni problemi: organizacija agrarne produkcije, organizacija agrarne trgovine in organizacija agrarnega kredita.

Vprašanje agrarne produkcije je prav za prav vprašanje agrarne nadprodukcije. Teoretično je ta problem lahko rešiti z zmanjšanjem produkcije, toda v praksi obstojajo nepremostljive težkoče Amerika je zadnja leta, izkoriščajoč vse moderne pridobitve sodobne tehnike, silno dvignila svojo agrarno produkcijo in tako izzvala krizo v evropskih agrarnih državah O kakem znižanju svoje produkcije na prejšnjo višino pa noče Amerika nič slišati Pristala bi le na to, da se sorazmerno zniža splošna produkcija agrarnih pridelkov. Amerika se je končno postavila na stališče svobodne konkurence in je poostrila položaj še s tem, da je odklonila udeležbo na rimski svetovni agrarni konferenci. Že samo s tem je uspeh konference postal zelo dvomljiv.

Tudi **problem organizacije trgovine z agrarnimi pridelki,** zlasti z žitom, ni enostaven Obstojajo velika nasprotstva med državami, ki pridelujejo, in državami, ki kupujejo. Agrarne države zahtevajo preferenčni sistem, dočim se pretežno industrijske države temu protivijo in naglašajo potrebo boljše organizacije agrarne trgovine, pri kateri naj se izključijo posredovalci. To stališče se ne da povsem zagovarjati, kajti znano je, da so mnoge agrarne države, med njimi tudi Jugoslavija, že davno omejile posredovanje deloma s pomočjo zadružništva, deloma z organizacijo izvoznih zavodov. Kljub temu pa cene agrarnih pridelkov niso nič boljše, ker so na svetovnem tržišču splošno prenizke. To zopet kaže, da je ta problem v najtesnejši zvezi z vprašanjem agrarne nadprodukcije, in dokler ne bo rešeno to vprašanje, tudi ni pričakovati, da bi se dvignile cene poljedelskim pridelkom.

Kar se tiče **agrarnih kreditov,** prevladuje v industrijskih državah prepričanje, da bi bilo agrarne krize kmalu konec, če bi imeli poljedelci na razpolago cenen kredit. Praksa pa kaže, da tudi to stališče ni točno. Cenejši agrarni kredit bi pripomogel k izboljšanju sedanjega položaja, toda agrarna kriza bi samo s tem še ne bila rešena. Če pride do osnovanja mednarodne agrarne banke, bi morala ta banka dajati kredite po največ 5 odstotkov, ker z dražjim kreditom kmetijstvu ni pomagano

S takimi perspektivami se je pričelo zasedanje rimske konference. Nočemo prorokovati njenega neuspeha, toda vse dosedanje slične konference gospodarskega značaja vsiljujejo bojazen, da bo tudi rimska konferenca zaključena le z lepo sestavljeno resolucijo.

Bitke s španskimi dijaki

Barcelona, 26. marca g. Danes je prišlo tukaj do viharnih in krvavih demonstracij dijakov Dijaki so demonstrirali proti včerajšnjim dogodkom v Madridu ter so nevajoč ter razgrajajoč korakali po cestah Raztrgali so veliko sliko kralja Alfonza ter v sprevodu nosili napis »Živela republika!« Na univerzi so razobesili rdečo zastavo Naskočila jih je policija na konjih, ki je tudi streljala Doslej še ni znano, koliko dijakov in policistov je bilo ranjenih.

Barcelona, 26. marca. g. Pri današnjih dijaških nemirih so bili trije dijaki težko ranjeni Približno 70 dijakov je bilo aretiranih.

Madrid, 26 marca. č Naknadno poročajo, da je policija pri snočnjih spopadih z dijaki medicinci streljala s strojnicami. Profesorji medicine so v dvoranah fakultete ležali na tleh ter v življenski nevarnosti operirali ranjence.

Špansko stabilizacijsko posojilo

Newyork, 26. marca. č. Med špansko vlado in Morganovo finančno skupino so se pričela pogajanja za zaključitev stabilizacijskega posojila v višini 50 do 60 milijonov dolarjev. Večina tega posojila naj bi se podpisala v Ameriki, nekaj pa naj bi ga prevzele bančne skupine v nekaterih državah Amerike.

Podaljšanje zasedanja bolgarskega parlamenta

Sofija, 26. marca AA. Parlamentarno zasedanje, ki bi se moralo končati 28. t. m., je podaljšano do 8. aprila. To zasedanje je poslednje v zakonodajni dobi sedanjega Sobranja, ker se bodo vršile nove volitve, ki bodo ob koncu maja ali najpozneje začetkom junija.

Sovjetska naročila v Italiji

Rim, 26. decembra. AA. Zastopnik sovjetske trgovine v Italiji je objavil komunike, ki v njem ugotavlja, da so podatki listov o italijansko-ruski trgovini netočni. Zastopstvo sovjetske trgovine je lani naročilo pri italijanskih tvrdkah za 220 milijonov lir, dočim statistike navajajo, da je znašal izvoz v Rusijo iz Italije samo 102 milijona lir.

Predavanje o Jugoslaviji v Bruslju

Bruselj, 26. marca. AA. Snoči je v dvorani Edmond imel profesor Charles Pergameni posebno predavanje o Jugoslaviji Predavanje sta aranžirala belgijsko zemljepisno društvo in belgijsko - jugoslovenska zbornica. Ko je predsednik zemljepisnega društva pozdravil navzoče, zlasti zastopnike ugoslavije, je podelil besedo prof. Pergameniju

Profesor je začel svoje predavanje z besedami, da želi belgijsko občinstvo seznaniti z državo, ki je prijateljska Belgiji. Nato je orisal štiri pasove Jugoslavije: planinski, jadranski, moravsko - vardarski in južno - srbski. Poudaril je, da je Jugoslavija po številu prebivalstva deseta država v Evropi, orisal na kratko zgodovino stoletnih bojev, ki so privedli junaški narod, vreden vsega spoštovanja, do uedinjenja. In podčrtal prirodno bogastvo Jugoslavije in napredek njenih pokrajin. Posebno pozornost je posvetil Srbiji, govoril je o turistično - zgodovinskem značaju posameznih pokrajin ter spremljal svoje predavanje s prekrasnimi slikami Beograda, Zagreba, Ljubljane, Sarajeva, Mostarja, Skoplja in Dubrovnika. Poslušalci so se divili lepotam Jadrana in umetninam v starih srbskih samostanih in zadužbinah.

Profesor Pergameni je v svojem predavanju zlasti poudaril čisti jugoslovenski značaj Dubrovnika in Dalmacije. Na koncu se je s toplimi besedami spomnil dela kralja Aleksandra, čigar sliko je proziciral na platno. Dvorana se je stresla od navdušenih in burnih vzklikov.

Japonski znanstvenik v Ljubljani

V Ljubljani se mudi japonski zdravnik prof. univ dr. Nišinjiši, ki slovi kot eden najboljših japonskih specijalistov za notranje bolezni in je stalno nameščen v Mukdenu. Vlada je poslala njega in njegovega tovariša dr. Mibajašija, ki je še sedaj v Zagrebu, da proučita zdravstvene ustanove v Evropi in, da se še izpopolnita v svoji stroki

Prepotovala sta dosedaj Rusijo, Poljsko, Dansko, Švedsko, Norveško, Češkoslovaško, Avstrijo, Nemčijo in Madžarsko ter dospela v Jugoslavijo, da si ogledata tudi pri nas zdravstvene razmere in ustanove. Nastanila sta se v Zagrebu, kjer sta pri znanem fotokemiku prof. dr Plotnikovu proučevala ultravijoletne žarke. Prof. dr. Plotnikov bo danes, v petek ob 18. predaval na I. drž real gimnaziji (bivši realki) v kemičnem laboratoriju o toplotnih žarkih, ter o zaslugah, ki sta si jih priborila oba japonska zdravnika v tej stroki.

Iz Jugoslavije odpotujeta japonska znanstvenika v Švico, Anglijo, Belgijo in nato v Ameriko, od koder se vrneta v svojo domovino »Vzhajajočega solnca«.

Podaljšanje roka za določitev notarskih mest

Beograd, 26. marca. p Na predlog ministra pravde je Nj. Vel. kralj podpisal zakon, s katerim se spreminja člen 250. zakona o notarjih Po tem členu je bil določen rok dveh mesecev, v katerem bi moral minister pravde določiti število in sedež notarjev v posameznih pokrajinah. Ta rok je sedaj podaljšan na štiri mesece.

Naraščajoče zanimanje Amerike za Jugoslavijo

Newyork, 26. marca. p. »New York Herald« poroča, da bo ameriški poslanik v Beogradu g. Prince v kratkem odpotoval v Ameriko, da poroča vladi o prilikah v Jugoslaviji. List naglaša, da se Amerika vedno bolj zanima za Jugoslavijo, kar se da sklepati že po tem, da so Zedinjene države razširile svoje diplomatsko zastopništvo v Beogradu, ki ima sedaj enak delokrog, kakor v velikih evropskih državah na najvažnejših mestih.

Češkoslovaški medicinci v Beogradu

Beograd, 26. marca. č. Semkaj je dospelo 44 dijakov in 9 dijakinj medicine iz Češkoslovaške. Ogledali so si vse mestne higijenske ustanove in šole. Včeraj so bili gosti vojnih gojencev medicine, danes pa udruženja jugoslovenskih medicincev. Danes so posetili tudi grob neznanega junaka na Avali, jutri pa odidejo v Topolo, da se poklonijo na grobu kralja Petra Osvoboditelja.

Stanje voda

Beograd, 26. marca AA. Hidrometrično poročilo hidrotehničnega oddelka gradbenega ministrstva javlja: Dunav od Passaua do Novega Sada narašča, od Zemuna do Kovin in dalje pada; Drava od Maribora do Terezinega polja pada, dalje do izliva malo narašča. Tisa v vsem svojem toku pada; Sava na vsem svojem toku malo pada.

Stroga kontrola jajc na beograjskem trgu

Beograd, 26. marca č. Nedavno je uprava mesta Beograda izdala pravilnik o prodaji jajc, ki je stopil danes v veljavo. Po tem pravilniku se smejo prodajati samo jajca, označena s posebnim žigom, ki dokazuje njihovo svežost. Jajca se pregledujejo s posebnim aparatom Ta odredba je bila izdana, ker so se doslej v Beogradu v mnogih primerih prodajala pokvarjena jajca, zaradi katerih se je pojavilo med prebivalstvom tudi mnogo obolenj.

Razdelitev odlikovanj

V Kamniku in Šmartnem v Tuhinjski dolini.

Kamnik, 26. marca.

V sredo, 25. t m ob pol 11 je sreski načelnik g. dr. Ogrin razdelil v prostorih načelstva v navzočnosti zastopnikov vojske, gasilstva, tiska, cerkve itd odlikovanja zaslužnim možem iz Kamnika in Vrhpolj. Po kratkem nagovoru g. načelnika so prejeli odlikovanci naslednje rede: g. doktor Rihard Karba red Jugoslov krone IV., župana iz Kamnika in Vrhpolj gg. Kratnar Franc in Novak Nande red Sv. Save V. in Jugoslov. krone V., vet. insp. v. p. gospod N. Sadnikar, slikar g. Maks Koželj in bivši podžupan g. Škof Ernest rede sv Save V., gg. Lap A. in Hvastja zlati kolajni za državljanske zasluge.

Vidno vzradoščenim odlikovancem je čestital g. dr. Ogrin in vsi navzoči, v imenu odlikovancev se je zahvalil g. dr. Karba in prosil g. dr. Ogrina, da sporoči na najvišjem mestu zahvalo z zagotovilom vdanosti in spoštovanja. Po odlikovanju je bila zakuska pri Kendi, kjer so odlikovanci pri veselem razgovoru posedali v skupni družbi.

Popoldne je g. dr. Ogrin razdeleli odlikovanja v Šmartnem pri Tuhinju. Prejeli so g. Osolnik Franc iz Podbrega-Hruške, g. Pavlič Franc iz Šmartna in Kališnik Josip iz Potoka red Sv. Save V., g. Berlec Alojzij iz Zg. Tuhinja in Resnik Janez iz Trotelna pa srebrni kolajni. V imenu odlikovancev se je zahvalil g. Engelman. Pred odlikovanjem je na sestanku v šoli g. sreski načelnik razpravljal o gospodarskih težnjah in zahtevah Tuhinjske doline.

Sokolstvo Dostojevskemu

Ljubljana, 26. marca.

Ljubljanski Sokol je danes počastil spomin 50letnice smrti Dostojevskega s predavanjem dr. N. Preobraženskega v društvenih prostorih v Narodnem domu. Navzoče je bilo članstvo Sokola s starosto br. Kajzeljem na čelu: prišla sta tudi zastopnika novo ustanovljenega Ruskega Sokola, starosta dr. Ivanovski in tajnik Pčelnikov. Zbrano občinstvo je pozdravil društveni prosvetar br. Viktor Martič, nakar je dr. Preobraženski v kratkem, lepo zasnovanem predavanju orisal svetli lik nesmrtnega ruskega genija, zaustavljajoč se zlasti pri njegovem mučeniškem življenju in pri preroških prividih, ki se pojavljajo v njegovih spisih, zlasti v »Besih«. Poslušalci so z velikim zanimanjem sledili bistrim izvajanjem predavatelja in se mu ob koncu zahvalili s presrčnim aplavzom. Ljubljanski Sokol je s svojo skromno, a pietetno počastitvijo Dostojevskega zopet dokazal, kako globoko se zaveda slovanskega programa sokolstva.

Replika ZSAU

Na odgovor, ki ga je objavil akcijski odbor Jugoslovenskega akademskega odbora na izjavo Zveze slušateljev Aleksandrove univerze, smo prejeli od slednje novo izjavo, ki pravi med drugim:

Glede na izjavo, ki jo je akcijski odbor Jugoslovenskega akademskega kluba v Ljubljani priobčil kot odgovor na resolucijo ZSAU, strokovnih in večine drugih akademskih društev v »Jutru« 25. t. m., konstatira ZSAU samo naslednja dejstva:

1. Jugoslovenski akademski klub je bil prvotno zamišljen kot reprezentančna organizacija s prisilnim članstvom in članarino, po katerega ustanovitvi bi naj prenehale vse dosedanje reprezentančne akademske in po ustnih izjavah beograjskih delegatov tudi kulturne organizacije. Glej osnutek pravil JAK, čl. 3. d) in čl. 7., in časopisno, četudi morda neavtentično, vendar **za javnost odločilno** vest v »Jutru« št. 66)

2. Da se temu cilju JAK še sedaj ni popolnoma odrekel, dasi je naletel na splošno odklonilno stališče, priča med drugim poročilo v 82. številki zagrebških »Novosti«, kjer se trdi, da je bila na kongresu sprejeta resolucija, po kateri je smoter novega kluba »reprezentacija akademičara prema unutra i vani«, in poročilo v »Jutru« 23. t. m., ki pravi, da se je vršil »kongres enotne **reprezentančne** in **stanovske** organizacije jugoslovenske omladine«

3. Da so to gibanje enako razumeli tudi zagrebški akademiki, svedoči protestna resolucija, ki so jo izdala in neodvisno od nas podpisala **vsa** zagrebška strokovna akademska društva, kulturni društvi JAD »Triglav« in JAK »Strossmayer« ter Ferijalni savez.

4. S tem smatra ZSAU v soglasju z nadpretežno večino ljubljanskega studentstva postopanje ljubljanskega akcijskega odbora za končnoveljavno razjasnjeno in se odreka vsaki nadaljnji časopisni debati.

Za ZSAU: Marjan Prezelj, stud. techn., poslovodeči predsednik. Založnik Alojz, cand. phil., tajnik I.

Vremenske muhe v Beogradu

Beograd, 26. marca. č. Danes je bilo v Beogradu pravo aprilsko vreme. Dočim je dopoldne pihala močna košava in je bilo nebo kristalno vedro, se je opoldne pooblačilo ter je samo ponekod obdržalo vedre proge. Pričel je padati tudi gost sneg, ki je bil suh, dočim je istočasno sijalo solnce. Ob zahodu solnca je prenehalo tudi snežiti. Mraz je naglo narastel.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Prilično vedro z manjšimi izpremembami, visoka oblačnost, sveže in morda nekoliko toplejše vreme. **Situacija včerajšnjega dne:** Severno Evropo pokriva relativno nizek pritisk, dočim leži nad centralno in južno Evropo anticiklon, ki se je v zadnjih 24 urah ojačil zlasti v severnih predelih, dočim je ostal nad Jadranom lokalni minimum brez večjih izprememb. Ako se bo razlika v pritisku med morjem in ozadjem povečala, bo nastopila v Primorju burja in po vsej državi splošen padec temperature. Pritisk je splošno narastel in sicer za 0.1 do 7 mm, največ v severnih predelih, najmanj pa v južnem Primorju. Jutranje temperature so splošno padle za 2 do 8 stopenj. Nebo je bilo zjutraj v zapadnih predelih precej oblačno, v vzhodnih poloblačno, v Primorju oblačno, toda večinoma z visokimi oblaki. Zjutraj je bila v južnem Primorju močna burja, v gornjem Primorju pa slab severnik. V zaledju so bili zmerni severni ali severovzhodni vetrovi.

Dunajska vremenska napoved za petek: Precej jasno, ponoči mraz, podnevi nekoliko topleje.

Naši kraji in ljudje

Naš poslanik dr. Kramer v krogu novinarjev in drugih gostov na jugoslovenski propagandni razstavi v Pragi.

Zeileisova metoda v Jugoslaviji zabranjena

Naročilo ministrstva vsem banskim upravam — Zanimivi nazori zagrebškega znanstvenika

Beograd, 26. marca

Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je upotilo vsem banskim upravam naredbo, ki se nanaša na zdravljenje po Zeileisovi metodi. Naredba navaja, da se je zadnje čase začela Zeileisova metoda uporabljati v mnogih krajih naše države. Poudarja, da zdravljenja z visokofrekvenčno električno strujo, z aparaturo po metodi dr. Franca Zeileisa, niso znanstveno priznale niti naše medicinske fakultete niti Glavni zdravniški svet. Razen tega morajo po sodbi Glavnega zdravstvenega sveta vsi zdravniki, ki izvajajo elektroterapijo z visokofrekventnim tokom, razpolagati po zakonu o specialistih s posebno kvalifikacijo. **Zaradi tega priporoča ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje vsem banskim upravam, da posvetijo posebno pozornost vsaki pojavi zdravljenja po tako imenovani Zeileisovi metodi ter da jo najenergičneje pobijajo in zabranjujejo.**

*

Znane so komplikacije, ki so nastale svoječasno v zvezi z otvoritvijo beograjskih Zeileisovih institutov. V spominu je še, da je beograjska zdravniška zbornica takrat ostro nastopila proti dovolitvi otvarjanja in delovanja Zeileisovih ordinacij. Ne bo pa odveč, če za čim popolnejšo ilustracijo nazorov navedemo sodbo edinega vidnejšega znanstvenika, ki se je pri nas zavzel za Zeileisovo metodo, ne pa za njene »apostole«.

Dr. Miroslav Mikuličić, univerzitetni profesor, vodja zagrebškega eksperimentalnega patološkega in farmakološkega inštituta se je mudil nedavno uradno v Beogradu in opredelil napram sotrudniku »Vremena« v naslednji izjavi svoje stališče v zvezi s sistemom Zeileisovega lečenja.

»Verjetno je,« je pričel znanstvenik na vprašanja novinarja, »da leži bodočnost v znamenju lečenja z visokofrekventnimi električnimi strujami. Fizikalični učinki so tudi do danes že pokazali lepe uspehe in je gotovo dejstvo, da mora razvoj zdravniške vede iskati svojo pot v tej smeri. V splošnem nisem proti Zeileisu in njegovi metodi. Nasprotno, vsi znaki kažejo, da se je elektriciteta visoke intenzivnosti vsaj kot sredstvo za lečenje v mnogih slučajih obnesla. S tem pa nikakor nočem reči, da učinkuje električno obsevanje brezpogojno pri vseh vrstah obolenj. A ravnotako zavračam stališče onih, ki odklanjajo in obsojajo le iz dobičkarskih motivov, kar je na stvari zares dobrega.«

Dr. Mikuličić je nato govoril bolj obširno o načinu uporabljanja zdravilne moči električne energije s posebnim ozirom na metodo Zeileisovo in njegovih naslednikov in trdil dalje, da se uporablja električna struja nepretrgoma že izza Teslovih poizkusov in sicer češče z večjim ali manjšim uspehom. Po njegovem mnenju deluje Zeileis sam z mnogo večjimi uspehi kakor njegovi učenci, ki rastejo kakor gobe po dežju in ki operirajo z električnim obsevanjem s premalim znanjem in zato tudi z manjšimi uspehi. Dr. Mikuličić zatrjuje, da je metoda nedvomno dobra, da pa se pri izbiri obolenj vse premalo upoštevajo tiste vrste in primeri, pri katerih bi obsevanje zares koristilo.

Na vprašanje novinarja je znanstvenik pozneje še dodal, da po njegovem prepričanju z dovoljnim znanjem izvedeno sistematično električno obsevanje brez dvoma koristi pri raznih vrstah živčevnih obolenj, pri mnogih kožnih boleznih, v gotovih primerih arterioskleroze, zlasti pri hipertoniji, črevesnih motnjah, težkih slučajih nevrastenije in bolezenskih spremembah sekrecijskih žlez.

Za ukrep ministrstva socialne politike in narodnega zdravja je bilo vsekakor odločilno dejstvo, da se je v naši državi **zelo razpaslo izkoriščanje slovesa »Zeileisove metode« in da se je elektroterapija marsikje preobličila v mazaštvo ali vsaj v riskantno eksperimentiranje.**

Slovensko ženstvo v boju za obstanek

Ženskih moči je vedno več na delovnem trgu — Gospodarska kriza jemlje ženskam zavetje rodbine in družine

Ljubljana, 26 marca.

Nedavno smo registrirali marsikaj iz polemike, ki jo je začel v Beogradu katoliški duhovnik, profesor g. Vlasić o poklicu žaju žene v družini in svetu trdeč, da so ženske v marsičem krive današnje gospodarske krize, ker živijo preko razmer svojih rodbin in družin, s katerimi nočejo biti več v pravem kontaktu. Registrirali smo tudi odgovore, ki so dokazovali, da je baš svetovna gospodarska kriza izruvala ženske iz rodbinskega življenja in da tako žene ne morejo nositi na gospodarski krizi nobene krivde, ker so njene žrtve.

Ljubljanski OUZD vodi skrbno statistiko o svojem članstvu. Ima povprečno zavarovanih 100.000 delovnih moči, zaposlenih v približno 25.000 obratih in pri 20 tisoč podjetnikih dravske banovine ter zastopa vso industrijo in vse kategorije delavstva, razen rudarjev, ki imajo svoje bratovske skladnice, železničarjev, ki imajo svoje humanitarne fonde, poljedelskih delavcev, ki sploh niso zavarovani, in deloma raznih privatnih nameščencev, ki so zavarovani pri Trgovskem bolniškem in podpornem društvu. OUZD opaža že ves čas svojega obstoja, da je ženskih delovnih moči relativno vedno več zavarovanih, dočim stalno pada relativno število moških zavarovancev. Odstotno razmerje moških in ženskih zavarovancev pri OUZD v Ljubljani je bilo v letih 1923. do 1930. po vrsti naslednje: 72.68 odst., 70.84 odst., 69.53 odst., 67.86 odst., 67.70 odst., 67.58 odst., 67.49 odst., 67.41 odst. moških, ženskih pa: 27.32 odst., 29.16 odstotkov, 30.47 odst., 32.14 odst., 32.30 odst. 32.42 odst., 32.51 odst. in 32.59 odst. Ženski zavarovanci, ki so tvorili ob ustanovitvi OUZD 1. julija 1922 *eno četrtino vseh zavarovancev, so se povspeli že skoro na eno tretjino.*

Ta pojav ima svoj vzrok deloma v okolnostih, da je zakon o zavarovanju delavcev pritegnil v obvezno zavarovanje tudi služkinje, glede katerih poprej ni bilo zavarovalne obveznosti. Ta prirastek pa velja samo za začetek poslovanja ljubljanskega OUZD in je poznejše naraščanje odstotka ženskih zavarovancev nedvomljiv dokaz, *da razmere silijo ženske tudi tja, kjer so se nekdaj po veliki množini udejstvovale samo moške delovne moči.* Nekaj vzrokov za to leži v samem razvoju industrije in obrti. Tako n. pr. napredovanje industrije, ki zaposluje pretežno ženske kakor n. pr. tekstilna industrija, potem cenena delovna moč ženske in uvajanje strojev v produkcijo, katerim lahko strežejo tudi ženske. Iz prej navedenih odstotkov moških in ženskih zavarovancev pa je razvidno tudi to, da raste rapidno v času gospodarske krize odstotek ženskih delovnih moči. Sedanja huda kriza je šele v začetnem štadiju in iz publikacije OUZD je razvidno, da je bilo *letos januarja 2546, februarja pa 4005 delavcev manj zavarovanih kakor v istih mesecih lani.* Ta števila predstavljajo stvarno odpuščene in brezposelne delavce. Med temi nesrečneži pa je bilo v januarju *ženskih delovnih moči samo 584 ali 22.94 odst., v februarju pa samo 717 ali 17.90 odst. Gospodarska kriza je torej skoraj dvakrat tako hudo prizadela moške, kakor pa ženske,* iz enostavnega razloga, ker so ženske delovne moči veliko cenejše. Dela za prav nizke mezde pa se loti vsakdo le v veliki sili.

Vsa ta dejstva je treba tehtno upoštevati pri proučevanju gospodarskih kriz in brezposelnosti. In preden se kdo loti kake ankete ali pa debate o tem, ali spada ženska v delavnico kot delavka ali pa v dom kot gospodinja in mati, naj se ozre tudi na konkretna dejstva, s katerimi razpolagajo naše socialne institucije.

Elitni kino Matica

Na vsestransko zahtevo

Samo še danes ob 4., 7. in 9. uri.

Premiera izvrstne zakonske komedije

Moja žena? Tvoja žena?

kjer igrata v glavnih vlogah

Lilian Harvey in

Willy Fritsch

najidealnejši ljubavni par filma

Poleg tega najnovejši zvočni tednik!

Telefon 2124.

Nastop docenta dr. Tomšiča

Ljubljana, 26. marca.

Bo najprimernejše, če ponovimo besede dekana juridične fakultete g. dr. Janka Polca, da je imela naša Alma mater pod avspicijami velikega pokojnega znanstvenika dr. Ivana Žolgerja danes zopet intimen domač praznik. Predstavil se je opoldne odličnemu avditoriju najmlajši član profesorskega kolegija juridične fakultete, novo imenovani docent dr. Ivan Tomšič, bivši gojenec škofijskih zavodov in absolvent ljubljanske juridične fakultete. S prav elegantno besedo je vodil pozorne poslušalce spretno skozi labirint mednarodnega prava, kakor si je bil zastavil nalogo, da oriše najnovejša stremljenja v tem odličnem pravnem področju.

Začetek XVII. stoletja označuje kot rojstni dan mednarodnega prava, ki pa seveda ni imelo značaja prava in pravice, marveč sile. Države so poznale tja do svetovne vojne edino le absolutno suvereniteto in so s tem priznale odločujočo silo najmočnejšega. Tehnični napredek občevalnih sredstev in prometa je sicer zbližal države, jih prisilil do medsebojnega občevanja z vidka naddržavne norme, vendar so lastni interes predpostavljale skupnemu interesu vseh držav. Grozote svetovne vojne, katere vzrok je tičal baš v tem egoističnem momentu, so spremenile mišljenje držav, ki so v tej uvidevnosti osnovale Društvo narodov in proglasile nepravično vojno za mednarodni zločin. Kakor državljani nasproti svoji državi, tako morajo tudi države skupnim interesom podrejati svoje lastne. Da se to izvaja, so v nujnem primeru na razpolago prisilna sredstva, s čemer je mednarodno pravo dobilo svojo sankcijo in postalo lex perfecta

Poslušalci so dokaj zanimivo izvajanje mladega docenta nagradili s prav živahnim odobravanjem.

Predavanje dr. Jos. Wilfana

Ljubljana, 26. marca.

Sedmo predavanje Slavističnega kluba bo na cvetno nedeljo ob pol 11. dopoldne v dvorani Filharmonične družbe na Kongresnem trgu. Predaval bo g. dr. *Josip Wilfan*, predsednik Mednarodnega odbora narodnih manjšin, o *»Raznolikosti narodnostnega vprašanja v Evropi«*. Vstopnine ne bo. Predavanje bo v Ljubljani gotovo vzbudilo veliko zanimanje.

Simpatičen jubilant

Ljubljana, 26. marca

Živa ljubljanska evidenca bi lahko imenovali g. Antona Kotnika, poduradnika v stanovanjskem odseku na ljubljanskem magistratu, ki praznuje 27. t. m. 60-letnico rojstva in 25-letnico službe. Vsa Ljubljana ga pozna in njemu so znani vsi še tako skrivni stanovanjski predali v ljubljanskih hišah. Od vojnih časov dalje ni bilo zadeve, spadajoče v prečudno poglavje o stanovanjski krizi, s katero ne bi bil tudi on imel opravka. V svojem zvestem službovanju je sila koncilijanten in ljubezniv gospod, zato pa je tudi splošno priljubljen. Odlikuje ga že prirodna plemenitost značaja, ki so ga mnoge izkušnje v službi še bolj učvrstile.

Po rodu je simpatični jubilant iz Trebeljnega na Dolenjskem in je v Ljubljano prišel pred 43 leti, v službo pri magistratu pa je vstopil s 1. januarjem 1906. Od mladih let je zaveden narodnjak in naprednjak. Mladeniška, ne, prav korenjaška čilost ga odlikuje tudi ob lepem jubileju. Da, tudi naši stroki je g. Kotnik dal simpatičen delež: njegova hčerka ga. Miroslava je poročena z našim stanovskim tovarišem urednikom Josipom Dolancem v Mariboru, njegov sin Maks pa je naš strojni stavec pri »Jutru«.

Čestitamo g. jubilantu in mu želimo, da bi bil tak, kakor je, še dolgo ohranjen Ljubljani in ljubljeni družini!

Jubilej profesorja dr. Ernsta Laura

Zagreb, 26. marca.

Danes je praznoval svojo 60letnico g. dr. Ernst Laur, redni profesor visoke tehniške šole v Zürichu, tajnik Švicarskega kmetijskega sekretarijata in direktor Švicarske kmetijske zveze v Bruggu. Jubilant je eden najznamenitejših delavcev na gospodarsko-znanstvenem polju in so mnogoštevilna njegova dela posebno važna za kmetijsko gospodarstvo. V Švici posebej pa so njegova dela temelj vzorne agrarne politike.

Dr. Laur je znan v gospodarskih krogih vseh dežel, od koder ima prav često obiske gospodarskih strokovnjakov v svrho študij. Zaradi specijalnih študij je bil pri njem tudi profesor zagrebške kmetijske fakultete dr. Poštić. Dr. Laur ima za nas velike zasluge, ker je zainteresiral Švicarsko kmetijsko zvezo za naše gospodarstvo in ker skrbi za to, da se naši gospodarski praktiki vežbajo v raznih švicarskih kmetijskih ustanovah. Tako je bilo lani v Švici 86 praktikantov iz vseh pokrajin naše države.

Z dovoljenjem jubilanta je bila danes na zagrebški Ljudski univ. ob 11.15 svečana matineja, na kateri so razni naši kmetijski strokovnjaki orisali zaslužno delovanje dr. Laura in mu izrekli priznanje v imenu naše domovine in našega kmetijstva.

Velikonočne počitnice

Ljubljana, 26. marca.

Kr. banska uprava razglaša, da traja po odloku ministra prosvete P. br. 13.374 z dne 20. t. m. velikonočni šolski odmor na vseh šolah v področju ministrstva za prosveto **od 2. do vštetega 15. aprila.**

Po odloku ministrstva prosvete O. n. br. 24.861 z dne 26. t. m. se prične velikonočni odmor na osnovnih in meščanskih šolah, kjer bosta vsaj dve tretjini učiteljstva zaposleni s popisom prebivalstva, **že z dnem 30. marca.**

Dosedanje odredbe se po navedenem izpreminjajo.

Čitajte ilustrovano revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Pri kašljanju in bronhijalnem katarju samo

Kresival

Koroške novice

Društvo v Št. Janžu v Rožu ima nov moški pevski zbor, ki se pridno vežba in je bil njegov prvi nastop sprejet z velikim odobravanjem. Poživi se tudi tamburaški zbor. Udeležba na občnem zboru društva je bila povoljna, poročila odbornikov pa niso zvenela baš ugodno. Treba krepke pobude, da se društvo postavi na trdne noge. Igra »Davek na samce« v Velinji vasi je izborno uspela. V Bilčovsu pripravljajo Finžgarjevo igro »Razvalina življenja«. V Pliberku so igrali veseloigro »Čevljar«, ki je splošno ugajala. Društvo »Kot« v Št. Jakobu v Rožu deluje sicer živahno, ali na občnem zboru se je pokazalo, da je pri mladini vendar premalo zanimanja za društvo. Želeti je, da mladina povsodi pristopa k društvom. V okrilju društva pa lahko uveljavi svoje želje in zahteve. Društvo »Jepa« v Ločah pri Beljaku je priredilo ljudsko igro »Domen«.

Pred par leti se je naselilo pri Celovcu nekaj bolgarskih družin, ki pridelujejo zelenjavo za mestni trg. Ker delajo bolgarski vrtnarji samo s svojimi družinskimi člani, niso obvezani na socijalno zavarovanje in zato prodajajo lahko zelenjavo pod ceno drugih vrtnarjev. V deželnem zboru se je čula pritožba, da so morali zaradi tega neki domači vrtnarji omejiti svoje obrate in odpustiti delavce. Stavljen je bil predlog, da naj se v bodoče prepreči naseljevanje tujcev, ki povzročajo škodo domači obrti.

Mesto Beljak šteje 23.000 prebivalcev in ima 23 milijonov šil. premoženja in 12 milijonov šil. denarnega prometa na leto. Beljak postane s prihodnjim letom avtonomno mesto z lastnim občinskim redom. S tem prevzame beljaški magistrat tudi posle politične oblasti. K Beljaku se priključi več obmejnih katastralnih občin.

Lepi lasje za Din. 175

Sedaj imamo

Pixavon-Shampoon

Jedan svežanj zadostuje za 2 pranja in stane samo

Din. 3·50

Pixavon-Shampoon ne vsebuje sode, daje mehku polno penu, daruje vašim lasjema krasni vonj.

Odol Kompanija a. d., Beograd.

Varujte srce in živce!

Zato uživajte od jutri naprej

kofeina prosto zrnato kavo KAVO HAG

„Gospoda, prosim, policijska ura . . .“

Nov način napovedovanja v gostilnah in kavarnah

Ljubljana, 26. marca.

Že od starodavnih časov je v Ljubljani ukoreninjena navada, da policijski stražniki osebno napovedujejo policijsko uro po vseh gostilnah in kavarnah. Policijski upravi so bile že večkrat od strani gostilničarjev izražene želje, da bi se uvedla praktičnejša metoda. Saj veste, da je posebno po ljubljanskih gostilnah in kleteh ravno ob nastopu policijske ure navadno najbolj fletno, gostje so kakor priraščeni na stolih in se primerijo tudi neumestne opazke in žalitve, ki se včasi ne dajo kar prespati z mačkom, marveč imajo lahko tudi hujše posledice!

V kratkem se bo zatorej uvedlo v Ljubljani novo postopanje v pogledu napovedovanja policijske ure, odslej bo gostilničar ali kavarnar (odnosno njegovo osobje) dolžan opozoriti navzoče goste, da se je približala ura ganljivega slovesa. Stražnik ne bo hodil v gostilno, pač pa bo seveda po poteku gotove kratke dobe, ki bo določena posebej za ureditev obračunov z gosti, samo opomnil gostilničarja, da je kršil predpise o policijski uri in da ga bo prijavil. Gostilničar pa bo na drugi strani imel pravico, da pokliče v lokal stražnika, naj legitimira renitentne goste in jih zabeleži. Ti bodo potem policijski upravi prijavljeni in primerno kaznovani.

Gostilničarji v splošnem odobravajo to spremembo v postopanju napovedi policijske ure, ker ne bodo zaradi nje odgovorni samo oni, marveč tudi sitni gostje. Gostilničarska zadruga sicer še ni prejela od policijske uprave uradnega obvestila o tej spremembi, vendar so nam na pristojnem mestu povedali, da bo novo napovedovanje v kratkem uvedeno. Torej, gospodje gostje: pripravljeni! Komur bo težko ubogati gostilničarja, naj morda že jutri prične — s treningom...

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

Akcija za gradnjo železničarskih stanovanjskih hiš

Letos zgradi ljubljanska direkcija 6 večjih stanovanjskih hiš — Za lastne hišice je železničarjem dovoljen kredit v skupnem znesku okrog 1 milijona dinarjev

Ljubljana, 26. marca.

S posebnim zakonom od 22. septembra 1930 je bil ustanovljen pri ljubljanski železniški direkciji Fond za gradbo stanovanjskih hiš na področju omenjene direkcije. Denarna sredstva so bila s tem zakonom dana fondu na razpolago iz premoženja bivše Gospodarske poslovalnice. To premoženje je znašalo v gotovini in drugih premičnih odnosno nepremičnih vrednotah okoli 13 milijonov Din. Iz tega premoženja se je določil znesek 1,500.000 dinarjev za bolniški fond državnega prometnega osebja, ki ima centralo v Beogradu, 2 milijona sta se določila za hipotekarne kredite, ki se bodo dovoljevali železniškemu osebju, ki si bo gradilo lastne hiše, dočim je bil ostanek odkazan gori omenjenemu fondu. Od 2 milijonov Din je določenih 600.000 Din za hipotečna posojila železniškim delavcem, 700.000 Din za posojila zvaničnikom in služiteljem ter 700.000 Din za hipotečna posojila železniškim uradnikom. Od tega kredita more biti dovoljen hipotečni kredit posameznim delavcem do najvišjega zneska 50.000 Din, zvaničnikom in služiteljem do 60.000 Din in uradnikom do 70.000 Din in to proti primerno nizkim obrestim in anuitetam.

Omenjeni fond, ki tudi upravlja kredit 2 milijonov, je prejel številne prošnje za posojila. Doslej je bilo dovoljenih 9 uradnikom 555.000 Din, zvaničnikom 243.000 Din in delavcem 146.000 Din, torej skupaj 944.000 Din. Začela se je že letos prav živahna gradbena akcija med železničarji, tako v Ljubljani, Mariboru, Zalogu in po drugih krajih. Železničarjem se daje kredit tudi za nakup starih posestev in hiš.

Fond pa vodi dalje obsežno akcijo za gradnjo železničarskih stanovanjskih hiš. Za letos je določena gradnja 6 velikih stanovanjskih hiš, in sicer se bodo gradile v Ljubljani 3, v Mariboru 2 in na Rakeku 1. Celotni stroški so preračunani na 4,650.000 Din. Zadevne načrte hiš je že izdelal gradbeni odsek direkcije. Preteklo soboto se je vršil v Ljubljani lokalni ogled stavbišča, ki se nahaja ob Dunajski cesti pri Stadionu. Na tem stavbišču se bodo zgradile 3 hiše za uradnike, zvaničnike in delavce. Vsaka hiša bo imela 6 stanovanj z 2 ali 3 sobami in kuhinjo s pritiklinami. Vsaka stranka bo imela pri hiši tudi del vrta, kjer bo lahko sadila razno zelenjavo. V vsaki hiši pa bo tudi posebno stanovanje za hišnika, tako da bo v teh hišah dobilo udobno stanovanje 21 železničarskih rodbin. Gradbeni stroški so preračunani na približno 2 milijona Din.

V Mariboru se bosta gradili 2 stanovanjski hiši po istem vzorcu kakor v Ljubljani. Stavbišče se nahaja v Melju. Tam bo 12 rodbinskih stanovanj in 2 stanovanji za hišnika. Gradbeni kredit je določen na 1,700.000 Din. Na Rakeku se bo zgradila 1 stanovanjska hiša, katere stroški bodo znašali 950.000 Din.

Mnogo zaslug za ustanovitev fonda si je pridobil direktor dr. Borko, a tudi drugi odlični železniški uradniki so mnogo pripomogli k temu, da se je stanovanjska akcija v polnem obsegu posrečila. Fond upravlja sedemčlanski upravni odbor, katerega predsednik je pomočnik železniškega direktorja inž. Maks *Klodič*, nadzorstvo nad upravo pa vodi tričlanski odbor, kateremu predseduje direktor dr. Borko. Vodstvo fonda je poverjeno agilnemu načeniku g. Planinšku s tajnikom g. Fondo.

Čim bodo dani na razpolago še novi večji krediti, se bodo začele graditi še po drugih mestih železničarske stanovanjske hiše. Gradnjo letos projektiranih hiš bodo pričeli že maja in bodo hiše do jeseni dograjene, da se bodo mogle železničarske rodbine vanje vseliti. Javna licitacija za oddajo gradbenih del je razpisana za sredi aprila.

Pri zaprtosti in hemoroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu je naravna **»Franz Josefova« grenčica,** večkrat na dan použita, krasen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trebušnih obolenjih, da deluje **»Franz Josefova« voda** sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Domače vesti

* **Kraljeva zahvala akademikom.** Minister dvora g. B. Jevtič je poslal g. Branku Aluševiću, pravniku v Ljubljani naslednje pismo: »Nj. Vel. kralj je z zadovoljstvom sprejel izraze vdane ljubezni in rodoljublja, sporočene s kongresa jugoslovenskih akademikov v Zagrebu in mi je blagovolil naročiti, da udeležencem kongresa izrazim zahvalo.«

* **Vojaške vesti.** Orožniški podpolkovnik Fran Dekval je imenovan za inspektorja savskega žandarmerijskega polka. Pehotni kapetan I. Hinko Reš je preveden v inženjerijo, pehotni kapetan I. Dušan Roš pa v konjico. Nadalje so v žandarmeriji prideljeni na službovanje: kapetan I. Ferdinand Polak kot komandir sarajevski četi drinske ga polka; kapetan II. Mirko Podgornik kot vršilec dolžnosti komandirja šoli za vodje patrulj primorskega polka; kapetan I. Pavel Šturm kot komandir šoli za vodje patrulje savskega polka in kapetan I. Slavko Plevelj stabu vrbaskega polka za pravne posle. Sanitetni poročnik Slavko Jereb je imenovan za sekundarnega zdravnika pri Dravski stalni vojaški bolnici dr. Janez Gantar za zdravnika 52 pp., lekarniški poročnik Emil Šturm pa je pridelien na službovanje stalni vojaški bolnici II. armijske oblasti. Izpit za čin aktivnega inženjerskega kapetana II. je opravil inženjerski poročnik Srečko Žagar.

* **Francoska ekskurzija na naš Jadran.** Po inicijativi našega turističnega biroja v Parizu se je organiziralo veliko informativno potovanje po naši državi in zlasti po našem Primorju v času od 3. do 16. aprila. Ekskurzije se bo udeležilo 40 uglednih osebnosti iz Pariza. Skupina bo posetila med drugim Sušak, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Mostar in Sarajevo.

* **Skupščina Jadranske straže** se je te dni vršila v Splitu. Skupščini je predsedoval g. Dujan Mikačič. Iz tajnikovega poročila je posneti, da je društvo v preteklem letu razvijalo živahno delavnost na propagadnem, organizatornem in kulturno-socijalnem polju. Jugoslovenska straža šteje danes 60 podružnic in štiri sekcije podmladka z več tisočimi članov. Skupščina je naposled soglasno sprejela naslednjo resolucijo: Delegati Jugoslovenske straže, zbrani na letni oblastni skupščini na obrambo nacijonalne časti in ponosa svojega in svojih krajev, z indignacijo opazujejo propagando v neki sosedni državi, ki stremi za tem, da prikaže svetu to naše Primorje kot nejugoslovensko, sklicujoča se na nekoliko mrtvih kamenitih spomenikov iz preteklosti in ignorirajoča živ narod, ki je edin dokaz, čigavo je to Primorje. Zato delegati pozivajo vse rojake, naj v čim večjem številu stopijo v vrste Jadranske straže, ker je to najboljši protest in obramba proti tujim aspiracijam.

* **Službeni list Dravske banovine** objavlja v 21. številki pravilnik za izvrševanje popisa prebivalstva, kmetijskih gospodarstev in domače živine v kraljevini Jugoslaviji 31. t. m. in objave banske uprave o občinskih trošarinah, ki jih bodo pobirale občine v letu 1931.

* **Službe za cestarje** razpisuje banska uprava in sicer na naslednjih banovinskih cestah: Rogatec - Majšperk - Ptuj - Sv. Bolfenk - Senarska - Ivanjci - Gornja Radgona od km 5000 do 10.063, na cesti Ormož - Kamenščak - Ljutomer - Gornja Radgona - Cmurek od km 35.000 do 40.500, na cesti Ivanjci - Terbegovci - Berkovci - Ključarovci od km 10.580 do 13.500, na cesti Sv. Jurij - Bučečovci od km 6960 do 8680, na cesti Pristava - Veržej - Stara Nova vas od km 3.000 do 9.500, na cesti Središče - Stročja vas od km 13.060 do 16.455 in na cesti Ljutomer - Sv. Martin - Mursko Središče od km 1000 do 4000. Prosilci ne smejo biti mlajši od 23 let in ne starejši od 30 let ter naj vlože najkasneje do 25. aprila pri sreskem cestnem odboru v Ljutomeru s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje z vsemi predpisanimi prilogami in dokazili o strokovni usposobljenosti.

* **Novi grobovi.** Bela žena se je zglasila predsinočnjim v rodbini upravitelja v državni protezni delavnici v Ljubljani g. Josipa Simončiča in zahtevala življenje njegove soproge gospe Gusti, matere petih otrok. Blaga žena je bolehala že dalje časa na neozdravljivi bolezni, ki ji je sedaj tudi podlegla. Pokojnica je bila po rodu iz znane ljubljanske rodbine Treo in je službovala pred leti na zavodu za slepe v Kočevju kot strokovna učiteljica. Zaradi svojega blagega značaja je bila zelo priljubljena pri svojih nesrečnih učencih, enako pa tudi pri vseh, ki so jo poznali. Pogreb bo danes ob 15. iz mrtvašnice splošne bolnice. — V Mariboru so umrli: v splošni bolnici 12 letna učenka meščanske šole Julijana Morijeva, doma iz Ojstrice pri Dravogradu, ter 34 letni posestnik Vinko Muršec iz Biča v Slovenskih goricah, v Slovenski ulici pa 73 letna šivilja Marija Kollerjeva. V Gradcu je v splošni bolnici umrla Mariborčanka Marija Šurmanova, stara 62 let. — V celjski bolnici je umrla 72 letna Helena Papeževa od Sv. Vida nad Valdekom. — V Hrastniku je umrl 67 letni Franc Maček, delavec kemične tovarne. Pokojnik je bil izredno lepega obnašanja in pravijo, da je bil kot tržaški najdenček potomec nekega plemenitaša. Pokopali ga bodo danes na dolskem pokopališču. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Največji kolodvor v Jugoslaviji.** V ministrstvu prometa se vrši proučevanje načrta za gradbo novega kolodvora v Skoplju, ki bo največji in najmodernejši kolodvor v naši državi. Predloženih je bilo 40 projektov. Prva nagrada znaša 50, druga 30, tretja pa 20 tisoč dinarjev.

* **Kultura riža v južni Srbiji.** Število zadrug in zadrugarjev za kulturo riža v Vardarski banovini vedno bolj narašča. V okrajih Radovište in Kočane bo letos posejanih z rižem za 2000 hektarov več kakor v preteklem letu. Zadruge dobe letos selekcijonirano seme.

* **Zaradi obupa nož v srce.** Iz Trzina so včeraj pripeljali v ljubljansko bolnico hlapca Ivana Novaka, uslužbenega pri posestniku Mušiču. Fant si je v obupu zasadil nož v prsi. Zakaj je obupal nad življenjem, ni znano. Rana je sicer precej huda, toda Novak bo okreval.

* **Izginila je iz Trbovelj** neznanokam 17 letna šivilja vajenka Jožefa Guna, ker je bila osumljena nekega prav malenkostnega prestopka. Materi je pisala pismo: »Zbogom, mama, grem v Savo!« Komur je o deklici kaj znano, naj to blagovolj sporočiti občinskemu uradu v Trbovljah.

* **Tečaj o zdravljenju raka.** Jugoslovensko društvo za proučevanje in pobijanje raka bo osnovalo v Beogradu zdravniški tečaj za zdravljenje raka. Trajal bo od 20. do 30. aprila.

* **Koča pri Triglavskih jezerih** bo, kakor javlja SPD, odprta in popolnoma oskrbovana od 28. t. m. do 13. aprila.

* **Preložitev sejma v Loškem potoku.** V občini Loškem potoku je živinski in kramarski sejem preložen in bo 30. t. m. To pa zaradi tega, ker bo potem ljudski popis.

* **Pesmi Srečka Kosovela** razpošilja »Luč« Ljubljana, poštni predal 171. Izvod 21 Din. Denar naprej ali po položnici.

* **»Ko pomlad nam cvetje trosi«.** Orkester Radio-Ljubljana bo igral v petek, 27. t. m. med 18. in 19 uro Rozmanovo I. jugoslovensko lovsko koračnico »Srečni lovec«. Instrumentator Viternik. Naroča se za vsa glasbila orkestrov, godb na pihala in kvartetov potom Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani.

* **Sadjarji!** Skrajni čas je, da si nabavite ARBORIN in poškropite z njim sadno drevje. ARBORIN proizvaja »Chemotechna« Ljubljana, Mestni trg 10. Tam dobite tudi izvrstno cepilno smolo za cepljenje sadnega drevja.

* **Kupujte za velikonočne praznike Ciril Metodove razglednice!** Dobe se v trgovinah trafikah in družbeni pisarni, Ljubljana Beethovnova ulica št. 2.

* **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Sloviti znanstvenik univ. prof. Iplotnikov** iz Zagreba, bo drevi ob 18. predaval v predavalnici kemičnega instituta v realki o toplotnih žarkih in razpršenju svetlobe. Vstop je vsakomur svoboden.

u— **Skladatelj P. Hugolin Sattner** bo osebno navzoč na cvetno nedeljo ob 15. ko bo Glasbena Matica ponovno izvajala njegovo kantato za soli, zbor in orkester v veliki dvorani Uniona. Poleg zbora in orkestra sodelujejo tudi isti trije solisti kakor na prvi prireditvi. Odlična Vera Majdičeva, nad vse požrtvovalna gdč. Vedralova in Jošip Križaj. Koncert dirigira ravnatelj Polič, veljajo pa znižane ljudske cene.

u— **Iz gledališča.** Abonenti reda D imajo drevi v drami predstavo »Divjega lovca«. Jutri zvečer bo drama zaprta zaradi generalke za veseloigro »Pri belem konjičku« katere premijera bo v nedeljo in njen ogled priporočamo vsem, ki si želijo prijetnega razvedrila. Drevi se ponovi v operi za red C krasna Thomasova »Mignon«. Naslovno partijo poje ga. Sax-Pristovšek, Lotharia g. Betetto, Maistra g. Vičar, Filina ga. Popovičeva itd. Dirigent g. Neffat. Jutri zvečer bo za red A prijetna opereta »Dijak prosjak«. V nedeljo zvečer bo opera proslavila 175 letnico rojstva in 140 let. smrti enega največjih glasbenih genijev V. A. Mozarta. Spored je naslednji: operni orkester zaigra pod vodstvom ravnatelja Poliča uverturo k Mozartovi operi »Čarobna piščal«. Nato bo kratek spominski govor, ki ga je napisal odlični glasbeni zgodovinar dr. Josip Mantuani. Po govoru se bo izvajala Mozartova opera »Cosi fan tutte« z g. Betettom kot gostom. Veljajo znižane operne cene.

u— **Ob priliki druge obletnice Tonija Schlegla** je g. Oton G. Ambrož dopisnik »Novosti« in »Vremena« v izredno zanimivem predavanju v JNAD »Jadranu« izčrpno pojasnil delovanje teroristične organizacije, katere prva in najdragocenejša žrtev je bil ravno Toni Schlegel. Obširno je tudi opisal veliko delo pokojnika kot prvovrstnega novinskega organizatorja in brezkompromisnega borca za politiko kraljevega manifesta. Zagrebške »Novosti« so predavanje ponatisnile v nedeljo in ponedeljek.

u— **Ljudska univerza za obrtniške vajence.** Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v ponedeljek, 30. t. m. ob pol 7 zvečer v veliki dvorani Mestnega doma vajenško predavanje. Govoril bo g. prof. Janko Mlakar o snovi: »Naše planine,« s skioptičnimi slikami. Vstop svoboden. Vabljeni so tudi obrtniški mojstri in pomočniki.

u— **Spored klavirskega koncerta Ivana Noča** ki bo v sredo 1. aprila ob 20. v Filharmonični dvorani, je: Bach-Busoni »Chaconne«, Rameau-Godovski »Tambourin«, Chopin »Valčka v cis-molu in ges-duru« ter »Etudi v ges-duru in c-molu«. V II. delu so Marx Preludij, Tajčevič »4 balkanski plesi« in Albeniz, »Asturias«. Sklepno točko koncerta tvori Bachov koncert za orgle v c-duru, ki ga je priredil kot koncertno priredbo za klavir Ivan Noč in ga tokrat prvikrat javno izvaja. Pianist Noč igra na klavirju Bösendorfer, ki ga je dala na razpolago tvrdka Alfonz Breznik na Mestnem trgu. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

u— **Zadnjič v sezoni uprizori Šentjakobski oder** prekrasno veseloigro »Revna ko cerkvena miš« v soboto 28. t. m., v nedeljo pa bo gostoval oder ZKD z Linhartovo komedijo »Glavni dobitek«. Pri »Glavnem dobitku« bodo igrali po večini mladi igralci, absolventi Šestove dramske šole. V vodilni ženski vlogi bo gostovala iz prijaznosti priljubljena članica Šentjakobskega odra gdč. Gorupova. Vstopnice se dobe pri g. Milošu Kermetniku na Starem trgu.

u— **Informativni sestanek** zaradi novoustanovljenega Akademskega kluba kraljevine Jugoslavije bo drevi ob 20. v čitalnici »Jadrana«. Vabljeni so vsi, ki se za to zanimajo.

u— **O razvoju naše trgovinske mornarice** bo predaval drevi ob 20. v »Zvezdi« kapetan dolge plovbe g. Rudolf Crnič iz Zagreba. G. predavatelj je znan strokovnjak, ki je prebrodil širna morja, obenem pa je odličen publicist in urednik »Jugoslovenskega Pomorca«. Predavanje bo izredno zanimivo in so vabljeni člani JS, trgovci in splošno vsakdo.

u— **Letos bo prodajalo** Kolo jugoslovenskih sester svoje olike na cvetno nedeljo dopoldne pri običajnih mizah in po ulicah. Ker je čisti dobiček namenjen ferijalnim kolonijam na morju, prav vljudno prosi svoje dobrotnike in prijatelje za blagohotno naklonjenost!

u— *Bežigrajski sokolski oder*, ki se je šele nedavno ustanovil, razvija živahno delavnost in dosega že lepe uspehe, bo priredil jutri in v nedeljo, obakrat ob 20. v svojih društvenih prostorih v topničarski vojašnici predstavo ljudske igre »Domen«. Ker vrši Sokol III v bežigrajskem okraju važno prosvetno delo, ki ga v tem kraju doslej sploh ni bilo, bodo gotovo vsi pravi prijatelji njegovega stremljenja posetili omenjeni prireditvi, da dajo s tem novo vzpodbudo mladim sokolskim delavcem.

u— **Razstava ženskih ročnih del.** V soboto 28. t. m. ob 16. bo v meščanski šoli razstava ženskih ročnih del, izvršenih v tečaju, ki ga je priredila Delavska zbornica. Vabljene so zlasti žene in dekleta, da lahko vidijo, kaj in koliko se je v tečaju naredilo.

u— **Kuharski tečaj za služkinje!** V začetku aprila se otvori v prostorih šolske kuhinje v Prečni ulici kuharski tečaj, ki se vrši dvakrat tedensko v popoldanskih urah od 15. do 18. Pouk je brezplačen. Povrnejo se le efektivni stroški, ki bodo znašali približno 150 do 180 Din. Tečaj je namenjen onim služkinjam, ki so že v službi in se žele izpopolniti v kuhanju. Vpisuje in pojasnila daje vodstvo šolske kuhinje vsak delavnik od 9 do 12. ure v Prečni ulici 2.

u— **Občni zbor ženske in moške šempetrske podružnice CMD v Ljubljani** se je vršil 14. t. m. v gostilni Zupančič. Funkcionarji obeh podružnic so podali pregledna poročila. Dela je bilo lani obilo in tudi uspehi so bili lepi, zlasti ženske podružnice ki si je zopet priborila prvenstvo med vsemi podružnicami. Vsa čast vrlim damam! Zanimivo je bilo poročilo tajnika moške podružnice, ki se kot kulturni delavec udejstvuje že 40 let pri raznih društvih. Spoznal je iz delovanja teh društev, da je izmed vseh za narod najpomembnejše stremljenje Družbe sv. Cirila in Metoda. Ni potrebno, da se vzbuja v narodu šovinizem, pač pa je potrebno, da se dvigne zavest narodne samoobrambe. V današnjih časih je zajel narod materijalizem. Onih, ki so se preobjedli dobrin, ki so jih prejeli iz naroda, ne najdemo med člani CMD. Prepojeni z materializmom so izgubili vse ideale: domovina in Bog jim je posvetno bogastvo. Mladina se je odtujila narodnim idealom, vzljubila je sport, ki vede v internacijonalno miselnost. So bili časi, ko je bila akademska mladina avantgarda vsemu narodnemu pokretu. Treba pa se je zavedati, da narod brez mladine, idealnih borcev propada. Tako uči zgodovina. Kdor je prevzet domovinske ljubezni, stopi v krog Cirilmetodarjev, v krog idealnih čuvarjev domovine!

u— **Mestna ženska Ciril Metodova podružnica v Ljubljani** ima svoj občni zbor danes 27. t. m. ob 5 popoldne v družbeni pisarni, Beethovnova ulica 2.

u— **Redni letni občni zbor Saveza muzičara u kraljevini Jugoslaviji, podsavez Ljubljana,** bo na veliki petek 3. aprila ob 10. dopoldne z običajnim dnevnim redom v restavraciji hotela »Lloyda« v Ljubljani.

u— **Pevski zbor Glasbene Matice.** Drevi ob 20 važna vaja vsega zbora.

MED. UNIV.
DR. JOŽE PEČEK
zasebni zdravnik v Brežicah
ORDINIRA
v hiši pok. dr. Möllerja od 9. — 12. in od 3. — 5. ure.
4412

u— **Dela za tromostovje.** Včeraj so pričeli delavci Dukiceve tvrdke z deli za tromostovje na Marijinem trgu. Najprej bo zgrajen vesni most, ki bo kakor oni na levi strani sedanjega mostu, širok 4 m. Oba nova mostova, ki bosta služila samo pešcem bosta iz železnega betona. S tem, da bo dovoljena uporaba novih mostov samo pešcem, bo zelo razbremenjen stari frančiškanski most, ki bo služil samo tovornemu prometu. Nova mostova se bosta na desni strani Ljubljanice strnila s starim mostom na levi strani Ljubljanice pa bosta izpeljana kake 4 m od starega mostu v Wolfovo ulico in na Marijin trg. Prešernov spomenik bo s sedanjega mesta odstranjen in zaenkrat še ne vedo, kje bo našel novi prostor. Enako bo podrta sedanja Šmalčeva hiša in ovša Lassnikova, sedaj Mayerjeva hiša. Odstranjeno bo tudi sedanje javno stranišče, tik novega mostu pa bo zgrajeno novo, podzemno stranišče. Delavci so včeraj že pričeli s podiranjem železne ograje zabijanjem pilotov ob bregu Ljubljanice in drugim drobnim delom. Glavna dela so odložena na čas po Veliki noči. Nova mostova bosta gotova in odprta za promet že v početku julija. Ljubljančani z velikim zanimanjem spremljajo pričetek novih del ob Ljubljanici.

u— **Razne tatvine.** Te dni je vlomil neznan zlikovec v stanovanje delavca Antona S. na Mirju ter mu ukradel novo kompletno obleko, modne hlače in nekaj perila v vrednosti 2200 Din. Antonu L. je nekdo izmaknil z okna njegovega stanovanja v Staretovi ulici 200 Din vredno nikelnasto uro. Z dvorišča hiše št. 15 na Aleksandrovi cesti je odpeljal te dni neznan storilec 2000 Din vreden štirikolesni ročni voziček.

u— **Pobegla deklica.** Na praznik so ustavili policijski organi na glavnem kolodvoru 9 letno deklico, ki pravi, da je Katarina Pucova in da je pobegnila iz Krškega. Deklica, ki je bila brez vsakih listin in izkazov, ni znala povedati imena svojih starišev, zato so jo oddali do ugotovitve identitete v otroško zavetišče na Viču.

u— **Iz preiskovalnega zapora izpuščena.** Pred dnevi smo poročali, da sta bila aretirana v zvezi z vlomilskimi pohodi Jožeta Kastelica, Anton Marinčič in Fran Sotler. Oba sta bila, ko ju je preiskovalni sodnik zaslišal, izpuščena na svobodo.

u— **Navihan žepar.** Predvčerajšnjim okrog 9. je opazila gospa Marija R. med nakupovanjem živil na Vodnikovem trgu v svoji košarici denarnico, ki ji jo je podvrgel neznan žepar. V denarnici je bil ključ in neki listek, denar pa je seveda izginil v žepariev žep. Marija R. je prijavila zadevo stražniku, vendar žeparja niso mogli iztaknitj in tudi še ni dognano, komu je bila denarnica ukradena.

u— **Uro z verižico in železniško legitimacijo je izgubil** šolski učenec Franc Belič od Kroparjeve hiše (pri Fanovcu) do Šternovega kopališča na Ježici. Pošten najditelj naj stvar vrne Franc Belču, strojevodji v Rožni dolini VIII-8, ali pa na Ježici pri Kroparju proti primerni nagradi.

u— **Kemična pralnica in barvarna »Ideal«** Kongresni trg 3, se priporoča cenj. občinstvu za naročila, katera izvršuje strokovno najvestneje. Glej današnji oglas!

u— **Priporoča se specijalna trgovina šunk — staroznana delikatesna trgovina Janc, samo Židovska ulica 1.**

Iz Celja

e— **Nadškof dr. A. B. Jeglič v Celju.** Včeraj je prispel v Celje z dopoldanskim ljubljanskim osebnim vlakom nadškof dr. A. B. Jeglič. Občinstvo ki je istočasno pričakovalo prihoda novega bataljona 39. pp. je sivolasega vladiko, ki mu ni bil dovoljen poset Gorice, simpatično pozdravljalo. Iz Celja se je g. nadškof odpeljal na svoje stalno bivališče v Gornjem gradu.

e— **Članom Vodnikove družbe.** Poverjeništvo prosi vse člane iz Celja in okolice, da čim prej plačajo v tujsko-prometni pisarni pred kolodvorom članarino za l. 1932. Poverjeništvo ima na razpolago še nekaj letošnjih družbinih publikacij, ki pa jih morejo nabaviti le oni člani, ki plačajo članarino tudi za leto 1932.

e— **Alpinetum v Mestnem vrtu.** Gosp. Krajnc nam pише: Pred dnevi je izšla kritika o planinski gredi v mestnem vrtu. Ker jo splošno pripisujejo meni, poudarjam, da take kritike vedno podpišem. Planinska greda obstoja že mnogo let. Da je greda sedaj zanemarjena, je krriva v največji meri mestna publika sama. Kajti nobena planinka, noben modri svišč (enčijan) in noben avrikel ni mogel v miru odcveteti. Donašal sem sadike s planin, a uspeha ni bilo, ker so bile sadike v nekaj dneh pokradene. Opozoril sem zato Olepševalno društvo, da mora napraviti okrog grede visoko ograjo, od katere naj imata ključ mestni vrtnar in društveni paznik v mestnem vrtu. To se ni zgodilo in je minilo veselje do dela mene in vse one, ki so donašali cvetnce. Celo gredo premestiti za gimnazijski plot, nima smisla, ker je ta prostor preveč skrit. Stara greda se naj popolnoma razdre in na istem mestu preuredi v drugačno skupino. Prestavljati gredo preveč na solnce, bi po mojem mnenju ne kazalo. So namreč cvetlice iz planin navajene na bolj hladno in druge bolj na toplo. Zato se sadijo ali na solnčno ali pa na senčno stran. V Celju je dosti botanikov, ki bi pomagali z nasveti mestnemu vrtnarju g. Jelovšku. Upam, da bo Olepševalno društvo gredo zopet oživilo.

e— **Obnovite čim prej srečke** drž. razr. loterije v celjski podružnici »Jutra«, ker poteče obnovitveni rok s 30. marcem, dočim bo žrebanje 4. aprila.

c— *Mestni kino.* Drevi ob 20.30 zadnjič zvočna veseloigra »Krčmarjevi hčerki«, s Henny Portenovo v dvojni vlogi. Dodatek Paramountova zvočna enodejanka in Foxov zvočni žurnal.

e— **Pazite na orožje!** V torek zvečer se je na cesti nepričakovano sprožil nekemu dijaku iz Ljubečne samokres. Krogla je fanta zadela komaj dober centimeter pod srcem in je na hrbtu izstopila. Dijak leži v celjski bolnici in je njegovo stanje resno. Vendar pa obstoji upanje, da mu bodo zdravniki rešili življenje. Govorice, ki so se razširile po mestu in okolici, da je dijak poskušal izvršiti samomor, so neresnične.

e— **Karambol avtomobila in voza.** V torek 24. t. m. popoldne je peljal 46 letni posestnik Jože P. iz Ločice pri Polzeli s težko naloženim vozom blode po Ljubljanski cesti. Ko je zavil z vozom iz Ljubljanske ceste v Gregorčičevo ulico, se je pripeljal na ovinku nasproti primarij g. dr. Steinfelser s svojim novim avtomobilom. P. je vozil nepravilno po levi strani ceste in zastavil avtomobilu pot. G. dr. Steinfelser se je hotel v zadnjem trenutku izogniti, v tem pa je zadel voz v zadnji del avtomobila. Avto je precej poškodovan. P. je izjavil, da bo škodo poravnal.

e— **Razne nesreče.** V nedeljo se je pri delu spodtaknil 21letni rudar Anton Vogrinc iz Drobnega dola pri Laškem in padel tako nesrečno, da si je nalomil desno roko nad zapestjem. — V ponedeljek je prišel 17letni posestnikov sin Jože Drev iz Drešinje vasi pod voz in mu je kolo zlomilo desno nogo. — V Drobnem dolu je 23. t. m. cepil 24letni rudar Alojzij Knafelc drva. Sekira mu je na grči spodletela in si je Knafelc odsekal palec na levici. Pri smučanju je v nedeljo padel 23-letni poduradnik Anton Koren tako nesrečno, da si je zlomil piščal desne noge. Že pred dobrimi 3 meseci je padla 61-letnemu hlapcu Jakobu Laknerju v žalcu težka vreča na desno nogo in mu zlomila piščal ter izpahnila nogo. Lakner se za poškodbo ni zmenil. Ker pa bolečine le niso ponehale, je prišel v bolnico, kjer mu pa zaradi zastarelosti poškodbe pač ne bodo mogli dosti pomagati. 18-letni delavec Franc Pešak iz Gaberja se je pri prehodu čez železniško progo spotaknil na tračnici in si pri padcu izpahnil levo roko v komolcu, obenem pa si tudi nalomil levo nadlehtnico. V Drešinji vasi je včeraj zjutraj stopil 22-letni hlapec Jurij Gomilšek na brano in si na ostrih zobeh občutno poškodoval levo nogo na podplatu. Vsi poškodovanci se zdravijo v celjski bolnici.

e— **Aretacija tatu koles.** V Zagrebu so aretirali 20 letnega mehanika Rudolfa Žolgerja iz Zibike pri Šmarju zaradi tatvine dveh koles, ki jih je izvršil lani v Celju. Žolgerja so včeraj pripeljali v Celje in ga izročili okrožnemu sodišču.

e— **Zaradi tajne prostitucije** je bila aretirana 20 letna brezposelna delavka Marija B. od Sv. Petra pod Sv. gorami. Ker so pri zdravniški preiskavi ugotovili, da je dekle bolno, jo bodo spravili v ljubljansko bolnico.

Iz Maribora

a— **Občni zbor Jugoslovensko-češkoslovaške lige** bo jutri ob 20. v gostilniških prostorih Narodnega doma. Poleg običajnega sporeda bo kratek referat o stanju JČ lig in ČJ lig v preteklem letu. Občnega zbora se bo udeležil tudi konzul g. inž. Sevčik, ki bo pri tej priliki prvič obiskal Maribor da se seznani s člani lige in ostalimi predstavniki mariborskega javnega življenja. Posebno je vabljena k udeležbi tukajšnja češka kolonija. Kdor še ni član lige, se lahko priglasi na občnem zboru.

a— **Iz gledališča.** Jutri bo krstna predstava »Učlovečenja«. Delo je razdeljeno v tri dejanja s 14 slikami ter je vsebinsko novost v novem slovenskem dramatičnem slovstvu. Za predstavo vlada tudi v izven mariborskih krogih veliko zanimanje ter se pričakuje poset nekaterih gledališčih kritikov celo iz Zagreba in Ljubljane. Vsekakor se obeta zelo zanimiv večer. Režira Hinko Tomašič.

a— **Gostovanje primadone beograjske opere ge. Žaludove in tenorista g. Zdenka Knittla** bo v nedeljo 29. t. m. V operi »Prodana nevesta« bosta pela partiji Marinke in Janka. Primadono Žaludovo odlikuje izredno lep in izvrstno šolan glas, Knittla pa imajo Mariborčani še s prvih opernih sezon v najboljšem spominu. Za abonente znižane operne cene, če nabavijo vstopnice v predprodaji pri dnevni blagajni. To bo obenem poslednja vprizoritev »Prodane neveste«. Veljajo tudi bloki.

a— **Razstava** moderne francoske grafike in knjige v mali unionski dvorani je odprta dnevno od 10. do 17.

Okolica bolnikova se ogiblje boleznim v duplini ust in grla, uporabljajoča okusne
ANACOT PASTILE
Dobivajo se v vseh lekarnah
Cena malega zavojčka Din 8.—, velikega zavojčka Din 15.—.
Dr. Wander

a— **Poučni izlet gostilničarjev na Tirolsko in Predarlsko.** Poroč ili smo že, da priredi Zveza gostilničarskih zadrug v Mariboru od 2. do 9. maja poučno potovanje na Tirolsko in Predarlsko, da si morejo udeleženci ogledati podeželske moderno urejene gostilne, hotele in razne tujsko prometne naprave. Celotni stroški znašajo za mariborsko skupino 1658 Din, za ljubljansko skupino pa 1760 Din. Potni listi morajo biti vidirani od naših oblasti, vizume za Avstrijo, Nemčijo in Švico preskrbi vodstvo izleta. Prijave je poslati najkasneje do 15. aprila. Do tega časa morajo biti zbrani pri Zvezi v Mariboru vsi potni listi. Pojasnila daje: Pisarna Zveze gost. zadrug v Mariboru, Vetrinjska ulica 11-I., tel. 2467.

a— **Podporna društvo za revne učence v Mariboru** bo imelo svoj redni občni zbor na cvetno nedeljo, 29. t. m. ob 11. v društveni sobi v šoli v Cankarjevi ulici. Odbor prosi predvsem upravitelje mariborskih šol, da pošljejo na občni zbor svoje zastopnike.

a— **Iz bioskopov.** Grajski: od danes dalje največje mojstrsko delo Fedorja Dostojevskega v filmu: »Morilec Dimitrij Karamazov«. 100 odst. govoreči in zvočni film. Fritz Kortner, Ana Sten, Fritz Rasp. — Union: od danes dalje »Markiza Pompadour«. 100 odst. govoreči, zvočni, razkošni film. Ernst Verebes, Anny Ahlers. — Apolo v soboto in nedeljo: Buck Jones, Fred Thomson.

a— **Utopljenca** so našli 23. t. m. v strugi Mure pri tovarni lepenke v Sladkem vrhu. Po izgledu je utopljenec delavec, kakih 38 do 40 let star, širokopleč, 170 cm visok. Na perilu so našli monogram K. P. Identitete še ni bilo mogoče ugotoviti.

Iz Kranja

r— **Ljubitelje francoskega jezika v Kranju opozarjamo,** da bo v petek predaval g. prof. Marc Vey, in sicer o francoskem gledališču v l. 1931. Začetek zanimivega predavanja bo ob pol 7. Priredilo ga bo društvo prijateljev Francije v Kranju.

Z Jesenic

s— **Pat in Patachon** v svojem prvem govorečem filmu prideta na Jesenice v kino »Radio«. — Predstave: petek, 27. in soboto 28. t. m. ob 20., v nedeljo 29. ob 15., 17. in 20.

Iz Tržiča

č— **Koncert pevskega zbora prosvetnega društva** v Tržiču se je na praznik sv. Jožefa obnesel prav dobro. V prostorni dvorani na Skali se je nabralo mnogo občinstva, ki je pozljivo sledilo posameznim točkam. Pevski material, ki ga je za ta koncert z veščo roko obdelal organist g. Planinšek, je prav dober. Nastopilo je okoli 40 pevcev in pevk. Pevovodja je prejel za svoj trud lep šopek. Ob koncu koncerta se je v pesniških besedah spominjal naših bratov onkraj mej g. župnik Vovk in pozval pevce, naj zapojo še večno lepo pesem »Morje adrijansko«, ki so jo številni poslušalci poslušali stoje. Želimo, da pevski zbor s svojim delom nadaljuje. Zima se je umaknila iz dolin v planine, za njo hite smučarji, da se navžijejo njenega veselja do kraja. Sedaj pride do veljave smučarska koča na Zelenici. Od novega leta je posetilo to odlično gorsko postojanko gotovo nad 500 smučarjev. Dostop je od vseh strani lahak. Na praznik sv. Jožefa je bilo na Zelenici celo precej otrok. Med njimi se je gotovo najbolj postavila Polakova Bredica, stara komaj šest let, ki je pogumno zmagala vso pot in se nasmučala. Ko ne bo že nikjer snega, tedaj bo priredil sportni odsek tržiškega Sokola na Zelenici smučarsko tekmo, ki bo gotovo uspela.

Iz Trbovelj

t— **Zborovanje Društva rudniških nameščencev.** V nedeljo se je vršila v rudniški restavraciji v Trbovljah VIII. redna skupščina Društva rudniških nameščencev, katere so se udeležili delegati krajevnih skupin iz Zagorja, Hrastnika, Laškega, Rajhenburga, Krmelja in Mežice. Zvezo društev je zastopal njen tajnik tov. Kravos iz Ljubljane. Skupščino je otvoril predsednik tov. Letnik, ki je pozdravil navzoče delegate, posebno navzočega poddirektorja Pokojninskega zavoda g. dr. Vrančiča iz Ljubljane in tajnika Zveze tov. Kravosa. O društvenem delovanju je poročal tajnik tov. Čibej. Društvo ima 420 rednih članov in 48 upokojencev. Društvo je zavzelo odklonilno stališče napram osnutku od Rudarskega zadruge predlagane posmrtne zbirke, ker ima že več let svojo lastno posmrtno zbirko. Blagajniško poročilo je podal tov. Fontini, iz katerega je razvidno, da je imelo društvo med poslovnim letom 99.673.50 Din denarnega prometa. Preglednik računov tovariš Franc Juvan je poročal, da sta s tov. Selanom pregledala denarnoposlovanje in našla vse v najlepšem redu. Članarina in podpornina ostanete neizpremenjeni. Prav tako posmrtna zbirka, na novo pa se uvede posmrtna zbirka za žene, in sicer po 5 Din za vsak smrtni primer. Nato je podal obširno informativno poročilo o pokojninskem zavodu g. dr. Vrančič. Tajnik Zveze društev privatnih nameščencev tov. Kravos je opravičil zadružnega predsednika zveze tov. Zemljiča in obširno poročal o podrobnem delu Zveze. Povabil je navzoče, da se po možnosti udeleže proslave 10-letnice obstoja Društva delovodij v Ljubljani.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

26. marca 1931.

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3. temperatura, 4 relativno vlago v %, 5. smer in brzino vetra, 6 oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8 padavine v mm.

Ljubljana: 7, 773.0, 1.8, 60, SE2, 10, —, —; Maribor: 7, 773.5, 1.0, 80, SW2, 10, —, —; Vis: 7, 763.4, 3.0, 40, N6, 10, —, —; Zagreb: 7, 773.6, 1.0, 60, NE3, 10, —, —; Beograd: 7, 766.0, 1.0, 60, N4, 10, —, —; Sarajevo: 7, 769.8, —2.0, 70, NNW3, 10, —, —; Skoplje: 7, 766.1, 4.0, 40, NW3, 10, —, —; Mostar: 7, 772.8, 4.0, 70, NE3, 10, —, —; Split: 7, 765.3, 6.0, 50, WNW4, 8, —, —; Kumbor: 7, 760.7, 8.0, 30, NE5, 8, —, —; Rab: 7, 767.5, 6.0, 30, NE3, 10, —, —.

Najvišja temperatura v Ljubljani 6.0. — Najnižja temperatura: v Ljubljani 1.4, v Mariboru 1.0, Visu 5.0, Zagrebu 1.0, Beogradu —1.0, Sarajevu —2.0, Skoplju 4.0, Mostaru 1.0, Splitu 5.0, Kumboru 7.0, Rabu 5.0.

Solnce vzhaja ob 5.51, zahaja ob 18.23; luna vzhaja ob 9.49, zahaja ob 2.32.

Iz življenja na deželi

TREBNJE. Sokolska akademija je preložena na mesec maj. — Knjižnični odsek Sokol javlja, da je nabavil za okrogło 3000 dinarjev lepih knjig in s tem povečal svojo knjižnico na 400 komadov. Otvoritev bo v soboto 28. t. m. ob 7. zvečer v sokolski dvorani. — Dramski odsek Sokola, ki je nedavno odigral težko Meškovo »Mater« s prav lepim uspehom, bo z isto igro gostoval v soboto 28. t. m. ob 20. v Mokronogu na sokolskem odru. — Vsa druga društva so že podala za preteklo leto svoje račune, le podružnica CMD še ne. Ker vemo, da je bila zadnje čase še precej agilna, bi bilo dobro, da se kmalu zgane.

ZAGORJE. Obrtniki so imeli na praznik sv. Jožefa sestanek v gostilni g. Polca v Toplicah in razpravljali o težkočah obrtnega stanu, zlasti glede na hudo inozemsko konkurenco. Obrtne stanove je zadela huda kriza. Delavstvo, ki dela polovico dni v mesecu, zaostaja s plačili in zmanjšuje naročbe, davki so pa kljub temu neizpremenjeni. — Naše delavne Kolašice so v ponedeljek pričele s prehranjevalno akcijo revnih šolskih otrok. S prostovoljnimi prispevki so otvorile kuhinjo v prostorih Sokolskega doma, kjer učenci obeh šol dobivajo toplo hrano. Podpirajte naše vrlo Kolo jugoslovenskih sester! — V novi hiši g. Mihelčiča v Toplicah je otvoril higijenično opremljen brivski salon brivski mojster g. Štefan Podunajec. — V nedeljo zvečer so vprizorili v Sokolskem domu člani pevskega društva »Loški glas« iz Lok igro s petjem »Dimež« s prav lepim uspehom.

HRASTNIK. Modrasa, izredno velikega, je ujel na Dacarjevem hribu rudar Peter Kavzer. Prezgodaj je prišel na solnce! — Kino Narodni dom bo predvajal to soboto in nedeljo film »Žena na križu«.

SEVNICA. Živinski in kramarski sejem 23. t. m. je bil v splošnem bolje obiskan kakor Valentinov v februarju. A tudi pri nas se močno pozna gospodarska kriza. — Prignano je bilo: volov 251, prodanih 28; krav 110, prodanih 16; juncev in telic 65, prodanih 13; bik 1 in prodan; svinj 250, prodanih 115. Torej prav slaba kupčija. — Novi kilometerski kamni bodo v kratkem nameščeni na banovinskih cestah Sevnica-Rajhenburg in Sevnica-Planina, kar je bilo vsekakor potrebno, posebno zaradi tujskega prometa. — Zanimive »Jutrove« romane je prejela sokolska knjižnica, ki posluje ob nedeljah od 11. do 12. in ob petkih od 20. do 21. v Sokolskem domu.

GUŠTANJ. Na Jožefovo je bil v Guštanju obrtni praznik Dravograjskega sreza. Na predvečer se je vršila po trgu baklada, svirala je jeklarska godba. Na praznik popoldne je bilo zborovanje, ki ga je otvoril predsednik Obrtne zadruge dravograjskega sreza g. Kac. Odposlani sta bili udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in pozdravna predsedniku vlade generalu Živkoviču. Nato je povzel besedo predsednik Zveze iz Maribora g. Bureš, ki je pojasnil položaj obrtništva in obravnaval važna obrtniška vprašanja. G. Bureš se je jako pohvalno izrazil o delu Obrtne zadruge za srez Dravograd v minulem letu in pozval vse obrtnike, ki še niso organizirani, da to store. Vsak obrtnik je tudi v svojem interesu dolžan, da je naročnik »Obrtnega vestnika«, ki ga pouči o vseh potrebnih obrtniških zadevah.

VOJNIK. Živahno je postalo zadnje čase pri našem Sokolu. Telovadcev je toliko, da že skoro primanjkuje vaditeljev, in sicer je tak naval pri najmlajših bratcih in sestricah. Ti so po vsej sili hoteli dobiti tudi viden znak, in tako jim je brat načelnik predlagal, naj si kupijo koščke traku v jugoslovenskih barvah, na katerem smo natisnili »Sokol Vojnik«. Kar lepo je videti na še malčke s trobojnicami in napisom, kako se pozdravljajo s sokolskim »Zdravo«. To pa ni všeč neprijateljem našega Sokola in prav tako tudi ne našemu kaplanu, ki poučuje verouk na osnovni šoli. Ko je v ponedeljek 16. t. m. opazil pri nekem učencu na prsih pripeto trobojnico z napisom, ga je pozval, naj takoj odstrani znak, ki mu ga je prepovedal nositi pri svoji uri. Nedavno je g. kaplan tudi prepovedal svotemu ministrantu obisk sokolske telovadbe. Vprašamo oblasti, ali je tako postopanje v redu.

Sport

Ilirija : Primorje

V nedeljo bo po dolgih letih prva prijateljska tekma med obema rivaloma

Ni nobenega dvoma: ljubljanski nogomet preživlja že celo vrsto let neko stagnacijo. Dočim se je mogel celo Maribor povzpeti do gotove višine in vsaj za trenutke dohiteti in morda tudi prehiteti ljubljanski nogomet, smo v Ljubljani uganjali politiko trme, medsebojnega izigravanja, in v lastno škodo gledali, kako drugod napredujejo. Ni v zadnji meri kriva temu neveselemu pojavu naravnost neverjetna ozkosrčnost, s katero smo bili vsa ta leta navajeni motriti razvoj domačih dogodkov.

Po šestih, sedmih letih sta se kluba odločila, da prekineta s to prakso. V vseh teh letih sta medsebojno igrala samo oficielne prvenstvene in pokalne tekme, v nedeljo pa gresta na start pod firmo »prijateljskega srečanja«.

Ne delajmo si iluzij! Prav prijateljsko tudi to srečanje ne bo. Moment prestiža je gotovo še toliko jak, da bosta oba kluba vložila vso razpoložljivo silo v to, da izbijeta tudi iz prijateljske tekme čimveč sportnega kapitala.

Morda bo baš ta okolnost prav prišla našemu sportnemu občinstvu, ki bo v prijetni zavesti, da ne gre za točke, torej brez vsake tesnobnosti moglo slediti zanimivi, ostri, toda — pričakujmo — fair in viteški borbi dveh moštev, ki v medsebojnih srečanjih že po tradiciji pokažeta maksimum svojega znanja, svoje sposobnosti.

Prepričani smo, da bo tudi ljubljansko sportno občinstvo doumelo spremembo v kurzu in jo honoriralo s polnoštevilnim posetom in z lahno korekturo svojega obnašanja na igrišču.

Rekli smo in bodi tako!

Sportni drobiž

Jean Borotra je postal prvak USA v tenisu v pokritih prostorih. V finalu je po sijajni igri premagal Berkeleya Bella. V doubleu sta si osvojila naslov Borotra in Christian Boussus.

V nedeljo je nemška hockey reprezentanca premagala francosko s 3 : 2. Francozi so vodili do zadnjih minut z 2 : 1, nato so pa zaradi preveč defenzivne igre izgubili. Tekma se je vršila v Parizu.

V Parizu so tekmovali za francosko prvenstvo v kolesarskem cross-countryju. Ta sportna panoga je pri nas še popolnoma nepoznana, dočim je v zapadnih državah že zelo razširjena. Kolesar ima precej težko nalogo, ker pelje proga le deloma po cesti, v veliki večini po slabih gozdnih potih. Kolesar mora mnogokrat tudi naložiti kolo na ramena in si krčiti pot preko neprevoznih mlakuž in ograj. Samo po sebi je umevno, da je to tekmovanje eno izmed najtežjih in zahteva veliko vztrajnosti. Francosko prvenstvo si je že v tretjič priboril Camille Foucaux.

PRAVA POT

za temeljito in štedljivo pranje. Schichtova metoda je enostavna in praktična. Z Žensko hvalo se zvečer namoči, s Schichtovim terpentinovim milom pa prihodnje jutro izkuha.

Schichtovo terpentinovo milo

ZVEČER

Schichtova Ženska hvala Prašek za pranje

ZJUTRAJ

TO JE CELO DELO PRI SCHICHTOVI METODI

Službene objave LNP

(Seja u. o. 24. t. m.)

Prisotni gg.: Stanko, Kuret, Šetina, Malovrh, Bostič, Masi, Buljević, Friedl, Novak, Logar, Dorčec, Vospernik, Kralj, inž. Kuljiš.

Na znanje se vzame poročilo p. o., da je na prošnjo klubov preložil prvenstvene tekme v Ljubljani. Trbovljah in podeželskih klubov — Odboru za kaznovanje sodnikov pri LNP se preda sav. sodnik g. Pevalek — SK Javornik prejme pismen odgovor na dopis št. 5-31 z dne 14. III. — Na znanje se vzamejo dopisi v katerih prijavljajo nove odbore: SK Disk (predsednik g. Vrečar Iv., tajnik I. g. Menart Jak.), SK Javornik (predsednik g. Gerl Fr., tajnik g. Supan Fr.), SK Korotan predsednik g. Petrič S. tajnik g. Novak Fr.) in SK Rapid (predsednik g. dr. Blanke O., tajnik I. g. Frankl E.).

Sprejme se vabilo BLP za odigranje dveh tekem reprezentance Ljubljane v Beogradu v dneh 12. in 13. aprila t. l. — SK Iliriji se odgovori pismeno na dopise z dne 10. III., 11. III. in 16. III. — SK Jadranu se pošlje pismeni odgovor na dopis št. 8-31 z dne 10. III. — Prošnji SK Železničarja in SK Amaterja se odpošlje JNSu.

Sporoča se klubom, da je treba po sklepu JNSa opremiti poverilnice za izredno skupščino JNS v zgornjem levem kotu z rimsko številko IV, ki jo je določil JNS, kateri je pristaviti arabske številke kot sledi: SK Ilirija IV-1, ŽSK Hermes IV-2, SK Reka IV-3, ASK Primorje IV-4, SK Svoboda (Ljubljana) IV-5, SK Grafika IV-6, SK Korotan IV-7, SK Jadran IV-8, SK Slovan IV-9, SK Natakar IV-10, SK Svoboda Vič IV-11. V območju Mo Maribor: ISSK Maribor IV-12, SK Železničar IV-13, SK Rapid IV-14, SK Svoboda IV-15, SK Mura IV-16, SK Ptuj IV-17. V območju Mo Celje: Atletik SK IV-18, SK Olimp IV-19, SK Celje IV-20, SK Šoštanj IV-21. V območju Mo Trbovlje: SK Amater IV-22, SK Trbovlje IV-23, SK Dobrna IV-24, SK Retje IV-25, SK Hrastnik IV-26, SK Elan (Novo mesto) IV-27, SK Disk IV-28, SK Javornik IV-29 — Tajnik I.

Službeno iz LNP. Seja kazenskega odbora bo danes, v petek ob 18.30 v Delavski zbornici, Miklošičeva cesta 13. Odboru naj se javijo ob 18.30 igr. Battelino A., Češnik V., Galič A. (SK Reka), Zupančič (ŽSK Hermes), Šenica, Slamič (ASK Primorje) ter Doberlet in Varšek (SK Ilirija). — Tajnik II.

Ljubljanski plavalni podsavez

(Službeno)

Glede na včerajšnjo objavo gg. inž. Debelaka in Marca kot predsednika in tajnika LPP razglaša upravni odbor LPP, da navedena gospoda nista upravičena izdajati se za funkcionarja LPP, ker Jugoslovenski plavalni savez ni potrdil njihove izvolitve, dotično skupščino LPP, na kateri sta bila izvoljena, pa je proglasil za nepravilno in neveljavno.

Vprašanje, ali je sedanja podsavezna uprava, ki je potrjena in priznana po savezu, na podlagi društvenega zakona legalna ali ne, bo rešeno na pristojnem mestu na podlagi rekurza, ki ga je uprava sklenila vložiti. V informacijo klubom objavlja LPP, da je policijska uprava v Ljubljani izdala akt št. 22/351 na podlagi podsaveznih pravil iz leta 1923. Gospodje iz prejšnjih uprav, ki si zdaj prisvajajo neupravičene naslove, niso smatrali za potrebno, da bi tekom let obvestili policijsko upravo, da ta pravila več ne veljajo, ker so bila za celo državo z odobrenjem ministrstva za notranje zadeve uveljavljena s 1. junijem 1925 nova pravila, ki so bila nato temeljem sklepov saveznih skupščin leta 1927 in 1928 ponovno izpopolnjena in po katerih podsavez de facto vsa leta deluje. Za upravni odbor LPP: predsednik Andro Kuljiš, tajnik Alfred Pöschl.

Primorje : Atletiki. V včerajšnjem poročilu o tekmi med Primorjem in Atletiki se mora v predzadnjem odstavku pravilno glasiti: Mlajše moči se počasi uvajajo z izjemo Terčka, ki je *premehak*, in ne »prenehal«.

ASK Primorje (nogom. sekcija). Danes od 15. dalje trening ob vsakem vremenu na igrišču.

Iz SK Ilirje. Težkoatletska sekcija ima od prihodnjega tedna vsak ponedeljek in četrtek svoj redni trening na velesejmu v istem paviljonu kakor lani. Pozivajo se vsi atleti, posebno boksarska sekcija, da se treningov stalno in pridno udeležujejo. — Damska gimnastika se bo trenirala od prihodnjega tedna vsako sredo na velesejmu kot lani. Dame se naprošajo, da se zberejo v sredo 1. aprila pred velesejmskim vhodom ob 19. Istotam se sprejemajo nove interesentke.

GOSPODARSTVO

Prireditev velike državne razstave in velesejma v Beogradu

Skoro 10 let že razpravljajo o tem, da se tudi v naši prestolici priredijo, slično kakor v Ljubljani in Zagrebu, mednarodni velesejmi. Akcija za prireditev velesejma je bila v tem razdobju že ponovno sprožena. Že vrsto let obstoja posebna družba za prireditev velesejma in tudi predlanskem se je na inicijativo beograjskega »Vremena« na posebni anketi razpravljalo o tem problemu — toda vse te akcije so doslej ostale brez uspeha. Pri tem je bila največja ovira pomanjkanje primernega obsežnega zemljišča za prireditev take reprezentativne razstave.

Kakor poroča včerajšnje »Vreme«, pa je to vprašanje že definitivno rešeno, in sicer na široki bazi. Morda bi Beograd še dolgo vrsto let čakal na svoj velesejm, če ne bi stvar vzela v roke kralj. vlada. V ministrstvu za trgovino in industrijo se pripravlja že poseben zakon zaradi **prireditve velike državne razstave v jeseni leta 1932**, ki ji bodo potem sledili mednarodni velesejmi. Načrti za prireditev take državne razstave so že izdelani v trgovinskem ministrstvu. Na predlog trgovinskega ministra g. Demetroviča je kr. vlada že sklenila, da se bodo še letos pričela dela za zgraditev sejmskih palač, in sicer v Dolnjem in Gornjem gradu, to je na obrežju Save odnosno Dunava pod Kalimegdanom. Prostor, ki bo v ta namen na razpolago obsega okrog 50 hektarjev. Obsežnost tega zemljišča bo omogočila, da se poleg velesejmskih in razstavnih palač postavi in uredi tudi velik stadion za sportne prireditve.

Po načrtu, ki je bil izdelan v trgovinskem ministrstvu, bo država zgradila nekaj monumentalnih palač in paviljonov, ki bodo kot permanentne zgradbe služile za splošne nacijonalne razstave, pozneje pa za velesejmske prireditve. Posebna palača bo ob priliki prireditve državne razstave služila za prikazanje kulturnega in zgodovinskega razvoja našega naroda. V bližini bi se postavile palača za vojni muzej, za muzej princa Pavla, za trgovinski muzej in palača Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Predvideni so tudi pavilioni za promet in turizem, za kmetijstvo itd. Vse te palače bodo zgradili na širokem platoju proti Dunavu. Nižje doli v Dolnjem gradu pa bodo postavili paviljone za razne panoge našega gospodarstva. Med zgradbami v Gornjem in Dolnjem gradu se bodo po načrtu uredile terase, ki bi se dale izkoristiti za slične namene. Na zapadni strani Dolnjega grada, približno izpod Meštrovičevega spomenika zmagovalca, pa je rezerviran obsežen prostor za stadion, odnosno za sportna igrišča.

Kakor zatrjujejo se bo z deli takoj pričelo tako da bodo nekatere zgradbe postavljene že letos, ostale pa prihodnje leto. Velika državna razstava se bo potem vršila v jeseni leta 1932, naslednje leto pa se ima prirediti prvi mednarodni velesejm.

Dviganje zasejane površine v naši državi

Statistični oddelek kmetijskega ministrstva je pravkar zbral in uredil definitivne podatke o zasejanih površinah in o žetvenem donosu v preteklem letu. Ti podatki so zlasti zanimivi, ker je iz njih razvidno, da se obdelana površina v naši državi stalno dviga.

V 10. letih se je z žitom posejana površina povečala za 34 odst.

Z žitom je bilo po statistiki za leto 1930. posejanih v naši državi **5 877 000 ha**. Navzlic agrarni krizi se je tudi še v lanskem letu posejana površina nadalje povečala za 151 000 ha. Vpliv agrarne krize pa se vidi v toliko, da je ta prirastek manjši kakor v letu 1929., ko je znašal preko 400 000 ha. **Od l. 1920. se je z žitom posejana površina povečala tako-le (v milijonih hektarjev):**

1920	1923.	1925.	1928	1929	1930.
4.38	4.63	4.95	5.13	5.73	5.88

V teku zadnjega desetletja se je torej z žitom posejana površina povečala za 1 milijon 500.000 ha ali 34 %. To povečanje je prav znatno, če upoštevamo, da so to dane gotove meje in da od novo obdelanih površin odpade tudi znaten del na druge kulture. Za posamezne vrste žitaric so zadnja leta znašale obdelane površine (v milijonih hektarjev):

	1928.	1929	1930.
koruza	2.30	2.39	2.47
pšenica	1.92	2.14	2.17
ječmen	0.39	0.45	0.46
oves	0.38	0.40	0.41
rž	0.20	0.24	0.25

Kakor iz gornjih številk razvidno, je glede obdelane površine na prvem mestu koruza. S pšenico posejana površina se je lani le malo povečala, kar je razumljivo, če upoštevamo težkoče pri plasiranju pšenice na inozemskih tržiščih, ki so gotovo večje kakor za ostalo žito. Zato pa se je nadalje v večji meri povečala proizvodnja krmilnega žita.

Korigirana cenitev našega lanskega žitnega pridelka

Statistika navaja tudi definitivne podatke o pridelku posameznih žitaric, pri čemer opažamo, da je ministrstvo v svoji cenitvi izvršilo nekatere znatnejše korekture. Že ob priliki prve cenitve lanske letine je bilo izraženo mnenje, da je ta cenitev preoptimistična. Sedaj je tudi ministrstvo ob priliki ponovnih poizvedb reduciralo svojo cenitev, zlasti pri pšenici. Naš lanski pridelek žita je znašal (v milijonih meterskih stotov):

	1929.	1930. prva cenitev	1930. definit. cenitev
pšenica	25.86	24.22	21.86
koruza	41.48	35.03	34.65
ječmen	4.12	4.19	4.04
rž	2.10	2.43	1.99
oves	3.51	2.42	2.85

Kakor je iz gornje primerjave razvidno, je bila prva cenitev lanskega pšeničnega pridelka reducirana za 2,360.000 met. stotov ali 23.600 vagonov. Če upoštevamo novo cenitev, potem je razumljivo, da se je že letos, že v januarju ustavil izvoz pšenice in da so se pri nas cene dvignile preko paritete sosednih držav. Pri teh višjih cenah bo menda ostalo do nove letine, kajti če drži ta definitivna cenitev pšeničnega pridelka, potem smo presežke naše lanske pšenične letine že lani izvozili. Tudi cenitev pridelka za ostale vrste žita, razen ovsa, je bila nekoliko reducirana, le za oves, ki je lani najslabše obrodil, pa je bila prva cenitev menda preveč pesimistična. Vendar pa naš lanski pridelek ovsa tudi pri povečani cenitvi precej zaostaja za predlanskim.

= **Novo rekordno nizko stanje obtoka bankovcev.** Obtok bankovcev Narodne banke, ki se je lani vedno gibal okrog 5 in pol milijarde Din, je kakor znano v tekočem letu padel pod mejo 5 miljard. — Dne 22. februarja je bilo doseženo najnižje stanje obtoka odkar je stabiliziran dinar, in sicer pri višini 4727 milijonov. Zadnji izkaz od Narodne banke od 22. t. m. pa izkazuje še manjši obtok, namreč **le 4645 milijonov.** Bankovci v prometu so od srede marca nazadovali za nadaljnjih 123 milijonov. To nazadovanje je posledica povečanja žirovnih vlog in ponovnega zmanjšanja menečnega portfelja. Devizne rezerve so se nekoliko povečale, in sicer za 8 milijonov Din. Stanje od 22. t. m. je bilo naslednje (v milijonih Din; v oklepajih razlike nasproti stanju od 15. t. m.): **aktiva:** kovinska podlaga 208.7 (—9.9), saldo raznih računov 389.2 (+18.0), posojila na menice 1205.4 (—22.6), lombard 188.6 (—2.2); **pasiva:** obtok bankovcev 4645.5 (—122.8), žirovne obveznosti nasproti državi 160.7 (+28.1), ostale žirovne obveznosti 755.1 (+30.8), razne obveznosti 198.7 (+47.8).

= **Izvozne premije na vino ostanejo.** V zadnjem času so se razširili v javnosti glasovi, da namerava vlada ukiniti ugodnosti ki jih je deležno naše vino pri izvozu. Finančno ministrstvo sporoča sedaj, da so vse te vesti izmišljene in da krajevska vlada nima tega namena niti je razpravljala o vprašanju ukinjenja omenjenih olajšav.

= **Občni zbor Hranilnice in posojilnice za Kandijo in okolico, r. z. z n. z.** v Kandiji, je bil preteklo nedeljo. Iz poročila načelstva posnemamo, da ima zadruga 2508 članov, denarnega prometa pa je imela v l. 1930 24,583.371.53 Din. Hranilnih vlog na knjižice in tekočem računu je 7,757.464.51 Din, posojil pa skupaj 8,476.251.66 Din. Pri volitvah funkcijonarjev je bilo izvoljeno staro načelstvo, ki mu načeljuje dolgoletni zaslužni načelnik g. Edmund Kastelic, trgovec v Kandiji. Poleg ostalih sta bila izvoljena v nadzorno svetovalstvo še odvetnik dr. Davorin Gros in g. Miroslav Kunstelj, železniški uradnik v pokoju.

= **Dobave.** Strojni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. t. m. ponudbe glede oddaje 389 komadov pil v nasekovanje in popravilo in do 28. t. m. glede dobave 360 kg bakrene pločevine, raznih pil in 20 dežnih plaščev; prometno-komercijalni oddelek pa sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave tiskovin ter glede naleplienja grafikonov in do 30. t. m. glede dobave tiskovin. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 7. aprila ponudbe glede dobave 2 krožnih žag.

BORZE

26. marca.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik zlasti v devizah Newyork in London. Tečaji deviz so ostali v glavnem neizpremenjeni, le Newyork se je za malenkost dvignil.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda trgovala za kaso po 426.50 do 427 in za marec po 426.50. Večji promet je bil v Blairovem posojilu, in sicer v 7-odstotnem po 82.75 do 83 in v 8-odstotnem po 93.50. Investicijsko posojilo je bilo zaključeno po 89. Med bančnimi vrednotami je prišlo do prometa v Jugobanki po 78.50, v Zemaljski po 140, v Unionbanki po 190 in v Poljedelski po 52 (ex cupon). Od industrijskih vrednot se je trgovala le Trboveljska po 300 do 302.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 22.815, Berlin 13.555—13.585 (13.57), Bruselj 7.9255, Budimpešta 9.9261, Curih 1094.94—1097.10 (1095.6), Dunaj 798.94—801.94 (800.44), London 276.24—277.04 (276.64), Newyork 56.725—56.925 (56.825), Pariz 221.78—22 .78 (222.78), Praga 168.30—169.10 (168.70), Trst 298.08.

Zagreb. 22.7950—22.8550, Dunaj 798.94 do 801.94, Berlin 13.5550—13.5850, Bruselj 792.55, Budimpešta 991.11—994.11, London 276.24—277.04, Milan 297.15—299.15, Newyork kabel 56.8350—57.0350, Newyork ček 56.7250—56.9250, Pariz 221.78—223.78, Praga 168.30—169.10, Curih 1094.10—1097.10.

Curih. Zagreb 9.1285, Pariz 20.3325, London 25.2475, Newyork 519.6750, Bruselj 72.3250, Milan 27.2225, Madrid 55.50, Amsterdam 208.30, Berlin 123.84, Dunaj 73.07, Sofija 3.7625, Praga 15.38, Varšava 58.20, Budimpešta 90.60, Bukarešta 3.09.

Efekti

Ljubljana. 8% Blair 93 blago, 7% Blair 83.50 bl., Celjska 150 den., Ljubljan. kreditna 128 den., Praštediona 900 den., Kreditni zavod 160 — 170, Vevče 128 den., Ruše 220 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 426.25 — 426.75, za marc 426.5 — 427, za december 426.25 — 427, investicijsko 88.75 — 89, agrarne 51.5 -52.5, 8% Blair 93.375 — 93.5, 7% Blair 82.75 do 82.875, 7% Drž. hipotek. banka 82.75 do 83.25, 6% begluške 69.25 — 70; bančne vrednote: Praštediona 900 — 915, Srpska 195 — 198, Zemaljska 141 — 143, Union 190 — 192, Jugo 78.25 — 79, Poljo 52 do 52.5, Ljubljanska kreditna 128 den.; industrijske vrednote: Narodna šumska 25—26, Našička 975 bl., Gutmann 132 — 142, Slaveks 40 den., Slavonija 200 den., Drava 249 do 255, Šećerana 277.5 — 287.5, Brod vagon 62 den., Union 55 — 60, Vevče 128 den., Dubrovačka 370 den., Oceanija 200 — 212, Trbovlje 300 — 302.

Beograd. Vojna škoda 425.5 — 426.5 zaklj., za junij 425.5 — 426.5, investicijsko 88.25 zaklj., 7% Blair 83 zaklj., 7% Drž. hipotek. banka 83.25 — 83.75.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (26. t. m.). Tendenca za les mlačna. Eksekutivno je bilo prodanih 8 vagonov (po 15.000 kg) bukovih drv, meterskih, suhih, zdravih cepanic, s 15% okroglic (dobava v prvi polovici aprila) po Lit. 4.— franko vagon jugoslovensko-italijanska meja. Povpraševanje je za hrastove podnice (paralelne, 500 m³, debelina 55., 45 in 65 mm, dolžina 2.65, 2.80 in 2.90 m, širina od 18 cm navzgor), za 40 000 komadov borovih hlodov (dolžina 1.80, 2 in 2.50 m, debelina na tanjšem koncu 11/13 in 14/16, vsake debeline polovico, dobava do konca julija) in za bukovino (parjeno I. neobrobljeno ali obrobljeno).

ŽITO

+ **Ljubljanska borza** (26. t. m.). Tendenca za žito stalna. Zaključkov ni bilo. Nudi se (franco slov. postaja po mlev. tarifi, plač. v 30 dneh): **pšenica:** baška, potiska 80/81 kg po 212.5 — 215; baška, srbobran., 79/80 kg po 210 — 212.5; gornjebaška, 79/80 kg po 205 — 207.5; baška okolica Sombor, 79 kg in baraniska, 79/80 kg po 192.5 — 195; **koruza:** baška, stara po 147.5 — 150, nova, času primerno suha po 137.5 — 140; **oves:** baraniski, navadna voznina po 192.5 — 195; **moka:** banaška »0« po 335 — 340.

= **Novosadska blagovna borza** (26. t. m.). Tendenca neizpremenjena. Promet: 14 vag. pšenice, 21 vagonov koruze in 6 vagonov moke. — **Pšenica:** okolica Novi Sad 79/80 kg 152.5—155; okolica Sombor 79/80 kg 142.5—145, sred.-baška 79/80 kg 155 do 157.5, baška potiska, 79/80 kg 157.50 do 162.50; sremska, 78 kg 142.50—145; slavonska, 78 kg 140—142.50. **Oves:** baški 150 do 152.50. **Ječmen:** baški in sremski, 63/64 kg 120—125. **Koruza:** baška in sremska 86—88, ladja Dunav, predčasno suha 87 do 88, za maj 90—95. **Moka:** baška »0gg« in »0gg« 240—260, »2« 210—220, »5« 185 do 195; »6« 175—185; »7« 140—145; »8« 115—120. **Otrobi:** baški, sremski in banaški 110—115.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (26. t. m.). Tendenca mirna, promet miren. — **Pšenica:** za marc — (obračunski tečaj 15.50), za maj 15.90—15.91 (16.00), za junij — (16.00); **rž:** za marc — (11.30), za maj 11.38—11.40 (11.50); **koruza:** za maj 12.41 do 12.42 (12.50), za julij 12.62—12.63 (12.60).

Ali ste že naročnik edine slovenske ilustrovane tedenske revije „Življenje in svet“?

1. aprila 1931 stopa v veljavo

novi zakon o skupnem davku na poslovni promet.

Zakon obenem izide s odnosno uredbo in popolnim davčnim tarifom v enem zvezku kakor v državnem jeziku v latinici (tako tudi v nemškem jeziku) z vsakomur dostopnim, razumljivim uvodom od dr. Slavka Stoniča, sekretarja trgovsko-industrijske in obrtne zbornice v Novem Sadu te dni. Cena v predplačilu 50 Din, broširanemu komadu v platneni vezavi 65 Din.

Naročila sprejema: NEMAČKA KNJIŽARA, NOVI SAD.

Iz življenja in sveta

Lyonova tretja raketa pred startom

„Nepoboljšljivost“ ameriškega iznajditelja, ki hoče po Veliki noči poslati v vsemirje novo raketo

Na Nemškem je izstrelil te dni, kakor smo poročali, mlad inženjer svojo prvo raketo, ki naj bi dokazala, da je princip raketnih poletov v vsemirje praktično povsem izvedljivo. Uspeh ni bil bogve kakšen, za začetek pa vsekakor zadovoljiv. Izstrelek se je dvignil 500 m v zrak in merilni aparati, ki jih je nosil s seboj, so dospeli s pomočjo padala v najlepšem redu na tla.

Toda vse kaj drugega se pripravlja za bližnje dni, najpozneje za konec prihodnjega meseca v malem mestu Londru pri Milanu v Italiji. Američan dr. Lyon je naznanil svetu, da je bil tu dogradil raketo, ki se bo morala po njegovih računih dvigniti v višino — 100 km.

Ime dr. Lyona ni neznano ime v svetu raketnih graditeljev. Že v januarju predlanskega leta je sprožil v Bergamoških Alpah svojo prvo raketo, ki je dosegla višino 10 km. To višino mu moremo samo verjeti (če hočemo), kajti poskus je izvršil sam, brez prič, in kar je tedaj poslal v zrak, se ni vrnilo na zemljo niti kot prah. Drugo raketo, lansko leto, je sprožil ob navzočnosti nekaterih drugih ljudi: no, uspeh je bil minimalen, kajti namestu v zrak je šinila v zemljo in pri tem je odneslo več navzočih oseb z dr. Lyonom vred malenkostne poškodbe. Dr. Lyon ne bi bil Američan, če bi se dal od tega neuspeha ostrašiti. Lotil se je gradnje tretje rakete.

Ta tretja raketa je po njegovih navedbah zgrajena na prav poseben način. Sestoji iz treh delov ki se bodo užgali v določenih presledkih drug za drugim. Prvi, najspodnejši del, sestoji iz več koncentrično nameščenih manjših raket, ki bodo oskrbele start. Čim se bodo dogorele, odpadejo, srednji del, v katerem so se bile med tem časom avtomatično pomešale snovi, iz katerih sestoji eksplozivna snov, bo zagorel in pognal raketo še višje. Eksploziv se bo napravil šele med poletom zato, da ne bi raznesel aparata že pri startu. Ko dogori srednji del, odpade, potem ko je vžgal tretji del, konico rakete, v kateri se je med tem spet pripravilo razstrelivo. Ko bo konica dogorela in začela padati, se bo otvorilo padalo na njenem vrhu in merilni aparati na padalu bodo prispeli lepo počasi na zemljo.

Dr. Lyon je sestavil tu na vsak način zelo duhovito premišljeno pripravo in morda ne pretirava, če pravi, da bo njegova raketa premerila ozračje do vošine 65 do 100 km kjer ozračja skoraj že več ni. Kako pa je z drugo njegovo trditvijo, s to namreč, da bodo v treh, štirih letih tudi že ljudje letali z njegovimi raketami v svetovno prostornino: to bomo videli v — treh, štirih letih In deloma že prej: na dan, ko bo izumitelj sprožil sedanjo svojo raketo.

„Hiša skrivnosti“ v New Yorku

Smrt »najbogatejše ženske« na svetu — Trgovec s kožuhi, ki si je pridobil milijonsko premoženje — Čudno življenje bogatih sester

Kakor smo že kratko zabeležili, je umrla v New Yorku 78-letna Ela Wendel, »najbogatejša ženska sveta«. Izdihnila je v staromodni hiši v sloviti Peti aveniji. V strogi samoti jo je zadela kap.

Sestre Wendel so živele s svojim edinim bratom dolga leta v samostanski samoti. Z vnanjim svetom niso imele nikake zveze, čuvale so samo svoje imetje, ki ga cenijo na 100 do 125 milijonov dolarjev. Ela, zadnja iz Wendlovega rodu, ki je preživela brata in vse sestre, se je odločno branila prodati hišo v Peti aveniji, čeprav so ji ponujali zanjo 40 milijonov dolarjev. Zatrjevala je, da ne bi mogel njen psiček pogrešati svojega igrišča. Oporoke pa še niso odprli in zato ne ve nihče, kaj se bo zgodilo z milijoni rodbine Wendel.

Temelje za milijonsko premoženje Wendlov je položil stari Bogoljub Wendel, ded pokojne Ele Wendlove. Pred tremi generacijami si je nakupičil ogromno premoženje s prodajanjem kožuhov. To je bilo približno ob istem času, ko je obogatil John Jakob Astor. Dedu Wendlu so se morali otroci zaobljubiti, da ne bodo v New Yorku nikoli kupili nič drugega ko zemljišče. John Wendel, brat umrle Ele, je bil tako prežet s to rodbinsko tradicijo, da je umel prepričati svojih šest sester, da se ne sme nobena izmed njih omožiti, ker bi pomenil takšen korak razcepljenje premoženja. Vse svoje življenje so se sestre ravnale po njegovem železnem ukazu in so živele v nečedni štirinadstropni hiši, ki stoji na neprep lačljivo dragih tleh Pete avenije sredi nebotičnikov, hotelov in velikih trgovskih hiš.

Tukaj je stanovala rodbina Wendel od 1856 do smrti Ele. Ljudje so imenovali njih hišo »dom skrivnosti«. Sezidana je v slogu vitkorijanske dobe in ima od pridobitev civilizacije samo plin, pogreša pa telefon in ves ostali moderni komfort. Wendlove niso imele nikoli v svojem življenju niti šivalnega stroja. Skozi 70 let so šivale svoje obleke same na roko.

V teku 50 let je prišlo v Wendlovi rodbini dvakrat do javnega upora proti sveti rodbinski tradiciji. Georgini, ki je že bila dosegla starost 50 let, se je bilo uprlo življenje v samoti in je pobegnila z doma. Brat John pa je šel ponjo in jo velel zapreti v umobolnico, odkoder so jo vrnili rodbini šele na odločitev vrhovnega sodišča, ki ni dopustilo te zlorabe. Zdaj se je morala Georgina brezpogojno podvreči zahtevam svojega brata. Ostala je do smrti v mrki štirinadstropni hiši.

Druga upornica je bila Rebeka. Tudi njena kri se je vžgala v 50. letu. Navzlic odporu brata Johna se je omožila s profesorjem Luthrom Swopejem, ki se je bila z njim slučajno seznanila v cerkvi. Brat je seveda besnel, a mu ni nič pomagalo. Moral je naposled privoliti v zvezo. Vendar je imel ta korak Rebeke hude posledice za ostale sestre, katerih ni pustil John pozneje več v cerkev.

Med tem so polagoma pomrle samske sestre. Po smrti brata Johna pred 15 leti je prevzela upravo hiše obvdovela gospa Swope. Lani v juliju je umrla kot vdova brez otrok. V oporoki je določila, da ima za naprej upravljati rodbinsko premoženje sestra Ela in ga po svoji smrti razdeliti med 15 cerkva in dobrodelnih zavodov. To določilo pa se je nanašalo samo na del zapuščine. Glavni del premoženja je ostal pod upravo Ele, ki je umrla kot zadnja Wendlove rodbine.

3000 km s pasjo vprego

Gojitev vprežnih psov v Rusiji — Kamčatski psi prevažajo ljudi in blago

Sovjetske vojaške organizacije, na prvem mestu Zrakoplovno kemično društvo, so pričele gojiti stražne in vprežne pse. Omenjeno društvo je prevzelo tudi organizacijo posebnih skupin psov določenih za varnostno službo v tovornicah, podjetjih, kolektivnih in sovjetskih gospodarstvih itd. Mnogi pri »Aviohimu« so že »zaposleni« v raznih podjetjih V zadnjem času vzgajajo zelo intenzivno vprežne pse za promet. Te dni se je pričela grandiozna vožnja kamčatskih psov na črti Ural-Moskva. Pot je dolga 3000 km in drži iz Sverdlovska (bivšega Jekaterinburga) čez Ural v Krasnoturinsk po gozdnih poteh in čez reko do Sarapula in Kazana ter v Nižnji Novgorod in Moskvo.

V dobi aviatike se nam vidi potovanje s pasjo priprego precej romantično Navadno teče dvanajst velikih, mišičastih, volkovom podobnih psov. »Naletel sem nanje pri startu v Sverdlovsku«, poroča dopisnik »Krasnaja Gazete« v Ljeningradu. »Ko so iz daljave zaslišali žvižg vodje Ivana Mihajloviča Djačkova, so naravnost pobesneli od veselja. Ta majhen, energičen in vesel mladec, ribič in lovec, vozač s pasjo vprego, je potiskal pred seboj lahke sani in žvižgal značilno signalno melodijo, ki je opozarjala pse, naj se pripravijo na pot. Kratek klic »Ejno« in nestrpnim psom, ki so stali po dva in dva v vrstah, so vrgli na vrat jermenaste vojke. Srednja vojka se je napela kot struna in tenke noge psov so zadrhtele.

Tribuna na startu je bila polna ljudstva. Poveljnik Jurkovič je dal ukaz za odhod. Djačkov je kriknil veselo in glasno »kjno« in priprega je tekla z brzino 25 km na uro. Odrinili smo iz Sverdlovska proti Uralu.

V začetku je šlo nizdol, potem nekaj kilometrov daleč skoraj po ravnini, nakar se je začela pot vedno bolj dvigati. Vsenaokoli s snegom zameteni gozdovi. Iz vsake vasi so nam ljudje prišli naproti.

Psi pretečejo povprečno 15 km na uro. Na Kamčatki živi upravnik pasje priprege Curkin, ki napravi v 12 urah 300 km. Razen nas treh vlečejo psi dve vreči jukale in našo prtljago. Jukala je na poseben način posušena riba za pasjo hrano. Čez dan dobe pol, zvečer pa celo ribo. Včasi dobe tudi kos kruha. To je poleg snega njih hrana. Psi spe zelo malo Tudi jesti ne morejo dosti. Hraniti pse je prav tako velika umetnost, kakor vežbati jih.«

Za poslado: 87

Mirim čokolado

Serum proti raku

Londonski zdravnik dr. Thomas Lunse je odkril serum, ki uničuje na raku obolelo tkivo, ne da bi škodovalo zdravemu tkivu. Serum pridobiva iz živali in se je izkazal zelo uspešnega pri poskusih v laboratoriju. Vprašanje pa je, kako bi se obnesel v praksi, kajti že prej so razni učenjaki odkrili snovi, ki uničujejo rakove stanice, kot zdravilno sredstvo pa niso imele te snovi, žal, nobenega pomena.

Naslednica Hermana Müllerja v parlamentu

Mestna svetovalka Selma Lohse Würzburg, ki je dobila mandat za pokojnim državnim kancelarjem. Gospa je najmlajši član nemške državne zbornice.

Cerkev in steznik

Občinski svetnik Nagel v Frankfurtu ob Meni je bil med someščani zelo ugledna osebnost Tamošnja evangelska verska občina ga je zaradi tega in pa zaradi njegove priznane bogaboječnosti izvolila za predsednika cerkvenega davčnega sveta. Šest let je upravljal nje denar, a prav zvito. Namestu da bi ga dal preprosto v nogavico, ga je koristno naložil — v svoje zasebno podjetje, ki je izdelovalo dokaj pikanten in nebogaboječ artikel — steznike.

Nič manj nego 161.000 mark cerkvenega denarja je bil že vložil v ta predmet, ne da bi kdo o tem kaj vedel, ko je nepričakovano gospodarska kriza spregovorila svojo besedo. Gospod Nagel je prišel na kant, ves denar, ki so ga verniki šest let vplačevali v cerkveno blagajno, je bil proč.

Stvar je prišla na dan in gospod Nagel bo sedel dve in pol leta za zamreženim oknom ter premišljeval nestalnost vsega človeškega. Tistih 161.000 mark pa frankfurtska evangelska cerkvena blagajna vseeno ne bo videla nikoli več.

BAJAZO ZA MOTOCIKLISTE,

dežne plašče za dame in gospode, pomladanske površnike, trenchcoate prodaja po neverjetno nizkih cenah tvrdka

Drago Schwab, Ljubljana

Vsak dan ena

V hotelu

»Kaj pa naj to pomeni?«

»Kaj? Morda želi gost, da mu osnažiš tudi noge.«

Človek, ki je postal v trenutku bogataš

V zapadni Avstraliji je našel neki mlad kopač zlata 75 funtov težko kepo rumene kovine, ki vsebuje za poldrug milijon dinarjev zlata.

Saffran in Kipnik obsojena na smrt

Dramatični prizori v bartensteinskem procesu

Ela Augustinova obsojena na pet in pol leta ječe

V sredo, na praznik, zvečer je bila v Saffranovem procesu izrečena sodba. Dvorana je bila natlačeno polna občinstva, ki si od pozornosti skoro ni upalo dihati. Ob 10. uri je stopil v dvorano predsednik obravnave, ki je prečital naslednjo sodbo:

Saffran je obsojen na smrt in na 12 let ječe. Kipnik takisto na smrt in na 12 let ječe. Ela Augustinova na pet in pol leta ječe. Šest mesecev preiskovalnega zapora se ji všteje v kazen.

Brat Augustinove je obsojen na tri mesece, odšteje se mu mesec dni preiskovalnega zapora. Saffran, Kipnik in Augustinova izgubijo vse državljanske časti, zadnja le dotlej, dokler ne odsedi kazni. Šofer Reck je bil oproščen.

Obtoženci so sprejeli kazen mirno, le Augustinova se je zgrudila, ko je predsednik sodišča prečital njeno kazen. Sodišče je prišlo do prepričanja, da je Kipnik usmrtil Dahla s streli, vendar je Saffranova krivda enaka.

*

Saffran je med obravnavo priznal, da je dal pobudo za zločin, ki pa ga ni izvršil on, ampak Kipnik. Kipnik je trdovratno tajil ,da bi bil morilec, priznal pa je, da se je udeležil

usodepolne vožnje,

po njegovem mnenju pa je bila žrtev že mrtva, ko jc je videl. Augustinova je nasprotno zatrjevala, da se je Saffran peljal s svojim vozilom naprej, ona in Kipnik pa sta mu sledila v drugem vozu. Ko sta se pripeljala na mesto zločina, je bilo že vse izvršeno.

Od leve na desno: zasebni uradnik Kipnick, kontoristinja Ela Augustin in trgovec Fric Saffran (stoje).

29-letni pomožni stromitelj Pavel Fridričik je

kot priča izpovedal:

»Lani 15. julija sem stal ponoči med 24. in 1. uro v bližini sodnega poslopja, kjer ni daleč naokoli nobene hiše. Nenadoma je pridirjal avtomobil in se ustavil. Izstopil je Kipnik, ki mi je ponudil cigareto in vprašal, katera pot drži v Sorkitten. Slednjič me je povabil, naj prisedem. Stopil sem v voz tipa Adler Kipnik me je začel tako čudno spraševati, kdo in odkod sem, da se me je jel polaščati sum. Vprašal je, kod mora voziti, da pride v Rastenburg. To je moj sum še bolj povečalo, kajti poznal sem vozilo in sem videl številko ter vedel, da je prišel iz Rastenburga. Odvrnil sem mu: »Kaj me tako smešno sprašujete, saj ste vendar prišli iz Rastenburga.« Postalo me je strah in v Sorkittenu sem prosil Saffrana, naj ustavi, da izstopim. Saffran je zavrl avto, jaz sem odprl vrata, tedajci pa me je od zadaj nekdo udaril po glavi.

Kri je brizgnila

in mi oškropila obleko od glave do škornjev. Za trenutek sem se onesvestil, potem sem zbral svoje sile in planil ven. Saffran me je držal za jopič. Toda odtrgal sem se z vso silo, tako da je ostal kos obleke v njegovih rokah. Takrat me je nekdo še dvakrat udaril po glavi. Z zadnjo preostalo močjo sem planil na cesto, poklical na pomoč in se po nekaj korakih zgrudil na zemljo. Slišal sem še Saffrana, ki je rekel? »Drži ga vendar!« Kipnik je skočil v avto in dejal: Hitro naprej! Nato sem se onesvestil.«

Na odvetnikovo vprašanje je povedal, da je spoznal v napadalcu Kipnika, ki pa je užival v Rastenburgu takšen sloves, da si ni upal niti misliti slabo o njem. Menil je, da so ga varali čuti. Tudi Saffrana je spoznal, a ni bil čisto siguren, če je bil on ali kdo drugi. Augustinova je pri tistem napadu sedela zadaj v vozu in si je pokrivala obraz z odejo.

Ko je priča vse to povedal, je Saffran vstal z zatožne klopi in rekel

z jokajočim glasom:

»Gospod Fridričik, jaz sem tisto noč res s hudimi mislimi vozaril po cestah, a vam nisem hotel storiti nič žalega. Prosim vas oproščenja za vse, kar se je zgodilo.«

Nato sta bila zaslišana zakonca Seth iz Rössla. Lani v juniju sta bila še zaročenca. Seth je spremil svojo nevesto v smeri proti gozdu in je potem šel naprej. Tedaj je pridrdral iz Rastenburga avtomobil, se ustavil,

iz teme je stopil neznanec,

ki je objel ženo, segel po njeni torbici in jo začel daviti. Začela je kričati, nakar se je Seth obrnil in ji pritekel na pomoč. Moški je tedaj ostavil žrtev in stekel nazaj k avtomobilu ter jadrno oddrdral. Sethova sodi, da je bil napadalec Kipnik.

Poštni sel Grinč je izpovedal, da ga je neki dan ustavil na cesti avtomobil Saffrana in Kipnika. Ponujala sta mu spodnje perilo in ga vabila v avtomobil, kar pa je on zavrnil. Kot nadaljnja priča je bil zaslišan neki 17-letni fant, ki je izpovedal, da so ga tudi lovili in ustavljali po cestah, toda on ni verjel vabam in je ušel nevarnosti.

Ob splošni pozornosti je nato stopila pred sodnike

žena umorjenega molžarja Dahla

Ana Dahl iz Kraljevca. Vdovi, ki je bila z Dahlom omožena samo šest mesecev, je komaj 24 let. Pri njenem zaslišavanju je prišlo do prizorov, kakršni so celo v razpravnih dvorana zelo redki.

Dahlova je prišla na zaslišanja v črni obleki. Augustinova je pri njenem vstopu bruhnila v jok Saffran je uprl pogled v tla, Kipnik pa se je skušal tako vsesti, da mu ni bilo treba gledati v pričo.

Dahlova je izpovedala, da je prišel mož, s katerim sta bivala v Kraljevcu, kmalu po poroki ob službo. 11. septembra je čital v nekem listu

oglas,

da je v Lötzenu izpraznjeno mesto za pomočnika na kmetiji. Takoj je sklenil, da se s kolesom odpelje pogledat, kaj je s to službo. Vzel je njeno žensko kolo in je vozil s seboj novo rjavo aktovko z živili. Mož in žena sta se bila dogovorila, da bo Dahl prenočil v Lötzenu in se naslednji dan vrnil domov.

Prišel pa ni nikoli več.

Žena je začela v skrbeh poizvedovati pri policiji in šele ko so našli njeno kolo v gozdu, se je pojasnilo, da je moral postati Dahl žrtev zločina.

Predsednik obravnave je velel prinesti na mizo ostanke obleke, ki so se našli na mrliču v Saffranovi hiši. Vsi ti ostanki so dišali močno po dimu. Dahlova si je pozorno ogledala vse reči in dejala: »To so bile reči mojega moža. To je bil njegov jopič.« In pozneje je globoko vzdihnila: »Ta srajca je bila njegova

poročna srajca,

ki jo je bil oblekel na dan odhoda.«

Dahlova je že hotela zapustiti dvorano, ko je dovolil predsednik Saffranu besedo. Saffran je vstal in rekel med vzdihljaji in jokom, da so se njegove besede komaj razumele: »Gospa Dahlova,

jaz sem sokriv.

Sokriv sem smrti vašega ubogega moža. Prosim vas, odpustite mi to, kar smo storili in če mi ne morete odpustiti danes, odpustite mi pozneje. Nihče ne more vedeti, kaj čutim. Prosim vas, odpustite mi!«

Ko je Saffran govoril, se je Augustinova zvijala v joku, Kipnik pa je pobesil glavo. Slednjič je vstal in rekel: »Gospa Dahlova, tudi jaz vas prosim odpuščanja. Še danes ne morem razumeti, da sem pomagal pri tem zločinu. Če pomislim na svojo ženo in otroka ter premišljam, kako bi onadva občutila takšno reč, mi je stvar nerazumljiva.« Kipnik je govoril

hladno in brez razburjenja.

Sredi tega prizora je vstal državni pravdnik in rekel z ostrim glasom: »Gospod predsednik, prosim vas, povejte obtožencema, da je eden od njiju navzlic ganljivim scenam zaigral

komedijo.«

Preiskovalni sodnik je izjavil, da je dobil takoj v začetku vtis, da je Kipnik izvršil umor. Po njegovi sodbi je bil Saffran glava podjetja. Kipnik pa je izvrševal dejanja po naročilu.

58-letni

Saffranov tast

je izpovedal, da je njegova hči ločena od obtoženca. Do inflacije je podjetje dobro uspevalo, tudi pozneje ni šlo slabo, a Saffran je hotel prehitro obogateti. Če mu ni tast v vsem pritegnil, se je skril za njegovo hčer, tako da je naposled v vsakem primeru zmagal. Imel pa je vanj neomejeno zaupanje, čeprav se je čudil njegovemu kreditu. Na vprašanje, kaj sodi o Saffranovem činu, je starec omedlel in so ga morali odnesti iz dvorane.

Mati Augustinove

je izpovedala, da je bila hči vedno dobro dekle in se je dala vplivati od drugih. Nikoli ni kazala pohlepa po denarju, čeprav je imela rada mnogo posodja. Priča je vedela, da se je nekdo skrival pri Eli, ni pa vedela, da je bil to Saffran.

Policijski komisar Klein, sorodnik Saffrana, ki so mu očitali, da je vodil preiskavo pristransko, je izpovedal, kako je postopal, ko se je razvedelo o stvari. Imel je Saffrana za mrtvega, saj je na lastna ušesa slišal, kako je Augustinova letela gor in dol po cestah in vpila: »O, ubogi šef ubogi šef!« V resnici pa je bila Augustinova tista, ki je pomagala

Saffranu bežati.

Šofer Reck se je silno prestrašil, ko je videl, da je Saffran živ stopil v njegov avtomobil, izdati pa si ga ni upal. Saffran je ostal pri bratu Augustinove v Berlinu šest tednov in se mu je nalagal, da je v njegovi hiši zgorel mrlič, ki so ga izkopali na pokopališču.

Sodna izvedenca sta izjavila, da so vsi trije obtoženci odgovorni za svoja dejanja

E. Ebenstein: 5

Dva zakona

Roman

Samo njene roke so bile nekam rdeče in hrapave. Ubožica je imela toliko dela, povsod je morala pomagati!

A zdaj so se tudi njej obetali boljši, udobnejši časi. Dotlej neznano, ponosno čuvstvo se je dramilo v Heinzu Thursenu: zadoščenje, da bo mogel dajati.

Vse te občutke si je zjutraj obujal v spominu, da bi premagal tesnobo, ki ga je obhajala, ko je mislil na snočnji večer.

Nazadnje se mu je tudi posrečilo. Saj ni bilo nič takega. Preveč bovle je bil popil in zdaj je imel nekoliko mačka. Sveža voda, s katero se je umil, mu je zbistrila glavo in odplavila to neudobnost.

Nato je jel premišljevati. Predavanje je imel danes popoldne, dopoldne je bil potemtakem prost. Hotel je kupiti lep šopek vijolic in z njim iznenaditi Eriko.

Dobre volje, obenem pa nekam začuden nad tem, da se je bila snočnja razburjenost tako brez sledu razgubila, se je odpravil na Ring k Fossatiju. Danes ni smel skopariti, šopek za Eriko je moral biti res okusen in lep. Bil je prvo darilo, ki ji ga pokloni.

Na Majo je mislil kakor na nekaj daljnega, že nekam omalovažujoče in posmehljivo. Le kje je imel glavo, da si jo je mogel predstavljati kot gospodinjo v skromnem meščanskem domu.

Sploh jo je bil kar od sile poskrivnostil. Bila je zelo, nadarjeno dekle, a tudi ošabna, hladna in površna. Pa koketna!

Zakaj spominjal se je, da je v razgovoru z njim večkrat povzdigovala oči in ga nekam čudno mehko in boječe pogledovala.

Oh ne, na to ni hotel več misliti. Ti redki, skrivnostno zastrti pogledi so bili prav za prav tisto, kar je bilo zapeljalo njegovo domišljijo v take vratolomne skoke.

A pri Fossatiju bi se bila njegova filozofija skoro zamajala. Med tem, ko je oklevaje izbiral lično povezane šopke vijolic, je mahoma vstopil tisti Anglež, ki je snoči sedel pri Maji.

Mylord je bil videti dober odjemalec. V cvetličarni niso vedeli od same vdanosti in vljudnosti kod ne kam.

Prišel je bil plačat košarico cvetlic, ki so jo bili snoči po njegovem naročilu poslali gospodični Heidlaufovi. Nato se je ozrl po prodajalni, opazil majhen šopek španskega bezga in segel z dvema svojih dolgih prstov po njem. Obenem je vrgel bankovec na blagajniško mizo.

»Na tisti naslov kakor zmerom,Mylord?« je vprašala prodajalka.

»Yes!«

V Heinzu Thursenu je kar vrelo. Zdaj bled, zdaj rdeč, je nepazno premetaval vijolice.

»Ta človek je vtelešena prevzetnost,« ga je besno obsodil sam pri sebi. »In ona ga ljubi! Zato, ker je bogat, ker je angleški lord! Ljubezen? Ne — to je komaj špekulacija!«

Mahoma je pograbil najbližji šopek, vrgel svoj bankovec blagajničarki in planil na ulico, spremljan po začudenih pogledih prodajalk in nasmešku lorda, ki je nekam porogljivo trenil z očmi.

Pet minut je dirjal tja v en dan, kakor da bi mu bila pošast za petami. Nato je zdajci obstal, si potegnil po razgretem čelu in se žolčno zasmejal samemu sebi. »Norec — kaj ti je vse to mar?«

Počasi je nadaljeval svojo pot in ko je prišel do cilja, je bil spet popolnoma miren in pameten.

Erike in njene matere ni bilo doma. Postrežnica, ki je prihajala drugače samo zjutraj za dve uri, da je pospravila dijakom postelje in jim čistila obutev, mu je povedala, da jo je gospa Brandova z današnjim dnem najela za vse dopoldneve, ker bo imela sama poslej obilo potov zaradi bale.

Heinz je sklenil počakati in sedel v boljšo sobo, kjer je gospa Brandova sprejemala roditelje svojih stanovalcev.

Ni še sedel četrt ure, ko je zunaj zapel zvonec. Takoj nato so se odprla vrata malega salona.

Meneč, da je Erika, se je Heinz Thursen naglo obrnil — in v nenadnem strahu ves odrevenel. Maja Heidlaufova je stopila v sobo!

Nekaj trenutkov sta gledala drug drugemu v oči, ne da bi mogla spraviti besedico iz sebe. Nato je Maja v zadregi zamrmrala:

«Oprostite, da nisem potrkala. Mislila sem, da ni nikogar tu, pa sem hotela počakati Erike.«

Na njegove oči je legla spet tista rdeča megla kakor snoči. Spomnil se je Angleža pri Fossatiju in španskega bezga, ki ga je bil kupil. In v spominu je začul osladni glas prodajalke, ko je vprašala: »Na tisti naslov kakor zmerom, Mylord?«

Porogljiva, mrzla mirnost ga je obšla. Danes je imel tudi on aduta v roki. Nikar naj Maja ne misli, da ga je storila njena včerajšnja, komaj prikrita odklonitev Bog ve kako nesrečnega!

»Tedaj lahko čakava skupaj,« je dejal, »zakaj tudi jaz pričakujem Erike — svoje neveste.«

Pri teh besedah ni gledal Maje. Ozrl se je nanjo šele potem, ko se je čudno negotovo oglasilo z njenih ust vprašanje:

»Vaše — neveste?«

Tedaj je zagledal pred seboj bel obraz, v katerem ni bilo niti kaplje krvi, in oči, ki so prepadeno strmele vanj.

»Maja!« se je nehote ustrašil. »Kaj vam je?«

Siloma se je zbrala, se spustila na stol in zamrmrala: »Nič ni — samo prehitro sem šla po stopnicah.« Nato se je nasmehnila z bledimi ustnicami. »Tak ste se zaročili? Kdaj pa? Predvčerajšnjim niste še ničesar omenili.«

»Seveda ne. Zaročil sem se šele snoči.«

»Snoči?«

»Da. Snoči, potem, ko ste zapeli tisto sentimentalno pesem. Izraz ste imenitno zadeli in učinek je bil mojstrski preračunan. Slišati je bilo skoraj, kakor da bi res čutili ljubezen. To me je premagalo in —«

»To vas je premagalo!« je mehanično ponovila.

Z okrutno rezkostjo je nadaljeval: »Ljudje, kakršen sem jaz, se za prostost ne navdušujejo tako brezpogojno kakor — na primer, vi! Že dolgo sem se nameraval poročiti, da bi imel ljubljeno ženo, ki bi lahko delal zanjo in dom, kateremu bi posvečal svoje hrepenenje in svoje težnje — zdaj sem ga našel!«

Kulturni pregled

Zagrebško pismo

Zagreb, 24. marca.

Vrata naše koncertne dvorane v Glasbenem zavodu so se ta teden odprla dvakrat in sicer za koncerta naših domačih umetnikov. Prvi koncert je aranžiral Hrvatski glasbeni zavod, nastopila pa sta brata Spiller. Drugi koncert je priredil Marijan Feller. Žal, da je samo prvi koncert obiskalo večje število občinstva, drugega je posetilo komaj 60 poslušalcev.

Brata Spiller sta v zadnjem času dosegla v inozemstvu lepe uspehe, kakor jih je njuna solidna umetnost v polni meri vredna. Goslač Ljerko Spiller spada brez dvoma v vrsto naših najinteligentnejših in najsposobnejših umetnikov in lahko s polnim uspehom reprezentira našo reproduktivno umetnost pred vnanjim svetom. Pianist Miroslav Spiller je svojega brata podpiral kar najboljše in najplemenitejše. Njuno skupno igranje je očitovalo seriozno umetnostno linijo. Tudi program nas je mogel popolnoma zamikati (Hindemith, Debussy, Bloch, Papandopulo); lahko bi bil celo vzor, kako se da sestaviti zanimiv program, a brez konvencionalnih, do skrajnosti izžetih del. Nova kompozicija domačega skladatelja Borisa Papandopula Suita op 12 je ugajala po svoji nacionalni barvitosti in sveži invenciji.

Domači pianist Marijan Feller je napovedal tri zapovrstne koncerte; vsekako hrabra gesta, ki jo moramo v današnji hudi ekonomski in umetnostni krizi le občudovati. Na prvem koncertu je Feller sviral Bacha in Lizsta. Svoj prvi koncert je absolviral inteligentno in muzikalno, pa bomo kmalu imeli priliko, da se ob priliki njegovih nadaljnjih nastopov izrazimo obširneje o njem.

Zagrebška filharmonija je imela svoj peti večerni koncert. Dirigiral je ugledni gost iz Prage K. Bohuslav Jirák, ki je med češkimi skladatelji priznana osebnost, mimo tega je vzgojil kot profesor konservatorija vrsto komponistov (tudi nekatere naše: dr. J. Mandiča, Slavka Osterca i. dr.). Je ravnatelj praške radio-postaje. O Jirakovem zagrebškem nastopu je »Jutro« že priobčilo članek g. Adamiča. Omenim naj samo, da je največjo pozornost vzbudilo delo skladatelja Mandića. Njegova I. simfonija nas je preverila o velikem avtorjevem talentu, njegovem izrazitem čutu za orkestralne učinke in bujni muzikalni invenciji. V dveh stavkih simfonije se je Mandić poslužil tudi človeškega grla, kar pa po mojem mnenju ni v prid temu delu.

V Malem gledališču so napravili prvi poizkus z opero. Gledališče je bilo že v naprej določeno za izvajanje komornih oper, Mozarta itd., a se je šele sedaj vprizorila v njem prva opera. Dali so »Seviljskega brivca« in sicer prav uspešno. Prva predstava pa je imela to napako, da je orkester igral s tako silo kot v velikem gledališču, zato pa je trpela znatno škodo plemenitost tona.

Zagrebška in beograjska drama sta si sklenili, da bosta izmenoma gostovali. Naši bodo dajali v Beogradu Krleža »Ledo«, Beograjčani pa nameravajo vprizoriti pri nas zgodovinsko žaloigro Momčila Miloševića »Jovan Vladislav« in dramo iz sodobnega beograjskega življenja »Preko mrtvih« (Dušan Nikolajević).

Drama M. Krleže »U agoniji« se pripravlja v najuglednejšem varšavskem gledališču »Teatr polski«. — Baranovićev balet »Licitarsko srce« bodo v bližnjih dneh dali v Brnu. — V našem gledališču prideta kmalu na vrsto dve domači novosti: Mite Dimitrijevića »Sestra Leke kapetana« in zgodovinska kronika Tita Strozzija »Zrinski«. Nadalje bodo vprizorili komedijo Petra Preradovića ml.: »Razumijemo li se?« Kot gosta bomo mogli pozdraviti Ljubico Oblak-Strozzi, ki že dalje časa deluje v berlinski operi. Razen nje bo gostovala velika ruska umetnica Olga Čehova. **Žiga Hirschler.**

Prvo izvajanje L. M. Škerjančeve skladbe »Preludio, Aria e Finale« za godalni orkester (skladbo je Filharmonična družba v Ljubljani ob priliki javnega natečaja leta 1930 odlikovala s prvo nagrado), bo dne 14. aprila v Zagrebu. Izvajal jo bo ojačen orkester kr. muzičke akademije pod vodstvom rektorja akademije F. Lhotke. To delo je tudi na sporedu slavnostnega koncerta zagrebške radio-postaje, ki bo dne 15. maja t. l. in se bo oddajal po vseh večjih oddajnih postajah v Srednji Evropi.

50letnica smrti Musogorskega. Dne 28. t. m. se bo dopolnilo 50 let, kar je umrl v Petrogradu danes slavni ruski skladatelj Modest Petrovič Musogorskij. Rodil se je takisto 28. marca (l. 1839) v pskovski guberniji. Za življenja je veljal za glasbenega novoborca in ni bil ne priznan niti pravilno ocenjen. Njegov sloves se je razširil po svetovni vojni, ko so v glasbi prodrle struje, ki so bile bliže Musogorskega pojmovanju glasbe. Tako so njegovo opero »Boris Godunov«, ki jo je predelal Rimskij-Korsakov, šele l. 1925 zopet vprizorili v nje prvotni obliki. Tudi neruska literatura o njem datira po večini iz povojnih let. Musogorskij je znan tudi naši glasbeni publiki.

»Ruska biblioteka« v Beogradu, ki izdaja izvirna dela v ruščini, je svoje knjige tipografsko izboljšala tako da bodo po vnanjosti najlepše izmed izdanj v emigrantskem ruskem slovstvu. Pravkar je izdala zbirko novih povesti znane pisateljice N. A. Tefijeve za tisk, pripravljeni so novi roman A. Remizova, knjiga povesti Ivana Lukaša in nove pesmi Igorje Severianina. Tako je Beograd postal važen center rusko-emigrantskega založništva in se vrsti kmalu za Berlinom, Parizom, Rigo in Prago.

»Srpski književni glasnik« je objavil v 6. številki prvi del Alfirevičevega potopisa »Boka«. Spisan je z intimnim vživetjem v svojevrstno lepoto Boke Kotorske in s poznanjem nje preteklosti. Ljubiteljem Dalmacije bo ta potopis — prav kakor jadranski članki Crnjanskega — prava slaščica. Omeniti je še informativni članek A. Kuhna o sodobni nemški umetnosti, etnografsko razpravo Prodanoviča »Samoubistvo u narodnoj poeziji«, članek I. Kršiča o prof. Murku in posebno zanimivo razpravo uglednega biologa Sergija Metalnikova »Materializam u nauci i životu«. Pisec ugotavlja polom materialističnih doktrin v znanosti in življenju in sklepa: »Danes, ko se stari svet podira in ko stojimo na meji novega sveta, se morata filozofija in znanost kar najbolj potruditi, da se temelj novega sveta zgradi ne samo iz železa in kamenja, marveč tudi iz duhovnega gradiva, ki je v naravi človeka in vsega sveta«.

Brnski literarni časopis »Středisko«, ki ga ureuje znani prijatelj Slovencev, pisatelj Oldřich Zemek, je pravkar izšel v dvojnem obsegu. Številka prinaša nekoliko zanimive, moderne beletrije, članek v spomin zgodaj umrlemu moravskemu literatu Bartošu Vlčku (ob petletnici smrti) in več načelnih književnih člankov (»Borba generacij v književnosti«, »Diskusija o temnogledju v književnosti« i. dr.). B. Borko iz Ljubljane je začel tu objavljati svoja **»Književna pisma iz Jugoslavije«.** V prvem pismu, ki je izšlo v tem zvezku, govori o današnjem jezikovnem in pravopisnem problemu Jugoslavije kot o sedanjih tehničnih pogojih književnega stvarjenja.

Pavel Brežnik »U senci oblakodera«. — (Beograd. Izdavačka knjižnica Gece Kohna. 200 str., s slikami, v cirilici). Dr. P. Brežnika potopis po Ameriki »V senci nebotičnikov«, ki ga je lani v slovenščini izdala »Vodnikova družba«, je brez dvoma eden najzanimivejših naših potopisov za širše sloje. Knjiga se je med slovenskimi čitatelji tolikani priljubila, da je ni treba posebej priporočati. Isti spis je pravkar izšel v srbohrvaščini — cirilici, v izdanju Kohnovega založništva. Ilustriran je z mnogimi slikami, ki jih v slovenski izdaji ni in natisnjen na dobrem papirju. Brez dvoma bo ta izdaja našla v onih delih Jugoslavije, kamor ne sega vpliv slovensko tiskane knjige, mnogo hvaležnih čitateljev.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA
Začetek ob 20

Petek, 27.: Divji lovec. D.
Sobota, 28.: Trije vaški svetniki. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Nedelja, 29.: Pri belem konjičku. Premijera. Izven.
Ponedeljek, 30.: Zaprto.
Torek, 31.: Glembajevi. B.
Sreda, 1. aprila: Mladoletje. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA
Začetek ob 20

Petek, 27.: Mignon. C. Gostovanje Julija Betetta.
Sobota, 28.: Dijak prosjak. A.
Nedelja, 29.: Cosi fan tutte. Mozartova proslava. Gostuje g. Julij Betetto. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 30.: Zaprto.
Torek, 31.: Zaprto.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20.15.

Petek, 27. marca. Zaprto.
Sobota, 28. marca ob 20. uri »Učlovečenje« ab. B. Premijera.
Nedelja, 29. marca ob 20. uri »Prodana nevesta«. Gostovanje članov beograjske opere ge. Žaludove in gospoda Knittla. Zadnjič.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Sobota, 28.: Revna ko cerkvena miš. Zadnjič v sezoni.
Nedelja, 29.: Glavni dobitek. Gostovanje odra »Zveze kulturnih društev«.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Radio

Izvleček iz programov

Petek, 27. marca.

LJUBLJANA 12.15: Plošče (odlomki iz oper, serenade). — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18: Koncert radio-orkestra. — 19: Predavanje o vremenoslovju. — 19.30: Francoščina. — 20: Gospodinjska ura. — 20.30: Večer radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 11.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio-orkestra. — 16: Plošče. — 17.30: Narodne melodije. — 18: Koncert narodnih pesmi. — 20.15: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22.15: Poročila. — 22.35: Koncert radio-orkestra. — ZAGREB 12.35: Plošče. — 17: Koncert lahke glasbe. — 20.10: Mozartov večer. — 22.10: Plesna šola. — PRAGA 16.30: Jazz-band. — 19.15: Dramski večer. — 21: Skladbe Musorgskega. — 22.20: Moderna glasba iz Bratislave. — BRNO 16.30: Jazz-band. — 19.15: Ves program iz Prage. — VARŠAVA 17.45: Koncert vojaške godbe. — 20.15: Prenos simfoničnega koncerta iz filharmonije. — Godba za ples. — DUNAJ 11: Plošče. — 13.10: Italijanski pevci na ploščah. — 15.25: Lahka godba orkestra. — 20: Koncert pevskega zbora. — 22.15: Plesna glasba iz zvočnih filmov. — BERLIN 19: Glasba Josipa Straussa. — 21.10: Operna lirika. — Mešan glasbeni program. — KÖNIGSBERG 16.15: Koncert godbe na pihala. — 19: Zabaven program. — 20: »Sanje in življenje«. — 21.10: Koncert orkestra. — 22.30: Program iz Berlina. — MÜHLACKER 16.30: Orkestralen in pevski koncert. — 19.35: Prenos opere »Seviljski brivec« iz gledališča. — 22.20: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert orkestra. — 17: Ruske pesmi. — 19.30: Prenos koncerta iz Varšave. — Ciganska godba. — RIM 17: Vokalen in instrumentalen koncert. — 21.30: Simfoničen koncert.

SOKOL

Delegate župe Ljubljana opozarjamo, da se odpeljemo na savezno skupščino v Beograd v petek z večernim brzim vlakom ob 19.45. Skupščina in zborovanje odsekov bo v soboto ves dan in zvečer še zaupni sestanek, nakar bo v nedeljo ob 10. manifestacijska skupščina. Povratek najbrž v ponedeljek zvečer.

Sokolski glasnik je izšel ter prinaša poročilo o komemoracijski slovesnosti na Taboru v Ljubljani, razne članke in notice iz saveza. Pomembna je izjava sokol. bratstva ČOS in poljskega Sokolstva o priliki potresne katastrofe v Vardarski dolini, ki priča o presrčnih vezeh med slovanskimi sokolskimi organizacijami. Številki je priložena »Sokolska prosveta«, ki vsebuje letno poročilo saveznega prosvetnega odseka ter zanimive prispevke prosvetnih delavcev iz vseh krajev države.

Prosvetna šola Sokola v Trbovljah je bila zaključena v soboto 21. t. m. z izredno zanimivim predavanjem br. podstarešine mariborske župe dr. Maksa Kovačića, ki je v temi »Sokolsko in delavstvo« nazorno predočil zbranim vzvišeno delo Sokolstva, in kako se da spraviti v sklad tudi z interesi delavstva. Saj vodi sokolska pot od Jugoslovenstva k Slovanstvu in občem človečanstvu. Pravilno razumevanje, širokogrudnost in manj ozkosrčnosti je treba, da se lahko objektivno razumeva naloga Sokolstva. Vsekakor se mora pozdraviti te vrste predavanja in pojasniti delavstvu, kaj je in kaj hoče sokolska organizacija, pa bo še mnogo več delavcev pristopilo v sokolske vrste.

Sokol Sv. Peter v Sav. dolini je na Jožefovo počastil na pieteten način desetletnico smrti dr. Ivana Oražna. Po kratem pozdarvnem nagovoru podstaroste br. Mohorčiča je učenka Božena Srebotnjakova prav ljubko prednašala pesem »Ob grobu brata Ivana«. Nato je podal br. Štaut številnemu občinstvu zanimivo sliko iz življenja in delovanja dr. Ivana Oražna. Pevsko društvo »Savinski zvon« je pod vodstvom br. Mohorčiča zapelo dve žalostinki. Ob priliki te pietetne počastitve se je odposlala starosti saveza prestolonasledniku udanostna brzojavka.

K ustanovitvi sokolske čete v Sv. Jerneju pri Ločah. Dne 22. t. m. so slavlje otvorili Sokoliči in Sokolice z deklamacijami in telovadnim nastopom. Brat Fridl je številnemu občinstvu govoril o sokolski organizaciji, starosta Sokola v Ločah, br. Kržič pa je v lepem govoru omenil važnejše zgodovinske dogodke od uedinjenja do danes. Župi je predlagana naslednja uprava čete: starešina Friedl Fr., podst. Enci Anton, tajnik Šket Janko, blagajnik Vahšer Feliks, načelnik Zagažen Ivan, nam. Zajelšnik Jože, revizorja Cvahte Ludvik in Godec Jožef. Izredno so učinkovale dobro naštudirane pesmi pevskega odseka.

Najboljša reklama
ki zraven nese še lep dohodek, je na vsak način lepa fotografija Vašega kraja — vasi, trga, mesta, letovišča, Vaše trgovine, gostilne, restavracije, obrti, trafike itd. — Pišite še danes za prospekte in cenik na tvornico fotografskih razglednic in slik: Lojze Šmuc, Ljubljana VII, Aleševčeva ulica 26. 98

Telefon 2059
Premog
suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ul. 5

IZVANREDNA PRILIKA!
Železna služinska patent postelja zložljiva, s tapeciranom madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, nočne službe in potujuče osebe stane samo Din 390.—. Razpošiljam po poštnem povzetju.

Lesena patent postelja, zložljiva, s tapeciranim madracom, zelo praktična, stane samo D 280.

Potem imam veliko zalogo čisto čohanog perja kg po D 48.—, druga vrst kg po D 38.—, čisto belo gosje kg po D 130.—, in čisti puh kg po D 250.—. Razpošiljam po poštnem povzetju. Modroci punjeni z volnom staneju samo Din 750.—.
L. BROZOVIČ, ZAGREB
Ilica 82.

PACKARD so tako mirni in močni vozovi, tako nenadkriljivo gibki, da se vam zdi, da imajo krila. Packard, najmodernejše prometno sredstvo, vam nudi zadovoljstvo kakor po kaki vožnji po zraku.

VPRAŠAJTE ONEGA, KI GA IMA

Glavno zastopstvo za kraljevino Jugoslavijo
W. H. SMYTH

Zagreb
Amruševa 4, telefon 27-82.

Beograd
Miloša Velikog 3, telefon 35-43, 59-25.

PACKARD

Cene malim oglasom:

Ženitve, dopisovanja, naznanila ter oglasi trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din Pristojbina za šifro 5.— Din Najmanjši znesek 10.— Din Ostali oglasi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za šifro 3.— Din Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati še pristojbino 2.— Din Pristojbine je vposlati obenem z naročilom Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842 — Telefon številka 2492 3492

Mali oglasi

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah „Jutra“ v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate

Službo dobi

Mlad ključavničar. pomočnik
dobro izurjen in vešč reparature tehtnic dobi takoj službo. Ponudbe pod šifro »Ključavničar« vozovec na agenturo Pichler, Ptuj 11503-1

Služkinjo
pridno in pošteno, ki zna vsa hišna dela in tudi deloma kuhati, sprejmem k 4 odraslim osebam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 11767-1

Več mizarjev
prvovrstnih delavcev sprejme A. Amann, tovarna pohištva, Tržič. 11757-1

Čevljar. pomočnika
takoj sprejme Josip Prešeren, Ljubljana VII — Celovška cesta 62. 11774-1

Šivilj. pomočnico in učenko
sprejmem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 11761-1

Učenca za trgovino
mešanega blaga, ki ima veselje do trgovine in vsaj dva razr. meščanske mešanske šole, sprejme takoj Rudolf Dergan, Laško 11760-1

Natakarico
sprejmem v boljše gostilno v Ljubljani. Plača po dogovoru. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 11680-1

Prodajalka
starejša, ki bi samostojno vodila sezijsko podružnico v Crikvenici, ozir. Rogaški Slatini, vešča modne trgovine, dobi službo. — Predstaviti se je osebno pri tvrdki K. Soss, Ljubljana. 11640-1

Več šivilj
za krzarsko obrt sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 11571-1

Sprejmem slugo
vajenega konj in ki bi opravljal vsa domača dela Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11780-1

Kroj. pomočnika
dobro izurjenega sprejme takoj Kenjar Franc, Zg. Pirniče 107 — Medvode. 11789-1

Strojepisko
izvežbano iščem za privatno delo, približno 4 ure dnevno, tudi izven uradnih ur. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 11785-1

Natakarico
dobro računarico, pridno in pošteno, s kavcije išče gostilna Kmet, Gosposvetska cesta 8. — Istotam se sprejme tudi učenko za kuhanje. 11822-1

Kroj. pomočnika
sprejme F. Premelč, Dunajska cesta 29. 11818-1

Strugar. učenca
sprejme Viktor Lovrenčič, Ljubljana, Zalokarjeva 13 11778-1

Trgovski potniki

Stalno službo
dobijo spretni potniki za prodajo koles, šival. strojev in gramofonov pri »Tehnika« Josip Banjal, Ljubljana, Miklošičeva c. 8t. 20. 11583-5

Zaslužek

Postrežnico
pošteno in pošteno, za popravljanje boljših sob sprejmem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 11821-3

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-Auto) telefon 2236
Prva oblast. koncesijonirana **Prospekt zastonj; pišite ponj** 251

Službe išče

Mesto gospodinje
išče starejša, boljša vdova izvrstna kuharica, redoljubna, izvežbana v vseh gospodinjskih delih. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dalmacija«. 11762-2

Brivski pomočnik
starejši, išče mesta v Ljubljani ali nje okolici. Cenj. pismene ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Ljubljana 58« 11758-2

Plačilna natakarica
z večletnimi spričevali in zmožna kavcije, gre tudi na sezono — najraje blizu Maribora. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 11755-2

Rudarski inženjer
mlajši, s šestletno prakso, upravnik velikega rudnika, navajen na samostojno delo v zelo težkih rudnikih, išče mesto. Ponudbe pod »Rudar« na podr. »Jutra« v Celju. 11720-2

1000 Din nagrade
dobi tisti, ki mi preskrbi stalno mesto prodajalke v trgovini mešanega blaga — najraje na deželi. Nastopim takoj ali pozneje. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Nagrada«. 11797-2

Trg. pomočnik-šofer
izurjen v špeceriji in delikatesi, zmožen kavcije, išče kjerkoli namestitev — ali vzame trgovino v najem. J. Guštin, Fužine 14 pri Ljubljani. 11829-2

Šofer-mehanik
išče službo v delavnici ali kot šofer h kakršnemkoli vozu. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Šofer-mehanik«. 11812-2

Prodam

Puhasto perje
čisto, čohano, kg po 48 Din druga vrsta po Din 38 kg čisto, čohano, kg po 48 Din in čisti puh kg po 250 Din razpošilja po poštnem povzetju L. Brozović, Zagreb Ilica 82. kemična čistilnica perja. 962

Otroški voziček
malo rabljen, na pereših, poceni naprodaj na Rimski cesti 23, pritličje — levo. 11802-6

Otroški voziček
dobro ohranjen prodam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11804-6

Vodnjak
z vso napravo naprodaj na Strmi poti štev. 8. 11824-6

Vrtno ograjo
z mrežo prodam. Poizve se Strma pot št. 8. 11825-6

Priložnostni kup!
Japan - Extra garniture, 2 posteljni pregrinjali 200/130 namizni prt 130/130 Din 250. Tudi na ugodne obroke, Omnia, Miklošičeva cesta 14/I. 11811-6

Zemlje za vrtove
v vsaki množini prodamo. Na rapolago tudi vsakovrsten materijal za zasipanje. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 11814-6

Otroški voziček
dobro ohranjen naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11807-6

Motorna vozila

Vi želite
prodati stari ali kupiti nov
oseb. in tovor. avto
Vaša korist zahteva, da pišete še danes po pojasnila na naslov: Čamernik, Ljubljana, Dunajska c. 36. 10933-10

Majhen avto
dvosedežen, uporabljiv za lahki tovor, v voznem stanju, zelo poceni naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 11781-10

G. Th. Rotman:

Zgodba o Vrtismrčku in Šilonoski

(Ponatis prepovedan.)

30.

»Tako«, je rekla žena, ko je družba spet sedela v sobi, »zdaj vam ponudim slastnih piškotov, da bomo laže pozabili te grde mi- Tako govoreč je s prijaznim naklonom pomolila gospodu Tolstobjaku škatlo. Gospod Tolstenjak je že odprl usta, da bi vtaknil vanje kaj prav posebno dobrega...

Kupim

Srečke, delnice in obligacije
kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana, Selenburgova ul. št. 6/II. 11115-7

Krogle za balinanje
nove, težke, kupim. Ponuditi jih je v gostilni pri »Tičku na griču«. 11823-7

Posest

Hišo ali vilo
eno- ali dvodružinsko v Ljubljani kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Takoj gotovina«. 11786-20

Tračno žago
(jermenico) kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Tračna žaga« 11779-20

Parcele
na sončni legi ob Dunajski cesti naprodaj. Velikost 500—700 m². Naslov v oglasnem oddelku Jutra 11815-20

Oblačila

Oblekca
in spomladanska suknja za 4—5letnega dečka naprodaj Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11787-13

Lokali

Vinotoč z delikateso
tik postaje, na zelo prometni točki ugodno prodam. — Informacije daje Crepinšek, gostilna »Jelen« v Celju. 11759-19

Manjši lokal
išče šivilja. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »1. april 1931«. 11790-19

V najem

Trgovino
mešanega blaga, dobro idočo, ob glavni cesti tik italijanske meje oddam v najem radi izselitve. V hiši je tudi stanovanje s pritiklinami. V isti hiši se nahaja pošta in mlekarna. Prevzem zaloge 50—60.000 Din. Cena najemnine stanovanja in trgovine po dogovoru Pojasnila daje g. Matko Kranjc, trgovec na Vrhniki, ali oglas. oddelek »Jutra«. 11772-17

Trgovino
z mešanim blagom in semenjem, že pol stoletja obstoječo, dam v najem v mestu na Gorenjskem radi starosti lastnice. — Stanovanje, voda, elektrika trgovski inventar na razpolago Velik, obokan magazin, enako klet. Pripravno za vsako obrt. pisarno ali skladišče blaga. Nastop možen 1. maja letos. Ponudbe pod »Najlepša prilika« na oglasni oddelek »Jutra«. 10908-17

Majhno posestvo
v bližini Ljubljane oddam v najem za več let. Pojasnila daje Burnik Ignac, Ljubljana VII. Aljaževa 39 11816-17

Pridelki

Gostilničarji in hotelirji, pozor!
Vsled likvidacije razprodajam celotno vinsko zalogo in sicer: Izborno štajersko belo vino po 4 Din in sladek prošek po 16 Din liter Gjuro Valjak, Maribor. 11835-33

Stanovanja

Lepo stanovanje
2 sob, z zaprto verando, kopalnico, balkonom, veliko predsobo in vsemi pritiklinami, v krasni, 3 leta stari vili, 10 minut od kavarne Evropa oddam s 1. majem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 11795-21

Stanovanje
2 sob, kuhinje, jed. shrambe in sobe za služkinjo, z vodovodom, parketirano takoj oddam. Ogledati dnevno od 3.—5. ure popoldne na Sv. Petru nasipu 17/II

Sobe

Opremljeno sobo
v bližini pošte oddam boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 11773-23

Sobo
lepo opremljeno, sredi mesta oddam s 1. ali 15. aprilom dvema gospodoma s stalno službo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 11747-23

Sobico
s poseb. vhodom in elektriko, blizu Tabora oddam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11784-23

Sobico
z vso oskrbo, sredi mesta oddam boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11805-23

Lepo sobo
v centru mesta oddam s 1. aprilom. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 11820-23

Sostanovalca
sprejmem v Rožni ulici št. 7/II. 11826-23

Sobo
s posebnim vhodom, sredi mesta oddam 2 gospodoma. — Istotam pa sprejmem tudi na stanovanje
2 obrt. pomočnika
Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 11803-23

Dopisi

»Dva prijatelja 27«
Prosim, dvignite pismo. 11792-24

Dom in obrt
Dvignite pismo v oglas. oddelku »Jutra«. 11828-24

V oglasnem oddelku »Jutra«
je dvigniti sledeča pisma:
Amerikansko velepodjetje, Artemida, Ausländer 3/3, A. M., Agilen potnik, 1. april 9907, Banka Slavija, Blenfait 52, Charles, Črne oči, Dober instruktor, Dobro srce, Družabnik, Do 300, Diskretno znanje 20, Diskrecija zajamčena, Dobra šivilja, Dober promet, Dve blagajni, Dober glasovir, Dober potnik, Do 1200 Din, Dobra kuharica 4, Dober promet, Državna uradnica, Disciplina, Gramofon, Gospodinja, Gostilna 42, Gorenjska 42, Gostilna in trgovina, Harmonij, Harmonija 20, Hišnik, Jena, Inženjer, Industrie, Izredno poceni, Izobražena gospodinja, I. H. 18, Izpod cene, Kjerkoli 10.000, Kontoristinja, Kontoristinja 500 Lepa bodočnost, Ljubezen in sreča, Lep zaslužek, Lep nastop 20, Ljubljana, Lepi kraj, Muriam, Malečlanska, Mojster, Majnika, Marljiva in poštena 20, Modna krojačica 40, M. D. Mlada gospa Maja, Mirna in čista, 31. marec, Naklonjena sreča, Neženirano Nastopim takoj Notranjka Najemnina do 1000 Din, Oženjen brez otrok Obup Otroška postelica, Olika Osebna pravica, Prostorna, Pošten vajenec, Plača po dogovoru, Punčka, Plemenit značaj 540, Perfekten Francoz, Pat n Patachon, Pošteno plačilo, Poštene dekle, Posojilo, Plačilo, Prostosledi, Provizija, Prijatelj moj, Plačilna Split, Prva služba, Plača in provizija, P. A A 23, Resno učenje, Redka ugodna prilika, Reden plačnik, Resni značaj, Revanš 6, R. Res zanesljiva, Soliden gospod, Spera, S. I. 400, Samski dom, Spoštujem Te, Sadje, Solnčna jesen, Samostojna gospa, Solnčno, Šivalna, Šofer, Šiška, Takoj delo, Trgovina, Takoj zmerno, Trezen trgovec, Tudi obrt Takoj 53, Urfot 180 cm, Ugodno, Učiteljica Marija, Upanje, Vzajemnost, Večje sobe, Vesela pomlad 1931, Vdova 34, Velika in svetla, Vestna v službi, Vesela Dolenjka, Vesten vrtnar, Vera, Vrt, Večletna pogodba, Vzgoja, Varani 2, Velik zaslužek — redka prilika, Zavarovanje Zanesljiv in zmožen, Zvestoba, Zvesta duša 31, Zaupanje, Zobozdravnik 2389 Zobozdravnik, Zmagoslav, Zanesljiv kondukter, Zmožen jamstva 9999, 150—200 2-2, 1200, 184, 86, 26 let, 10.000 Ljubljana, 20% provizija, 10.000, 3, Xenar Tenax.

Glasbila

Nov pianino
poceni proda ali posodi na dom Zima, Wolfova ulica št. 10/I. 11800-26

Pianino
prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 11410-26

Kdo posodi gramofon
s plesnimi komadi, za 15 dni, proti odškodnini. — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Na posodo«. 11806-26

Ženitve

Gospodična
srednjih let, želi znanja v svrho ženitve z značajnim gospodom. Resne ponudbe po možnosti s sliko na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Redka ponudba 160« 11788-25

Živali

Kunce
mlade Chinchilla in 3 šestmesečne samce proda Josip Laurič, Vransko. 11597-27

Izgubljeno

Moška rokavica
rjava, desna, usnjena, je bila pozabljena v oglasnem oddelku »Jutra« v Selenburgov ulici 3 — kjer jo lastnik dobi nazaj. 11808-28

Obrt

Okrasite svoj vrt
10 nizkih vrtnic v krasnih barvah za 60 Din razpošilja vrtnarstvo Ivan Jemec Maribor. 11432-30

Razglednice
za sezijo naročite že sedaj ta boste imeli prvo vrstno izdelave in popust ki Vam ga nudi tvornica fotografskih razglednic in slik Lojze Šmuc, Ljubljana VII Aleševčeva ulica št. 26 98

Uniforme
dežne plašče in vse potrebščine ima v zalogi Simon Klimanek, Selenburgova ulica 6. 106

Zaboji za smeti
po novem predpisu, že gotovi na razpolago pri mizarju D. Lancoš, Wolfova ulica 12. 11789-30

Modroce
predeluje in čisti žimo prahu na specialnem stroju samo Rudolf Sever, Marijin trg št. 2. 129-30

Informacije

Izjava
Podpisane obžalujemo, da smo poslale gospodu Ivanu Drnovšek-u ml., čevljarju v Zagorju ob Savi žaljivo poštno pošiljko. — Zagorje, 21. marca 1931. — Slava Marolt, Fanči Orel in Stana Fele. 11798-31

Popravek
Dne 28. februarja izšlo svarilo proti Glavič Stanku, stanujočemu Mala vas št. 50, p. Ježica nad Ljubljano, s tem preklicujemo. 11810-31

Dražbe

Prostovoljna javna dražba klobukov
Dne 30. marca in naslednje dni se bo vršila dražba približno 600 finih moških in deških klobukov v ceni po 30—80 Din komad. — Dražba se bo vršila pri tvrdki Bizjak na Kongresnem trgu 8. Prodajalo se bo v skupinah in tudi posamezno. 11769-32

Razno

za 1a trd. premog suha drva ali koks kličite tel. 2056 oz. naročite v Wolfovi 1 pri Dom. Čebin

Poceni in dobro

kupite ure, zlatnino in srebrnino pri svetovno znani tvrdki

H. Suttner

Ljubljana, Prešernova ulica 4

Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Avstralije in Azije. Velika zaloga ur znamk, Glashütte, J. W. C. Schaffhausen Solvil, Omega, Longines, Doxa, Omiko, Iko, Axo, itd. Lastna protokolirana tovarna ur v Švici. Zahtevajte veliki ilustrovani cenik od H. SUTTNER, LJUBLJANA 4, zastonj in poštnine prosto.

Posestniki!

Če hočete imeti Vaše vrtove in dvorišča suha in gladka, jih posipajte z dolomitnim peskom, ki Vam ga dostavi na dom Katarina Vodnik, Podutik 25, Ljubljana VII ali pa ga lahko naročite pri tvrdki »Jeklo«, Stari trg 11. (Trgovina z železnino.)

POHIŠTVO

SPALNICE iz trdega in mehkega lesa kakor tudi drugo pohištvo za opremo stanovanj Vam nudi po najnižjih konkurenčnih cenah

MATIJA ANDLOVIC
strojno mizarstvo, Komenskega ul. 34, Ljubljana.
Vabim na ogled brezobvezno. 89

Vse vrste harmonik
kakor tudi kromatične najbolje in najcenejе kupite pri izdelovatelju harmonik
Franc Kucler
postaja DRENOV GRIČ pri VRHNIKI Jugoslavija. — Priznana najboljša domača izdelovalnica; nizke cene

Črni, modri in barvasti kamgarn.
Športni štofi. Svila Krep Rips za damske plašče.
LENASI & GERKMAN
LJUBLJANA

L. MIKUŠ
Mestni trg 1c
Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih — — palic — —

Skladiščnika

s prakso v gospodinjskih predmetih, železninski ali steklarski stroki
sprejmemo.

Samo gospodje z dokazili večletne službene dobe v veletrgovini, ki govorijo perfektno slovenski in nemški jezik, naj se javijo.

Izčrpne ponudbe z životopisom na **SKLADIŠČE BERNDORF, Maribor.** 4446

Žaga in lesna trgovina

ki se bavi z izdelavo in izključno detajlno prodajo stavbnega lesa in desk, lesa za kolarje, apna, cementa, razl. premoga, kuriva in cementnega blaga, ležeča ob postaji s cca. 500 m industrijskega tira v južnobanaški nemški občini in centru sejmov za 8 do 10 okoli ležečih občin, že 35 let sama na tem mestu zaradi dedinskih prilik, celotno ali delno ugodno **NAPRODAJ.** 4385

Pobližja pojasnila in načrte daje: **Friedmann & Sterk, Zagreb, Vlaška ulica 53.**

Zahvalo

izrekamo vsem, ki so s tako mnogobrojno udeležbo pripomogli, da je imela naša iskreno ljubljena hčerka odnosno sestra, gospodična

KARLA KOS

bivša uradnica drž. železnice

tako veličasten pogreb.

Posebno zahvalo izrekamo čast. duhovščini, pevskemu društvu »Drava« za ginljivo petje ob grobu pokojne, Sokolu Maribor I., uradništvu Delavnice drž. žel., uradništvu tvrdke Rosenberg ter vsem ostalim darovalcem prekrasnega cvetja; kakor vsem, ki so izrazili sožalje ter spremili drago pokojnico na njeni poslednji poti.

Maribor, dne 25. marca 1931. 4473

ŽALUJOČA RODBINA KOS.

Št. 242/1931—1 — pers. 4468

RAZPIS.

Pri mestnem gradbenem uradu je popolniti

MESTO GRADBENEGA INŽENJERJA

Pogoji so sledeči:

a) državljanstvo kraljevine Jugoslavije,
b) starost nad 18 in pod 40 let,
c) z uspehom dovršeni popolni študij na tehnični visoki šoli (gradbena stroka) z vsemi teoretičnimi in praktičnimi izpiti.

Pravilno, z vsemi potrebnimi dokazili opremljene prošnje je vložiti najkasneje **do 7. aprila 1931** pri predsedstvu mestnega načelstva (personalni referent).

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 23. marca 1931.
Župan in mestni načelnik: **dr. Dinko Puc,** l. r.

V brhkó deklé se Zlatica razvija in Zlatorog je njena simpatija. Pri vsakem delu mamici pomaga, se vzorno trudi, da je v hiši snaga.

Po njenih naukih se loteva pranja in razodeva mnogo, mnogo znanja: zna z Zlatorogom prati i tkanine ter čipke in različne vezenine.

Oj zlata Zlatica — glas gre okrog: nad vse je terpentinsko milo Zlatorog!

(Nadaljevanje sledi.)

7

Zlatorog

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek Za interatni del je odgovoren Alojz Novak Vsi v Ljubljani.